

การผลิตพริกกะเหรี่ยงโดยใช้การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพริกของ
เกษตรกรจังหวัดแม่ฮ่องสอน

นางสาวสุภาพร ศรีวิชัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2557

**Karen Chili Production Adhering to Good Agricultural Practice by Farmers in
Mae Hong Son Province**

Miss Suphaporn Sivichai

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements for
the Degree of Master of Agriculture in Agricultural Extension and Development

School of Agriculture and Cooperatives

Sukhothai Thammathirat Open University

2014

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การผลิตพริกกะเหรี่ยง โดยใช้การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพริก
ของเกษตรกร จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ชื่อและนามสกุล นางสาวสุภาพร ศรีวิชัย

แขนงวิชา ส่งเสริมการเกษตร

สาขาวิชา เกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์บำเพ็ญ เขียวหวาน
2. รองศาสตราจารย์ ดร. ภรณ์ ต่างวิวัฒน์

วิทยานิพนธ์นี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 23 มิถุนายน 2558

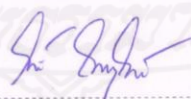
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(อาจารย์วิชา อธิปอนันต์)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์บำเพ็ญ เขียวหวาน)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. ภรณ์ ต่างวิวัฒน์)

..... ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา
(ศาสตราจารย์ ดร. สิริวรรณ ศรีพหล)

ชื่อวิทยานิพนธ์ การผลิตพริกกะเหรี่ยงโดยใช้การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพริกของเกษตรกรจังหวัด
แม่ฮ่องสอน

ผู้วิจัย นางสาวสุภาพร ศรีวิชัย **รหัสนักศึกษา** 2569000900

ปริญญา เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต (ส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร)

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์บำเพ็ญ เขียวหวาน (2) รองศาสตราจารย์ ดร. ภรณ์ ต่างวิวัฒน์

ปีการศึกษา 2557

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) สภาพทั่วไปสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรผู้ผลิตพริกกะเหรี่ยง (2) สภาพการผลิตพริกกะเหรี่ยงของเกษตรกร (3) ความรู้ของเกษตรกรในการผลิตพริกกะเหรี่ยง (4) ระดับการยอมรับของเกษตรกรในเชิงปฏิบัติและเชิงความคิดเห็นของการผลิตพริกกะเหรี่ยงโดยใช้การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี และ (5) ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการผลิตพริกกะเหรี่ยง โดยใช้การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีของเกษตรกร

ประชากรที่ศึกษาคือ เกษตรกรผู้ปลูกพริกกะเหรี่ยงที่ผ่านการอบรม โครงการส่งเสริมและพัฒนาการผลิตพริกกะเหรี่ยงปลอดภัยจากสารพิษ จังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน 150 ราย เก็บข้อมูลจากประชากรทั้งหมด เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป ใช้สถิติค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า (1) เกษตรกรที่ให้สัมภาษณ์ส่วนมากเป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 36.62 ปี จำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 5.99 คน พื้นที่ปลูกพริกกะเหรี่ยงเฉลี่ย 7.45 ไร่ รายได้ของครัวเรือนเฉลี่ย 78,727.10 บาท ต่อปี แรงงานในการปลูกพริกเฉลี่ย 4.17 คน ประสบการณ์ในการปลูกพริกกะเหรี่ยงเฉลี่ย 15.62 ปี (2) เกษตรกรส่วนใหญ่ปลูกพริกกะเหรี่ยงในที่ราบเชิงเขา ลักษณะดินส่วนใหญ่เป็นดินร่วนปนทราย ไม่มีการปรับปรุงดินก่อนการปลูก แหล่งเมล็ดพันธุ์ทั้งหมดใช้เมล็ดพันธุ์ที่เก็บไว้เอง โดยไม่มีการทดสอบความงอกของเมล็ดพันธุ์ก่อนการปลูก ด้านแหล่งน้ำเกษตรกรใช้น้ำฝนอย่างเดียว ปลูกโดยวิธีหว่านเมล็ดทั้งหมด การกำจัดวัชพืช ใช้แรงงานคน และมีบางส่วนใช้สารเคมีร่วมด้วย ผลผลิตเฉลี่ย 203.10 กิโลกรัม สถานที่จำหน่ายผลผลิตส่วนใหญ่มีพ่อค้าในพื้นที่รับซื้อ (3) เกษตรกรร้อยละ 64.7 มีความรู้อยู่ในระดับมาก การได้รับความรู้และข้อมูลทางการเกษตรที่เป็นแบบกลุ่มในระดับมากที่สุด (4) การยอมรับเกษตรกรดีที่เหมาะสม พบว่า ส่วนใหญ่การยอมรับในเชิงความคิดเห็น อยู่ในระดับมาก ส่วนการยอมรับเชิงปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง (5) เกษตรกรพบปัญหาในระดับมากที่สุดอยู่ 2 ประเด็นคือ เกษตรกรขาดความรู้เรื่องการป้องกันกำจัดศัตรูพืช และเกษตรกรขาดอุปกรณ์ที่ใช้ในการตากพริก โดยข้อเสนอแนะของเกษตรกรคือ ต้องการการสนับสนุนปัจจัยการผลิตที่ดีมีคุณภาพ การถ่ายทอดความรู้ด้านการเก็บเมล็ดพันธุ์ การจัดการผลผลิตหลังการเก็บเกี่ยว การแปรรูปและพัฒนาบรรจุภัณฑ์ และต้องการให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรติดตามการดำเนินงานการปลูกพริกอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี การผลิตพริกกะเหรี่ยง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

Thesis title: Karen Chili Production Adhering to Good Agricultural Practice by Farmers in Mae Hong Son Province

Researcher: Miss Suphaporn Sivichai; **ID:** 2569000900;

Degree: Master of Agriculture (Agricultural Extension and Development);

Thesis advisors: (1) Bumpen Keowan, Associate Professor;

(2) Dr. Paranee Tangwiwat, Associate Professor; **Academic year:** 2014

Abstract

The objectives of this research were to study (1) general social and economic status of farmers who had produced Karen chili, (2) situations of Karen chili production by farmers, (3) farmers' knowledge of Karen chili production, (4) an adoption level of Karen chili production adhering to good agricultural practice for both in their real practice and opinions of farmers, and (5) problems and suggestions of farmers on Karen chili production adhering to good agricultural practice.

The population in this study was 150 farmers in Mae Hong Son Province who participated in the project on the extension and development of safety Karen chili production. The data were collected by interviewing all of the studied farmers using structural interviewed questionnaire. The statistical methodology was used to analyze the data by computerized programs were frequency, percentage, maximum value, minimum value, mean, and standard deviation.

The findings of this study were as follows: (1) most of the interviewed farmers were male, with average age of 36.62 years; the average of family member was 5.99 persons; the average size of the area used for Karen chili gardening was 7.45 Rai (1 Rai = 1,600 square meters); the average of family income was 78,727.10 Baht per year; the average labor in Karen chili gardening was 4.17 persons; and the average period of experience in Karen chili gardening was 15.62 years. (2) Most of the farmers had Karen chili gardening on the plain around the foothills where the soil was loose and sandy; there was no soil preparation before planting Karen chili, and all of Karen chili seeds were kept by themselves without testing the growth before planting them; the water supply was from the rain only; they planted Karen chili by sowing the chili seeds; they controlled weeds by manual labor along with chemical substances application; the average produce of chili was 203.10 kilograms; and most of them were distributed to local merchants. (3) It was found that 64.7% of the farmers had the knowledge of Karen chili production at high level which were transferred via a farmer group at the highest level. (4) The farmers had adopted the good agricultural practice for Karen chili production in opinions at high level and in the real practice at medium level. Furthermore (5) the farmers had the most important problems in two issues, such as the lack of knowledge of pest control and the lack of machines and equipment for drying the produce. They suggested that the government agency should support them with good quality of production inputs, the knowledge of chili seed storage, the produce management after harvesting, the produce processing, and the packaging development. Hence, they also suggested that the agricultural extensionist should have followed up the operations of chili production continuously.

Keywords: Good Agricultural Practice, Karen chili production, Mae Hong Son Province

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยได้รับความกรุณา อนุเคราะห์ดูแลเอาใจใส่และให้การช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก นายวิทยา อธิปอนันต์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์บำเพ็ญ เขียวหวาน อาจารย์ที่ปรึกษา และรองศาสตราจารย์ ดร.ภรณี ต่างวิวัฒน์ ที่ปรึกษาร่วม ที่ได้กรุณาติดตามให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่างๆ ในการทำการวิจัย การสร้างเครื่องมือวิจัย การตรวจสอบเครื่องมือ ติดตามให้คำปรึกษาอย่างใกล้ชิดตลอดระยะเวลาที่ทำการวิจัยและตรวจแก้ไขข้อบกพร่องในการทำวิทยานิพนธ์นี้ จนเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง ขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ใน ทุกท่านที่ได้ช่วยกรุณาแนะนำให้ความรู้อันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการวิเคราะห์และเขียนวิทยานิพนธ์จนสำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ท่านเกษตรจังหวัดแม่ฮ่องสอน คุณวุฒินัคร เสนิงวงศ์ ณ อยุธยา หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต เกษตรอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน แม่สะเรียง แม่ลาน้อย ขุนยวม และเกษตรอำเภอสบเมย เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอที่ได้กล่าวข้างต้น ที่ให้การสนับสนุน อำนวยความสะดวกในการทำวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี และขอขอบคุณเกษตรกรในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน แม่สะเรียง แม่ลาน้อย ขุนยวม และอำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอนทุกท่าน ที่ให้สละเวลาในการให้สัมภาษณ์ นักเกษตรกร จนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอขอบคุณกำลังใจจากบิดา มารดา และญาติพี่น้องทุกคน ตลอดจนเพื่อนๆ ทุกคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อนนักศึกษาปริญญาโท รุ่นที่ 14 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ภาคเหนือตอนบน ที่เป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา นับเป็นสิ่งที่มิคุณค่าอย่างยิ่ง

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอน้อมรำลึกพระคุณบิดา มารดา ครูอาจารย์ทุกท่านที่อบรมสั่งสอน สร้างพื้นฐานการศึกษา เป็นแบบอย่างในการศึกษาหาความรู้ อดทน ต่อสู้ปัญหา จนนำพาผู้วิจัยมาสู่ความสำเร็จของการศึกษาในครั้งนี้ คุณค่าและคุณประโยชน์ความดีอันพึงมีพึงได้จากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบแด่ผู้มีพระคุณทุกท่านไว้ ณ ที่นี้

สุภาพร ศรีวิชัย

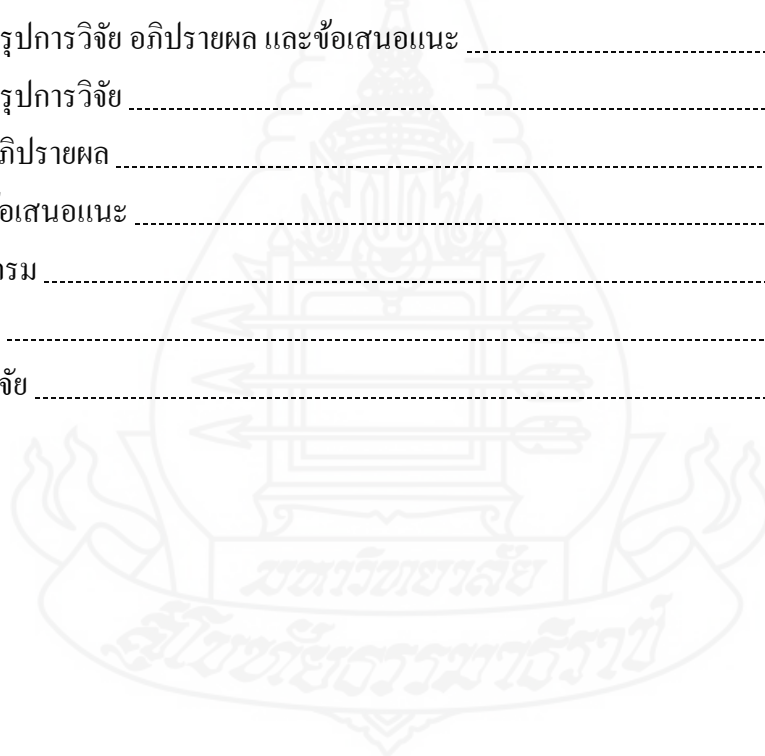
มิถุนายน 2558

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	2
กรอบแนวคิดการวิจัย	3
สมมติฐานการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	6
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความยอมรับ	6
แนวคิดเกี่ยวกับสื่อ	10
การผลิตพริกกะเหรียง	12
การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพริก	14
บริบทจังหวัดแม่ฮ่องสอน	21
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	29
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	32
ประชากร	32
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	33
การเก็บรวบรวมข้อมูล	34
การวิเคราะห์ข้อมูล	34

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	38
ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม ของเกษตรกร	38
ตอนที่ 2 สภาพการผลิตพริกกะเหรียงของเกษตรกร	52
ตอนที่ 3 ความรู้ แหล่งความรู้ ของเกษตรกรเกี่ยวกับการปลูกพริกกะเหรียงปลอดสารพิษ ..	59
ตอนที่ 4 การยอมรับการปฏิบัติทางการเกษตรที่เหมาะสมในการผลิตพริกกะเหรียง ของเกษตรกร	66
ตอนที่ 5 ปัญหา และข้อเสนอแนะในการผลิตพริกกะเหรียงปลอดภัยจากสารพิษของ เกษตรกรผู้ปลูกพริกกะเหรียงในจังหวัดแม่ฮ่องสอน	78
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	84
สรุปการวิจัย	84
อภิปรายผล	89
ข้อเสนอแนะ	91
บรรณานุกรม	94
ภาคผนวก	97
ประวัติผู้วิจัย	111

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1	การแบ่งการปกครองของจังหวัดแม่ฮ่องสอน..... 24
ตารางที่ 2.2	พื้นที่เพาะปลูกพืชสำคัญของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ปี 2556/57..... 27
ตารางที่ 2.3	ข้อมูลการผลิตพริกกะเหรียงของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ปี 2557..... 28
ตารางที่ 3.1	จำนวนประชากรที่ใช้ในการวิจัย..... 32
ตารางที่ 4.1	ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลของเกษตรกรผู้ปลูกพริกกะเหรียง ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน..... 39
ตารางที่ 4.2	ปัจจัยทางเศรษฐกิจของเกษตรกรผู้ปลูกพริกกะเหรียงในจังหวัดแม่ฮ่องสอน..... 41
ตารางที่ 4.3	สภาพพื้นที่ถือครองที่ดินของเกษตรกรผู้ปลูกพริกกะเหรียง ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน..... 42
ตารางที่ 4.4	แรงงานในการปลูกพริกกะเหรียงในจังหวัดแม่ฮ่องสอน..... 43
ตารางที่ 4.5	รายได้และแหล่งเงินทุนของเกษตรกรผู้ปลูกพริกกะเหรียง ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน..... 44
ตารางที่ 4.6	ปัจจัยทางสังคมของเกษตรกรผู้ปลูกพริกกะเหรียงในจังหวัดแม่ฮ่องสอน..... 50
ตารางที่ 4.7	ประสบการณ์ในการปลูกพริกกะเหรียงของเกษตรกรในจังหวัดแม่ฮ่องสอน..... 51
ตารางที่ 4.8	ขนาดพื้นที่ปลูกและสภาพการผลิตพริกกะเหรียงของเกษตรกร ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน..... 52
ตารางที่ 4.9	การป้องกันกำจัดแมลง – โรคพืชของเกษตรกรในจังหวัดแม่ฮ่องสอน..... 54
ตารางที่ 4.10	จำนวนวิธีป้องกันกำจัดแมลง – โรคพืชของเกษตรกรผู้ปลูกพริกกะเหรียง ในจังหวัดแม่ฮ่องสอนใช้ในการผลิต..... 55
ตารางที่ 4.11	การใส่ปุ๋ยช่วงปลูกพริกกะเหรียงของเกษตรกรในจังหวัดแม่ฮ่องสอน..... 56
ตารางที่ 4.12	ราคาและสถานที่ที่เกษตรกรในจังหวัดแม่ฮ่องสอนจำหน่ายผลผลิตในปี 2557... 57
ตารางที่ 4.13	ผลผลิตเฉลี่ยพริกกะเหรียงที่เกษตรกรในจังหวัดแม่ฮ่องสอนผลิตได้ (พริกสด)... 58
ตารางที่ 4.14	ความรู้เกี่ยวกับการปลูกพริกกะเหรียงปลอดภัยจากสารพิษ..... 59
ตารางที่ 4.15	ระดับความรู้ของเกษตรกรผู้ปลูกพริกกะเหรียงในจังหวัดแม่ฮ่องสอนเกี่ยวกับ การปลูกพริกกะเหรียงปลอดภัยจากสารพิษ..... 61

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.16 ระดับการได้รับความรู้การผลิตพริกกะเหรียงปลอดสารพิษจากสื่อบุคคลของ เกษตรกรผู้ปลูกพริกกะเหรียงในจังหวัดแม่ฮ่องสอน.....	62
ตารางที่ 4.17 ระดับการได้รับความรู้การผลิตพริกกะเหรียงปลอดสารพิษจากสื่อสิ่งพิมพ์และ สื่อมวลชนของเกษตรกรผู้ปลูกพริกกะเหรียงในจังหวัดแม่ฮ่องสอน.....	63
ตารางที่ 4.18 ระดับการได้รับความรู้การผลิตพริกกะเหรียงปลอดสารพิษแบบกลุ่ม ของเกษตรกรผู้ปลูกพริกกะเหรียงในจังหวัดแม่ฮ่องสอน.....	65
ตารางที่ 4.19 ระดับการยอมรับเกษตรกรที่เหมาะสมในการผลิตพริกกะเหรียงของเกษตรกร เชิงความคิดเห็น.....	66
ตารางที่ 4.20 ระดับการยอมรับเกษตรกรที่เหมาะสมในการผลิตพริกกะเหรียง ของเกษตรกรเชิงปฏิบัติ.....	72
ตารางที่ 4.21 ระดับการนำเทคโนโลยีการผลิตพริกโดยใช้การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี สำหรับพริกไปปฏิบัติ.....	74
ตารางที่ 4.22 สรุปการยอมรับในเชิงความคิดเห็นและเชิงปฏิบัติในการยอมรับการปฏิบัติทาง การเกษตรที่ดีของเกษตรกร.....	75
ตารางที่ 4.23 ระดับความสำคัญของปัญหาในการผลิตพริกกะเหรียงของเกษตรกรผู้ปลูกพริก กะเหรียงในจังหวัดแม่ฮ่องสอน.....	78
ตารางที่ 4.24 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการผลิตพริกกะเหรียงโดยใช้การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี สำหรับพริก.....	81

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	3
ภาพที่ 2.1 แผนที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน.....	21

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันผู้บริโภคและตลาดทั่วโลกให้ความสนใจในเรื่องความปลอดภัยและคุณภาพของอาหาร โดยวัตถุประสงค์ทางการเกษตรจะต้องมีการผลิตที่ถูกต้อง มีคุณภาพและปลอดภัยจากสารพิษ กรมส่งเสริมการเกษตรเป็นหน่วยงานที่มีภารกิจหลักในด้านการส่งเสริมทางการเกษตรของประเทศไทยได้ตระหนักถึงสถานการณ์โลกที่เกิดขึ้นจึงได้มีการส่งเสริมและพัฒนาการผลิตทางการเกษตรด้านพืชของเกษตรกรให้มีความปลอดภัย ตั้งแต่ขั้นตอนการผลิตไปจนถึงการเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว ซึ่งเริ่มมีโครงการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตพืชปลอดภัยตั้งแต่ปี 2556 เช่น โครงการเกษตรปลอดภัย (Food Safety) โครงการเมืองเกษตรสีเขียว โครงการส่งเสริมการผลิตพืชในระบบการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP : Good Agricultural Practice) โครงการเกษตรอินทรีย์ โครงการส่งเสริมการใช้สารชีวภัณฑ์ในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช เป็นต้น เป็นการลดปริมาณการใช้สารเคมีให้น้อยลงและใช้ให้ถูกวิธี เพื่อให้เกษตรกรได้ผลผลิตทางการเกษตรที่มีคุณภาพได้มาตรฐานปลอดภัยต่อผู้บริโภคและเป็นที่ต้องการของตลาด (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2552: 4-10)

พริกกะเหรี่ยง เป็นพริกขี้หนูเม็ดเล็กชนิดหนึ่ง ชอบแสงแดดจัด มีลักษณะเด่นประจำพันธุ์ คือ มีปลายแหลม ก้านโต สีส้มจัด (ไม่แดงคล้ำ) เฝ็ดแต่ไม่แสบลิ้นและมีกลิ่นหอมมากทนทานต่อสภาพแวดล้อม สามารถเก็บผลผลิตติดต่อกันได้ระยะเวลานาน เป็นที่ต้องการของตลาดและราคาสูง โดยพริกกะเหรี่ยงแห้ง ราคา 200-250 บาท/กก. พริกกะเหรี่ยงสด ราคา 80-100 บาท ปลูกมากในแถบภาคเหนือ เช่น จังหวัดเชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน ตาก ไล่ลงมาตามแนวชายแดนภาคตะวันตกที่จังหวัดกาญจนบุรี เพชรบุรี ราชบุรีการผลิตจะมี 2 ประเภท คือ การปลูกแบบไร่หรือปลูกหมุนเวียนร่วมกับพืชชนิดอื่น เช่น ข้าวไร่ พัก แพง โดยอาศัยน้ำฝนเป็นส่วนใหญ่ เกษตรกรไม่มีการจัดการที่ดีทำให้ผลผลิตต่อไร่ต่ำและการปลูกพริกแบบสวนหรือปลูกแบบเชิงเดี่ยวในเขตชลประทาน จะมีการจัดการดูแลสม่ำเสมอจึงมีการนำสารเคมีเข้ามาใช้ในการผลิต

พริกกะเหรี่ยงเป็นพืชเศรษฐกิจสำคัญที่สร้างรายได้แก่เกษตรกรของจังหวัดแม่ฮ่องสอน การผลิตของเกษตรกรยังมีการใช้สารเคมีอย่างไม่ถูกต้องอีกทั้งปริมาณผลผลิตต่อไร่ต่ำ การจัดการ

คุณภาพหลังการเก็บเกี่ยวของเกษตรกรยังไม่ได้คุณภาพ จังหวัดแม่ฮ่องสอนจึงได้จัดทำโครงการส่งเสริมและพัฒนาการผลิตพริกกะเหรียงปลอดภัยจากสารพิษในปี 2556-2557 พื้นที่เป้าหมายคืออำเภอที่มีการผลิตพริกกะเหรียงจำนวน 5 อำเภอได้แก่ อำเภอสบเมย อำเภอแม่สะเรียง อำเภอแม่ลาน้อย อำเภอขุนยวม และอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน โดยมีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ จำนวน 150 ราย วัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต เพิ่มคุณภาพผลผลิตและให้เกษตรกรผลิตพริกกะเหรียงตามระบบการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) โดยมีการถ่ายทอดความรู้หลักสูตรการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการยอมรับในเชิงความคิดเห็นและเชิงปฏิบัติตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพริกของเกษตรกรจังหวัดแม่ฮ่องสอนรวมทั้งปัญหาและอุปสรรคและข้อเสนอแนะ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเป็นแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานโครงการต่อไป

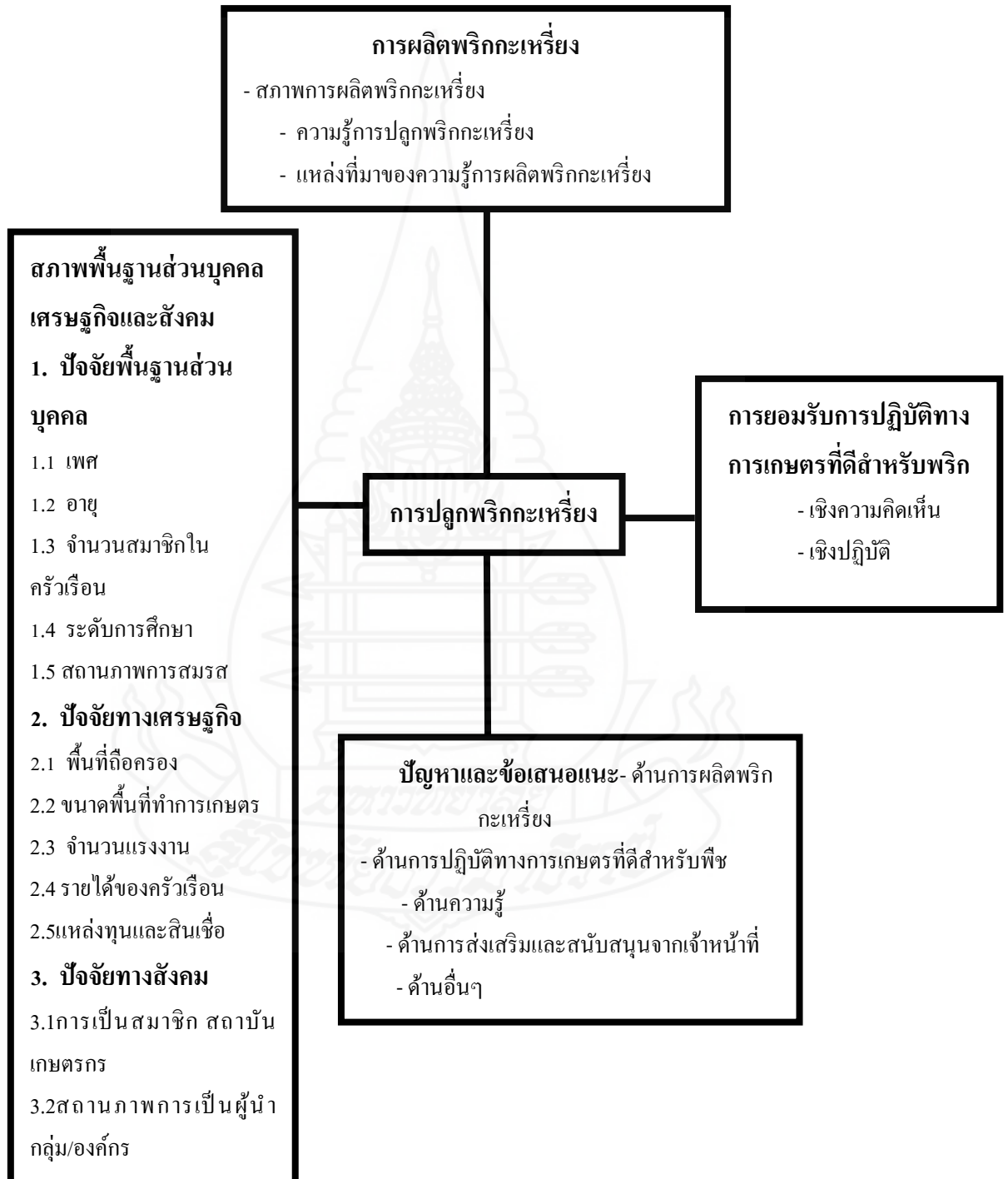
2. วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาและวิเคราะห์การผลิตพริกกะเหรียงตามระบบปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพริก ของเกษตรกรจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- 2.1 เพื่อศึกษาลักษณะทั่วไปสภาพพื้นฐานส่วนบุคคล สภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรผู้ผลิตพริกกะเหรียง
- 2.2 เพื่อศึกษาสภาพการผลิตพริกกะเหรียงของเกษตรกร
- 2.3 เพื่อศึกษาความรู้ในการปลูกพริกกะเหรียงของเกษตรกร
- 2.4 เพื่อศึกษาระดับการยอมรับของเกษตรกรในเชิงปฏิบัติและเชิงความคิดเห็นของการผลิตพริกกะเหรียงโดยใช้การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี
- 2.5 เพื่อศึกษาถึงปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการผลิตพริกกะเหรียงโดยใช้การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้มีกรอบแนวคิดเกี่ยวกับการผลิตพริกกะเหรียงโดยใช้การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพริกของเกษตรกรจังหวัดแม่ฮ่องสอน แสดงในภาพที่ 1.1

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

4. สมมติฐานการวิจัย

- ไม่มี

5. ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่องการผลิตพริกกะเหรียงโดยใช้การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพริกของเกษตรกรจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยมีขอบเขตการวิจัยเป็น 3 ส่วน ดังนี้

5.1 ขอบเขตด้านพื้นที่ขอบเขตด้านพื้นที่และประชากรที่ศึกษา ประกอบด้วย เกษตรกรที่ปลูกพริกกะเหรียงในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน ในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน อำเภอแม่สะเรียง อำเภอขุนยวม อำเภอแม่ลาน้อยและอำเภอสบเมยที่เข้าร่วมอบรม โครงการส่งเสริมการผลิตพริกกะเหรียงปลอดสารพิษ จังหวัดแม่ฮ่องสอน ประจำปี 2556-2557 ศึกษาจากประชากรทั้งหมดจำนวน 150 ราย

5.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา ประกอบด้วยสภาพพื้นฐานส่วนบุคคล สภาพทางเศรษฐกิจ สภาพทางสังคม การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพริก ความรู้ ความคิดเห็นและปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับเกี่ยวกับการผลิตพริกกะเหรียงโดยใช้ระบบการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพริก

5.3 ขอบเขตด้านเวลาทำการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนมกราคม 2558 – พฤษภาคม 2558

6. นวัตกรรมเฉพาะ

6.1 การยอมรับ หมายถึง ขบวนการตัดสินใจของเกษตรกรโดยเริ่มจากการรับรู้เรียนรู้ถึงการผลิตพริกกะเหรียงโดยใช้การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพริก แล้วไปสิ้นสุดด้วยการยอมรับระบบการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) พริก ขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งหรือทุกขั้นตอนของเกษตรกรในโครงการส่งเสริมการผลิตพริกกะเหรียงปลอดสารพิษ

6.2 การยอมรับในเชิงความคิดเห็น หมายถึง เกษตรกรมีการรับรู้ มีความคิดเห็นยอมรับแนวคิดในระบบการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) พริก

6.3 การยอมรับในเชิงปฏิบัติ หมายถึง เกษตรกรมีการยอมรับระบบการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) พริกและนำไปปฏิบัติในการผลิตของตนเอง

6.4 การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (Good Agricultural Practice: GAP) ในการผลิตพริก หมายถึง กระบวนการผลิตพริกที่ทำให้ได้ผลผลิตที่มีความปลอดภัยและมีคุณภาพ ปราศจากสารเคมีกำจัดศัตรูพืชที่ตกค้างในผลผลิตจำนวน 8 ขั้นตอน

6.5 เกษตรกร หมายถึง เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการผลิตพริกกะเหรียงปลอดภัย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ประจำปี 2556-2557 จำนวนทั้งหมด 150 ราย

6.6 แหล่งที่มาของความรู้ หมายถึง การได้รับข้อมูลความรู้เกี่ยวกับการผลิตพริกกะเหรียงปลอดภัยตามระบบการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพริก จากแหล่งต่างๆ ได้แก่ เจ้าหน้าที่ของรัฐ พนักงานเอกชน ผู้นำชุมชน เพื่อนบ้าน ญาติ วิทยุ หนังสือพิมพ์ สิ่งพิมพ์ต่างๆ โทรทัศน์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น

6.7 สภาพการผลิตพริกกะเหรียง หมายถึง การผลิตพริกกะเหรียงของเกษตรกรจำนวน 150 ราย ที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการผลิตพริกกะเหรียงปลอดภัย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ประจำปี 2556-2557 ตั้งแต่การปลูก การดูแลรักษา การเก็บเกี่ยวไปจนถึงการจำหน่ายในฤดูการผลิต 2557/58

6.8 รายได้ของครัวเรือน หมายถึง รายได้ของเกษตรกรในปี 2557 แบ่งเป็นรายได้ภาคเกษตร ได้แก่ รายได้พริกกะเหรียง ทำนา ทำสวน ทำไร่ เลี้ยงสัตว์ ประมงและอื่นๆ และรายได้นอกภาคการเกษตร ได้แก่ รายได้จากเงินเดือนประจำ รับจ้าง ค้าขายและอื่นๆ หน่วยรายได้บาท/ปี

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลที่ได้จากการวิจัยเรื่องการผลิตพริกกะเหรียงโดยใช้การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพริกของเกษตรกรจังหวัดแม่ฮ่องสอน สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ดังนี้

7.1 เพื่อนำไปส่งเสริม วางแผนและพัฒนาการผลิตพริกกะเหรียงของเกษตรกร ส่งเสริมการผลิตพริกกะเหรียงให้มีคุณภาพและปลอดภัยตามระบบการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) วางแผนส่งเสริมขยายผลสู่เกษตรกรผู้ปลูกพริกกะเหรียงในรายอื่นๆ ของจังหวัดแม่ฮ่องสอนต่อไป

7.2 เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นำข้อมูลไปวางแผนงานโครงการและปรับปรุงการส่งเสริมการปลูกพริกกะเหรียงให้มีประสิทธิภาพใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการส่งเสริมแก่เกษตรกรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปเป็นแนวทางพัฒนาต่อไป

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาทบทวนวรรณกรรม และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ การผลิตพริกกะเหรี่ยง โดยใช้การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพริกของเกษตรกรจังหวัดแม่ฮ่องสอน (Karen Chili Production Adhering to Good Agricultural Practice by Farmers in Mae Hong Son Province) เพื่อนำมาใช้สำหรับการกำหนดกรอบแนวคิด หลักการ ทฤษฎี ของการศึกษารวมทั้งการกำหนดประเด็นคำถามในการสร้างเครื่องมือการรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์และอภิปรายผลการศึกษา ประกอบด้วยสาระสำคัญ 6 ส่วน ดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการยอมรับ
2. แนวคิดเกี่ยวกับสื่อ
3. การผลิตพริกกะเหรี่ยง
4. หลักการของการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืช (GAP) พริก
5. บริบทจังหวัดแม่ฮ่องสอน
6. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการยอมรับ

1.1 ความหมายของการยอมรับ

กฤตวราณ เวชกิจ (2555: 7) ได้สรุปความหมาย การยอมรับไว้ว่า การยอมรับ หมายถึง กระบวนการที่เกิดขึ้นทางจิตใจหลังจากที่ได้รับข่าวสาร ความรู้ หรือเทคโนโลยี แล้วทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรมของบุคคล แล้วผ่านการประเมินด้วยความรู้ ทัศนคติ ประสบการณ์ที่มีอยู่ของตนเอง จนเกิดการเรียนรู้ เข้าใจ แล้วนำไปปฏิบัติอย่างเหมาะสม

องอาจ อุดมะแสงจันทร์ (2544: 7) ได้สรุปความหมายของการยอมรับ ไว้ว่า หมายถึง กระบวนการทางจิตใจที่บุคคลมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยบุคคลได้สัมผัส เรียนรู้ และปฏิบัติ และบุคคล ได้ตัดสินใจแสดงออกว่าเห็นด้วยหรือลงความเห็นเป็นสิ่งที่เหมาะสม

สฤทราตี แยมพราม (2549: 39) ได้สรุปความหมายของการยอมรับ ไว้ว่า หมายถึง กระบวนการทางจิตใจของเกษตรกรแต่ละคนที่เริ่มตั้งแต่การรับรู้ข่าวสาร แนวคิด ไปจนถึงการยอมรับอย่างเปิดเผยและยี่ด้นำไปปฏิบัติ

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่าการยอมรับ หมายถึง กระบวนการที่เกิดขึ้นจากจิตใจในการรับรู้ข่าวสาร ข้อมูล และเกิดการเปลี่ยนแปลงทางทัศนคติในทางที่ดีจนเกิดความเชื่อมั่นในข่าวสาร ข้อมูลนั้นแล้วนำไปสู่การปฏิบัติ

1.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยอมรับ

Rogers และ Shoemaker, 1971 อ้างถึงใน บุญธรรม จิตอนันต์ (2536: 254) กล่าวถึงกระบวนการยอมรับ (adoption process) ว่า เป็นกระบวนการทางจิตใจของบุคคล ซึ่งเริ่มต้นด้วยการเริ่มรู้หรือได้ยินเกี่ยวกับแนวความคิดใหม่ แล้วไปสิ้นสุดลงด้วยการตัดสินใจยอมรับ ไปปฏิบัติ ขั้นตอนการยอมรับของบุคคลจะต่างกันออกไปและการที่จะรับแนวคิดไปปฏิบัติ นั้น จะผ่านขั้นตอนสำคัญดังนี้

1.2.1 ขั้นเริ่มรู้หรือรับรู้ (awareness) ขั้นนี้เป็นขั้นแรกที่บุคคลได้รับรู้เกี่ยวกับแนวคิดใหม่หรือเรื่องใหม่ๆ แต่ขาดรายละเอียด คือ รู้ว่าเรื่องนั้นเรื่องนี้เกิดขึ้นแล้วหรือทำได้แล้ว แต่เป็นเรื่องใหม่สำหรับตน เพราะไม่เคยได้ยินหรือได้เห็นมาก่อน การรับรู้อาจเกิดขึ้นโดยบังเอิญ ด้วยการพบเห็นด้วยตนเอง หรือโดยการเผยแพร่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลหรือเอกชน

1.2.2 ขั้นสู่ความสนใจ (interest) ถ้าในขั้นแรกบุคคลเพียงแต่รับรู้ในแนวคิดใหม่แต่ไม่สนใจ หรือไม่ถูกกระตุ้นให้เกิดความสนใจ ขั้นที่ 2 นี้หรือขั้นต่อไปก็ถูกทอดทิ้งไปคือ ไม่เกิดขึ้น ขั้นสู่ความสนใจนี้บุคคลมีความสนใจในแนวคิดใหม่ จึงพยายามไฝหาคำความรู้ในรายละเอียด

1.2.3 ขั้นไตร่ตรอง (evaluation) ขั้นนี้บุคคลศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับแนวคิดใหม่แล้วคิดเปรียบเทียบกับงานในปัจจุบันว่า ถ้ารับเอาแนวความคิดใหม่มาปฏิบัติจะเกิดผลดีหรือไม่ดีอย่างไรบ้างในขณะนี้และในอนาคต ควรหรือไม่ที่จะทดลองดูก่อน ถ้าเขาซึ่งใจไตร่ตรองดูแล้วรู้สึกว่าการผลดีมีมากกว่าผลเสีย เขาก็จะต้องตัดสินใจทดลองดูเพื่อให้เกิดความแน่ใจก่อนที่จะรับไปปฏิบัติจริงๆ

1.2.4 ขั้นทดลองทำ (trial) ขั้นนี้เป็นขั้นที่บุคคลทดลองทำตามแนวความคิดใหม่ๆ โดยทำการทดลองแต่เพียงเล็กน้อย เพื่อดูว่าจะเข้ากันได้หรือไม่กับสภาพการณ์ในปัจจุบันของตน และผลจะออกมาตามที่คาดคิดหรือไม่

1.2.5 ขั้นนำไปปฏิบัติ (adoption) ขั้นนำไปปฏิบัติหรือขั้นยอมรับ เป็นขั้นที่บุคคลตัดสินใจรับแนวคิดใหม่ไปปฏิบัติหลังจากได้ลองปฏิบัติ และทราบผลเป็นที่พอใจแล้ว จุดสำคัญของขั้นนี้ เป็นการพิจารณาผลการทดลองในขั้นที่ 4 และตัดสินใจแน่วแน่ที่จะปฏิบัติต่อไปเต็มรูปแบบตามแนวความคิดใหม่

จากขั้นตอนของกระบวนการยอมรับข้างต้น จะเห็นได้ว่าเป็นการรับรู้ส่วนบุคคลที่จะยอมรับแนวความคิดใหม่นั้นไปปฏิบัติ มีลำดับ 5 ขั้นตอน คือ เริ่มรับรู้ ไปสู่ความสนใจ ไตร่ตรอง ทดลองทำและนำไปสู่การปฏิบัติ แต่ในบางบุคคลเมื่อไตร่ตรองแล้วถ้าไม่สนใจยอมรับขั้นตอนต่อไปก็จะไม่เกิดขึ้น

1.3 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับนวัตกรรม

บุญสม วราเอกศิริ 2529 อ้างถึงใน สุธีรา สถาปัตยกรรม (2555: 22) มีปัจจัยหลายปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับนวัตกรรม ปัจจัยดังกล่าวได้แก่

- 1) แหล่งที่ได้รับข้อมูลข่าวสาร เช่น หนังสือพิมพ์ วารสาร วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ ข่าวสารจะไปตามทางที่ได้รับ หากไม่ได้รับข่าวสารเลยก็จะไม่มีการยอมรับ
- 2) ระดับการศึกษา ถ้าระดับการศึกษาสูงก็จะมีความสนใจอ่านข่าวสาร ถ้าระดับการศึกษาต่ำก็จะอ่านไม่ออก
- 3) ประเภทของการศึกษาอบรมในเรื่องนั้นๆ หากมีความรู้อยู่บ้างก็จะมี การยอมรับเร็วและสูง
- 4) อายุ คนหนุ่มสาวมักจะกล้าเสี่ยง เชื่อคำแนะนำได้มากกว่าคนที่มียุสูง ซึ่งมักจะลังเลและเชื่องช้า
- 5) ภูมิหลังความเป็นมาในการประกอบอาชีพ ว่าเคยประกอบอาชีพนั้นๆ มาหรือไม่ และประสบผลสำเร็จมากน้อยเพียงใด
- 6) ขนาดของที่ดินทำกิน หากมีที่ดินพอสมควรหรือขนาดใหญ่พอที่จะขยายงานได้ก็จะรับได้ดี ถ้าไม่มีที่ดินหรือมีที่ดินจำกัดจะขยายต่อไปไม่ได้ การยอมรับสิ่งใหม่ๆ นั้นก็จะน้อยลง
- 7) การศึกษาของบุตรหลาน หากบุตรหลานได้รับการศึกษาความโน้มเอียงก็จะมีมากเพราะได้รับแรงสนับสนุนจกจากบุตรหลาน
- 8) การเยี่ยมเยียนของเจ้าหน้าที่ส่งเสริม หากไม่ค่อยได้ไปเยี่ยมหรือไม่ไปบ่อยๆ การยอมรับก็จะมีน้อย
- 9) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในท้องถิ่น หากมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอยู่ในท้องถิ่นมากและทั่วถึงหรือใกล้ชิด การได้รับข่าวสารจะมีมาก การยอมรับก็จะมากตามไปด้วย
- 10) การจัดกิจกรรมและการมีส่วนร่วม เช่น การจัดนิทรรศการ การจัดกลุ่ม ซึ่งเป็นการโน้มน้าวให้คุ้นเคย
- 11) ระบบของสังคมที่อาศัยอยู่เป็นลักษณะของสังคมใหม่หรือสังคมเก่า การได้รับการพัฒนามากน้อยเพียงใด เปิดหรือปิดการรับรู้ความรู้ใหม่ๆ หรือเป็นสังคมล้าหลัง เครื่องต่อขนบธรรมเนียมประเพณี

12) สภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวย เช่น คลองชลประทาน ระบบตลาด ระบบสินเชื่อ หากมีการสนับสนุน การยอมรับเกิดขึ้นเร็วและในอัตราที่สูง

จากที่กล่าวข้างต้น สามารถสรุปได้ว่ามีปัจจัยหลายประการที่เกี่ยวข้องในการยอมรับนวัตกรรมแบ่งเป็นปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลและปัจจัยอื่นๆ เช่น แหล่งความรู้ ระดับการศึกษา ประเภทการศึกษา อายุ การประกอบอาชีพ ขนาดที่ทำกิน การศึกษา การส่งเสริมของเจ้าหน้าที่ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สังคมและสภาพแวดล้อม ล้วนแต่ส่งผลต่อการยอมรับนวัตกรรมของแต่ละบุคคล

1.4 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับเทคโนโลยี

ดิเรก ฤกษ์สาหร่าย 2527 อ้างถึงใน ศิริฎา ทิมประเสริฐ (2545: 9-11) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่อการยอมรับแนวความคิดใหม่ ดังนี้

1. ปัจจัยที่เป็นเงื่อนไขโดยทั่วไป ได้แก่

1.1 สภาพทางเศรษฐกิจ เกษตรกรที่มีปัจจัยการผลิตมากกว่ามีแนวโน้มที่จะยอมรับการเปลี่ยนแปลงได้ง่ายกว่าและเร็วกว่า เกษตรกรที่มีปัจจัยการผลิตน้อยกว่า

1.2 สภาพทางสังคมและวัฒนธรรม มวลชนที่อยู่ในชุมชนหรือสังคมที่รักษาขนบธรรมเนียมประเพณีเก่าๆ อย่างเคร่งครัดมากกว่า มีลักษณะการแบ่งชนชั้นทางสังคมอย่างเด่นชัดกว่ามีลักษณะการทำงานเพื่อส่วนรวมน้อยกว่า มีค่านิยมและความเชื่อที่เป็นอุปสรรคต่อการนำการเปลี่ยนแปลงมากกว่า มีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ช้าลง และยอมรับในปริมาณที่น้อย

2. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องโดยตรง ได้แก่

2.1 บุคคลเป้าหมาย (Target Person) หรือผู้รับการเปลี่ยนแปลงพื้นฐานขอเกษตรกรเองเป็นส่วนที่สำคัญในการเกี่ยวข้องกับการยอมรับการเปลี่ยนแปลง ซึ่งได้แก่

2.2 พื้นฐานทางสังคม พบว่าเพศหญิงยอมรับการเปลี่ยนแปลงเร็วกว่าเพศชาย กลุ่มที่มีระดับการศึกษาและประสบการณ์ที่สูงกว่า มีการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ครู-อาจารย์มากกว่า จะยอมรับเร็วกว่าผู้ที่มีสิ่งเหล่านี้น้อยกว่า และกลุ่มคนที่อยู่ในวัยรุ่นยอมรับเร็วที่สุด และช้าลงไปตามลำดับเมื่อมีอายุมากขึ้น

2.3 พื้นฐานทางเศรษฐกิจ เกษตรกรที่มีกรรมสิทธิ์ถือครองที่ดินจำนวนมากกว่า รายได้มากกว่าทรัพยากรที่จำเป็นในการผลิตมากกว่า มีเครื่องมือ เครื่องใช้ที่จำเป็นในการผลิตมากกว่า จะมีแนวโน้มยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่เร็วกว่า และมากกว่าเกษตรกรที่มีน้อยกว่า

2.4 พื้นฐานในการติดต่อสื่อสารของเกษตรกรประสิทธิภาพในการอ่าน การฟัง การพูด การเขียน รวมทั้งความคิดที่มีเหตุผลเป็นสิ่งที่ช่วยให้เกิดการยอมรับการเปลี่ยนแปลงมากขึ้น

2.5 พื้นฐานในเรื่องอื่นๆ เกษตรกรที่มีแรงจูงใจ มีความพร้อมทางด้านจิตใจมีทัศนคติที่ดีต่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรและเทคโนโลยีที่นำมาเพื่อการเปลี่ยนแปลงจะมีแนวโน้มยอมรับการเปลี่ยนแปลงมากกว่าและรวดเร็วกว่า

2.6 ปัจจัยที่เนื่องมาจากนวัตกรรม (Innovations) หรือเทคโนโลยีที่จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ คือ

1) ต้นทุนและกำไร (Cost and Profit) เทคโนโลยีที่ลงทุนน้อยที่สุด กำไรมากที่สุด การยอมรับจะสูงกว่าและเร็วกว่า

2) ความสอดคล้องและเหมาะสมกับสิ่งที่อยู่ในชุมชน (Similar and Fit) คือไม่ขัดต่อขนบธรรมเนียมประเพณีความเชื่อของบุคคลในชุมชนและเหมาะสมกับลักษณะทางกายภาพของทรัพยากรที่อยู่บนชุมชนด้วย

3) ความสามารถปฏิบัติและเข้าใจได้ง่าย (Practical and Understood) คือ ไม่เป็นเรื่องยุ่งยากสลับซับซ้อนและไม่มีกฎเกณฑ์ยุ่งยากเกินไป

2.7 ผู้นำการเปลี่ยนแปลงหรือเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ตลอดจนครู-อาจารย์จะต้องมีอุดมการณ์ในการทำงาน สร้างความไว้วางใจ เป็นที่ยอมรับของเกษตรกรมีความสามารถในการถ่ายทอดและรับข่าวสาร และที่สำคัญจะต้องมีความเชื่อมั่นในเทคโนโลยีที่จะนำมาเปลี่ยนแปลงมีความรู้ในเนื้อหาที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีนั้น และมีทัศนคติที่ดีต่อบุคคลเป้าหมาย

2.8 สามารถเห็นได้ว่าปฏิบัติได้ผลมาแล้ว (Visibility) คือ เห็นว่าเกิดผลมาก่อนปฏิบัติตามหรือยอมรับได้ง่ายและเร็วกว่า

2.9 สามารถแบ่งแยกเป็นขั้นตอนหรือเป็นเรื่องได้ (Divisibility)

2.10 ใช้เวลาน้อยหรือประหยัดเวลา (Time-Saving)

2.11 เป็นการตัดสินใจของกลุ่ม (Group Decision)

สรุปปัจจัยเหล่านี้เกี่ยวข้องกับการยอมรับเทคโนโลยี ถ้ามีปัจจัยเหล่านี้มากจะทำให้การยอมรับเทคโนโลยีทางการเกษตรได้เร็วกว่าและมีปริมาณมากกว่า ทั้งปัจจัยทั่วไปและปัจจัยที่เกี่ยวข้องโดยตรง

2. แนวคิดเกี่ยวกับสื่อ

เสถียร เขยประทับ 2526 อ้างถึงใน ทิพย์ภากร กันธวงค์ (2554: 40-42) ได้กล่าวถึง สื่อและวิธีการที่จะสื่อสารนำข่าวสารไปหาผู้รับ สื่อที่ใช้กันทั่วไป ได้แก่ สื่อมวลชน (Mass Media)

และสื่อระหว่างบุคคล (Interpersonal Media) ซึ่งจะมีความสามารถและให้ประสิทธิผลที่ต่างกันในสื่อแต่ละชนิด ดังนี้

1. สื่อมวลชน (Mass Media) มีลักษณะเป็นตัวกลางหรือตัวเชื่อมระหว่างแหล่งของสารและกลุ่มเป้าหมาย เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ เป็นต้น สื่อมวลชนปฏิบัติการสื่อสารได้ดี ดังนี้ สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้จำนวนมากๆ ในเวลาอันรวดเร็ว สามารถให้ความรู้และข่าวสารได้ดี สามารถนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทัศนคติ

2. สื่อระหว่างบุคคล (Interpersonal Media) มีลักษณะเป็นการแลกเปลี่ยนข่าวสารแบบตัวต่อตัวระหว่างบุคคลสองคนหรือมากกว่าสองคน จะมีประสิทธิภาพมากกว่าสื่อมวลชนในการจูงใจผู้รับสารที่มีความเฉยเมย หรือมีปฏิกิริยาต่อต้านผู้ที่ส่งสาร สื่อระหว่างบุคคลปฏิบัติการสื่อสารได้ดี ดังนี้ สามารถทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนข่าวสารแบบยิววิธี ถ้าผู้รับสารไม่สามารถเข้าใจสารก็สามารถไต่ถามหรือขอข่าวสารเพิ่มเติมจากแหล่งสารได้ในเวลาอันรวดเร็ว ผู้ส่งสารก็สามารถปรับปรุงแก้ไขที่สารส่งออกไปให้เข้ากับความต้องการและความเข้าใจของผู้รับสารได้ในเวลาอันรวดเร็วเช่นเดียวกัน ทำให้สามารถลดอุปสรรคของการสื่อสารที่เกิดจากการเลือกรับสาร เลือกแปลหรือตีความสาร และการเลือกจำสารได้ สามารถจูงใจบุคคลให้เปลี่ยนแปลง

3. สื่อเฉพาะกิจ (Specialized Media) เป็นสื่อที่ใช้ถ่ายทอดข่าวสารไปยังมวลชน กลุ่มบุคคลหรือบุคคลโดยสร้างขึ้นเพื่อให้ติดต่อกับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะกลุ่ม โดยมีเนื้อหาสาระที่เฉพาะเจาะจงแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภท ได้แก่

3.1 สื่อสิ่งพิมพ์ (Printed Media) ที่สามารถนำไปใช้เป็นสื่อเพื่อการพัฒนาได้เป็นอย่างดี มีลักษณะสำคัญดังนี้ จะต้องตอบสนองวัตถุประสงค์ของการพัฒนาอย่างชัดเจน เช่น ต้องการให้ความรู้เกี่ยวกับโทษของบุหรี่ ต้องการโน้มน้าวจิตใจให้กลุ่มเป้าหมายนึกคิดในเรื่องของการประหยัดน้ำ เป็นต้น สื่อสิ่งพิมพ์ที่สำคัญ ได้แก่ ใบปลิว แผ่นพับ หนังสือเผยแพร่ เอกสารแนะนำประกอบ แผ่นโฆษณา จดหมายข่าว เป็นต้น

3.2 สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Media) คือ สื่อที่ผลิตออกมาในรูปของแสงและเสียง เช่น สปอตวิทยุ สปอตโทรทัศน์ เทปบันทึกเสียง วิทยุทัศน์ ภาพยนตร์ สไลด์ เป็นต้น

3.3 สื่อกิจกรรม ได้แก่ การจัดนิทรรศการ การจัดประกวด การจัดขบวนแห่ การจัดรถเคลื่อนที่ การจัดสนทนากลุ่ม การจัดรายการพิเศษทางโทรทัศน์หรือวิทยุ เป็นต้น ลักษณะที่สำคัญของการใช้สื่อกิจกรรมเป็นสื่อเฉพาะกิจเพื่อการพัฒนา ได้แก่ การเลือกกิจกรรมที่กลุ่มเป้าหมายสนใจ โดยเน้นกลุ่มเป้าหมายและผู้สนใจที่เข้าร่วมกิจกรรมได้รับสาระตามวัตถุประสงค์และความบันเทิงไปพร้อมกัน

ดังนั้นในการเลือกใช้ชนิดของสื่อหรือช่องทางการส่งสาร สื่อที่เสนอสารได้ชัดเจน ตรงประเด็น เนื่องจากสื่อแต่ละสื่อมีประสิทธิผลที่ต่างกันและบุคคลเป้าหมายที่รับสื่อก็ยอมรับในการเลือกสื่อที่ต่างกัน ดังนั้นควรเลือกสื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายหรือผู้รับสารซึ่งจะนำไปสู่ความสำเร็จของการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ

3. การผลิตพริกกะเหรียง

บุญเลี้ยง ข่ายม่าน (2548: 1-3) กล่าวถึง การปลูกพริกกะเหรียงดังนี้ พริกกะเหรียง มีการปลูกกันมากตามแนวชายแดนไทย-พม่าของ จังหวัดกาญจนบุรี เชียงใหม่ ตากและแม่ฮ่องสอน ซึ่งมีการคมนาคมลำบากมากในช่วงของฤดูฝน ตรงกับการปลูกพริกของชาวกะเหรียง และเมื่อผลผลิตพริกสามารถเก็บเกี่ยว ได้ก็ไม่สามารถนำออกมาจำหน่ายได้ ต้องแปรรูปเป็นพริกแห้ง

ลักษณะเด่นพริกกะเหรียง

1. มีความทนทานต่อสภาพแวดล้อม ทนทานต่อสภาวะอากาศและ โรคแมลง
2. ลำต้นใหญ่ การแตกแขนงดี สามารถให้ผลผลิตติดต่อกันเป็นระยะเวลาานาน
3. เป็นที่นิยมทำเป็นพริกตากแห้งได้ดี คุณภาพผลสด 3 กิโลกรัม ตากแห้งได้ 1-1.3

กิโลกรัม

4. มีความเผ็ดและหอมซึ่งเป็นลักษณะประจำพันธุ์ของพริกกะเหรียง
5. โรงงานทำซอสพริกนิยมนำไปปั่นผสมกับพริกหนุ่มเขียวเพื่อเพิ่มความเผ็ดและ

ความหอม

การเตรียมเมล็ดและต้นกล้าก่อนปลูก

1. เลือกต้นที่มีลำต้นสมบูรณ์แข็งแรง ทนทานต่อโรคและแมลง สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม ในท้องถิ่นได้ดี ให้ผลผลิตตก ขนาดใหญ่เต็มที่และเก็บผลในรุ่นที่ 2-3
2. ผลพริกที่เลือกเก็บนั้น ควรเป็นผลที่เริ่มสุกหรือสุกสีแดงสดปราศจากโรคแมลงทำลาย นำเมล็ดพันธุ์แช่น้ำทิ้งไว้ 1 คืน หรือนำมาห่อ ในผ้าขาวบางซบๆ เก็บไว้ประมาณ 2-3 วัน จนมีตุ่มรากสีขาวเล็กๆ แล้วนำไปเพาะ

การเตรียมแปลงเพาะกล้า

การเลือกพื้นที่สำหรับเพาะเมล็ดพันธุ์ต้องทำการเตรียมดินให้ละเอียดพร้อมผสมปุ๋ยคอก หรือปุ๋ยหมัก ในอัตรา 2: 1 แล้วคลุกเคล้า ให้เข้ากัน แล้วนำเมล็ดพริกโรยเป็นแถวห่างกันประมาณ 3 นิ้ว กลบหน้าดินประมาณ 1 ซม. หลังเพาะนาน 7-10 วัน เริ่มออกหมั่น รดน้ำ ให้ชุ่มอยู่

เสมออย่าปล่อยให้แปลงแห้งจนกระทั่งต้นกล้าเจริญเติบโตมีใบประมาณ 3-4 คู่ หรือต้นกล้ามีอายุประมาณ 30 วัน สามารถนำไปปลูกในแปลงปลูก

การปลูกและการดูแลรักษา

1. การปลูกพริกกะเหรียงโดยนำเมล็ดพริกที่เก็บเมล็ดจากต้นแล้วนำมาตากแดดจนแห้งสนิทแล้วนำไปตำในครก หรือกระบอก ไม้ไผ่ ให้เมล็ดแตกออก นำเมล็ดมาหยอดลงหลุมที่เตรียมไว้ หลุมละประมาณ 5-10 เมล็ด ระยะปลูก 80X80 เซนติเมตร และหากปลูก แซมข้าวไร่ ระยะปลูกจะห่างตามความต้องการและสภาพพื้นที่เป็นหลัก

2. การปลูกด้วยต้นกล้า ควรมีการรองก้นหลุมด้วยปุ๋ยหมัก อัตรา 800-1,000 กิโลกรัมต่อไร่ หรือใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มา จำนวนต้นกล้า ประมาณ 2,500-3,000 ต้นต่อไร่ ระยะปลูก 80X80 เซนติเมตร ซึ่งสามารถปลูกเป็นพืชแซม กับข้าวไร่ หรือพืชชนิดอื่นๆ

3. การปลูกพริกกะเหรียงเพื่อเพิ่มมูลค่าของพริกสด สามารถทำได้โดยเกษตรกรต้องมีพื้นที่สามารถให้น้ำได้ และเป็นพื้นที่ดอนน้ำ ไม่ท่วมขัง เกษตรกรเริ่มเพาะกล้าพริกตั้งแต่เดือน กันยายน-ตุลาคม หลังปลูกแล้ว 90 วันก็จะเริ่มเก็บผลผลิต ซึ่งจะเป็นช่วงฤดูแล้ง พริกสดจะเริ่มราคาแพงเนื่องจากชาวกระเหรียงที่ปลูกพริกในป่า ไม่สามารถให้น้ำพริกได้ และผลผลิตก็จะหมดเร็ว ทำให้พริกสด ขาดแคลน เกษตรกรที่ปลูกพริกกะเหรียงฝืนฤดู สามารถขายพริกสดได้ถึงราคา 50-80 บาท/กิโลกรัม และสามารถเก็บเกี่ยวตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไป

การให้น้ำและปุ๋ย

การให้น้ำอาศัยน้ำฝนธรรมชาติ และช่วงที่เหมาะสมในการปลูกเดือนพฤษภาคม-มิถุนายน การกำจัดวัชพืชไม่ใช้สารเคมี และไม่นิยมใส่ปุ๋ยเคมีเนื่องจากจะทำให้พริกกะเหรียงที่มีความหอมที่มีลักษณะพิเศษเฉพาะตัวลดลง

ศัตรูพืชที่สำคัญและวิธีการป้องกันกำจัด

1. โรค โรคราคนาโคนเน่า และโรคกุ้งแห้ง ป้องกันโดยคัดเมล็ดพันธุ์ที่ปราศจากโรค ใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มา รองก้นหลุมก่อนปลูก

2. แมลง เพลี้ยไฟ เพลี้ยอ่อน เพลี้ยแป้ง ทำให้พริกใบหงิกงอ ลักษณะใบม้วนผิดปกติ ระบาดในช่วงแห้งแล้ง ป้องกันกำจัด โดยใช้น้ำหมักสมุนไพร ฉีดพ่นทุก 5-7 วัน หรือเชื้อราบีวาเวอเรีย

การเก็บผลผลิต

หลังย้ายปลูกประมาณ 60 วัน พริกกะเหรียงเริ่มทยอยผลผลิตและสามารถเก็บผลผลิตได้โดยเลือกเก็บเมล็ดที่มีสีแดงสดเพื่อใช้ในการแปรรูป ผลผลิตพริกสดประมาณ 400-500 กิโลกรัมต่อไร่ ซึ่งสามารถนำมาทำเป็นพริกแห้งได้ประมาณ 80-100 กิโลกรัมๆ ละประมาณ 80-150 บาท รายได้เฉลี่ยประมาณ 10,000-15,000 บาทต่อไร่

การจำหน่ายพริกกะเหรียง

1. จำหน่ายพริกสดราคาขายขึ้นอยู่กับคุณภาพและปริมาณของพริก
2. จำหน่ายเป็นพริกแห้ง ซึ่งจะได้อายุที่นานกว่าพริกชนิดอื่น
3. ตลาดแปรรูปในอุตสาหกรรมแปรรูป พริกป่น พริกคั่ว พริกคอง ซอสพริก หรือน้ำจิ้ม น้ำพริก น้ำพริกแกง อาหารสำเร็จรูป หรือกึ่งสำเร็จรูป พริกแช่แข็ง

4. การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพริก GAP (Good Agricultural Practice for Peppers)

กรมวิชาการเกษตร (2556: 58-65) กล่าวถึงหลักการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพริกดังนี้

1. แหล่งน้ำ

1.1 น้ำที่ใช้ในกระบวนการเพาะปลูกควรมาจากแหล่งน้ำที่ไม่อยู่ในสภาพเสี่ยงต่อการปนเปื้อน และมีคุณภาพเหมาะสมกับการใช้ในการเกษตร ไม่ใช้น้ำเสียจากโรงงานอุตสาหกรรม หรือน้ำที่ก่อให้เกิดการปนเปื้อนสิ่งที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ เช่น โลหะหนัก จุลินทรีย์ที่ทำให้เกิดโรค กรณีจำเป็นต้องใช้น้ำดังกล่าว ต้องมีหลักฐานหรือผ่านการบำบัดน้ำเสียมาแล้วและสามารถนำมาใช้ในการเกษตรได้

1.2 ในระยะเริ่มจัดระบบการเกษตร ควรมีการเก็บตัวอย่างน้ำอย่างน้อย 1 ครั้งส่งห้องปฏิบัติการของทางราชการเพื่อวิเคราะห์การปนเปื้อนสิ่งอันตรายตามสภาพความเสี่ยงของแหล่งน้ำและบันทึกรายละเอียดตามตัวอย่างแบบบันทึกผลการวิเคราะห์ดินและน้ำ รวมทั้งเก็บใบแจ้งผลการวิเคราะห์น้ำไว้เป็นหลักฐาน

1.3 แหล่งน้ำสำหรับการเกษตรควรเป็นแหล่งน้ำถาวร และมีการอนุรักษ์แหล่งน้ำและสภาพแวดล้อม

2. พื้นที่ปลูก

2.1 จัดทำข้อมูลประจำแปลงปลูก โดยระบุชื่อเจ้าของพื้นที่เพาะปลูก สถานที่ติดต่อชื่อผู้ดูแลแปลง (ถ้ามี) สถานที่ติดต่อ ที่ตั้งแปลงปลูก แผนผังที่ตั้งแปลงปลูก แผนผังแปลงปลูก ชนิดพืชและพันธุ์ที่ปลูก ประวัติการใช้ที่ดินย้อนหลังอย่างน้อย 3 ปี และรายละเอียดอื่นๆ ตามแบบบันทึกข้อมูลทั่วไปของเจ้าของพื้นที่เพาะปลูก

2.2 ในกรณีพื้นที่ปลูกอยู่ใกล้หรืออยู่ในแหล่งอุตสาหกรรมหรือพื้นที่ที่มีความเสี่ยงในระยะเริ่มจัดระบบการเกษตร ควรมีการวิเคราะห์ดินเพื่อตรวจสอบคุณภาพดิน และการปนเปื้อนจากสิ่งอันตรายตามสภาพความเสี่ยงของพื้นที่อย่างน้อย 1 ครั้ง โดยเก็บตัวอย่างดินส่งห้องปฏิบัติการ

และบันทึกรายละเอียดตามตัวอย่างแบบบันทึกผลการวิเคราะห์ดินและน้ำ รวมทั้งเก็บใบแจ้งผลการวิเคราะห์น้ำไว้เป็นหลักฐาน

3. การใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร

3.1 หากมีการใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตรให้ใช้ตามคำแนะนำ หรืออ้างอิงคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร หรือฉลากที่ขึ้นทะเบียนอย่างถูกต้องกับกรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ การใช้ต้องสอดคล้องกับศัตรูพืชที่สำรวจพบหุคใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตรก่อนการเก็บเกี่ยวตามช่วงเวลาที่ระบุไว้ในฉลากกำกับการใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตรแต่ละชนิด และบันทึกข้อมูลตามแบบบันทึกข้อมูลการสำรวจและการป้องกันกำจัดศัตรูพืช

3.2 การใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตรต้องใช้วัตถุอันตรายที่ขึ้นทะเบียนถูกต้องตามกฎหมายมีเลขทะเบียนวัตถุอันตราย และมีคำแนะนำบนฉลากให้ใช้กับพืชนั้นๆ ไม่ใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตรที่ห้ามผลิต นำเข้าส่งออก หรือการมีไว้ในครอบครอง ตามพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ.2535 และในกรณีที่ปลูกเพื่อการส่งออกห้ามใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตรที่ประเทศคู่ค้าห้ามใช้

3.3 อ่านคำแนะนำที่ฉลากเพื่อให้ทราบคุณสมบัติ และวิธีการใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตรก่อนนำไปใช้

3.4 ผู้ประกอบการและแรงงานที่ปฏิบัติงานด้านการป้องกันกำจัดศัตรูพืช ควรรู้จักศัตรูพืช การเลือกชนิดและอัตราการใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร การเลือกใช้เครื่องพ่นสารเคมี และอุปกรณ์หัวฉีดรวมทั้งวิธีการพ่นสารเคมีที่ถูกต้อง โดยตรวจสอบเครื่องพ่นสารเคมีให้อยู่ในสภาพพร้อมที่จะใช้งานตลอดเวลา เพื่อป้องกันสารพิษเปื้อนเสื้อผ้าและร่างกาย ผู้ปฏิบัติงานควรสวมเสื้อผ้ามิดชิด มีอุปกรณ์ป้องกันสารพิษ ได้แก่ หน้ากากหรือผ้าปิดจมูก ถุงมือ หมวก และสวมรองเท้า เพื่อป้องกันอันตรายจากสารพิษ

3.5 เตรียมวัตถุอันตรายทางการเกษตรที่มีความเข้มข้นที่ถูกต้อง ก่อนนำไปพ่นให้ปรับปริมาณน้ำและคนให้เป็นเนื้อเดียวกัน พ่นวัตถุอันตรายทางการเกษตรในช่วงเช้าหรือเย็นขณะลมสงบหลีกเลี่ยงการพ่นในเวลาแดดจัดหรือลมแรง และขณะปฏิบัติงานผู้พ่นต้องอยู่เหนือลมตลอดเวลา

3.6 เตรียมวัตถุอันตรายทางการเกษตรในปริมาณที่ใช้ให้หมดในคราวเดียว ไม่ควรเหลือติดค้างในถังพ่น

3.7 เมื่อใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตรหมดแล้ว ให้ล้างภาชนะบรรจุวัตถุอันตรายทางการเกษตรนั้นๆ ด้วยน้ำ 2-3 ครั้ง เทน้ำลงในถังพ่นสาร เพื่อนำไปใช้ต่อไป

3.8 ภาชนะบรรจุวัตถุดิบอันตรายทางการเกษตรที่ใช้หมดแล้ว ต้องทำให้ชำรุดเพื่อป้องกันการนำกลับมาใช้อีกแล้วจึงนำไปทิ้งในสถานที่ที่จัดสำหรับทิ้งภาชนะบรรจุวัตถุดิบอันตรายทางการเกษตรโดยเฉพาะ หรือทำลายโดยการฝังดินห่างจากแหล่งน้ำ ให้มีความลึกมากพอที่สัตว์ไม่สามารถคุ้ยขึ้นมาได้ และห้ามเผาทำลาย

3.9 หลังการพ่นวัตถุดิบอันตรายทางการเกษตรทุกครั้ง ให้อาบน้ำ สระผม และเปลี่ยนเสื้อผ้าทันที เสื้อผ้าที่สวมใส่ขณะพ่นสารควรนำไปซักให้สะอาดทุกครั้ง

3.10 ภาชนะบรรจุวัตถุดิบอันตรายทางการเกษตรที่ใช้ไม่หมดในคราวเดียว ให้ปิดฝาภาชนะบรรจุให้สนิทเมื่อเลิกใช้ และนำไปเก็บในสถานที่เก็บวัตถุดิบอันตรายทางการเกษตร

3.11 ให้จัดเก็บวัตถุดิบอันตรายทางการเกษตรชนิดต่างๆ ที่ใช้ในกระบวนการผลิตในสถานที่ที่มีมิดชิด ปลอดภัยป้องกันแดดและฝนได้ และมีอากาศถ่ายเทได้สะดวก

3.12 ให้แยกสถานที่เก็บวัตถุดิบอันตรายทางการเกษตรให้เป็นสัดส่วน เพื่อป้องกันการปนเปื้อนของวัตถุดิบอันตรายทางการเกษตรสู่ผลิตภัณฑ์ อาหารและสิ่งแวดล้อม

3.13 ให้จัดเก็บวัตถุดิบอันตรายทางการเกษตรในภาชนะปิดมิดชิด แยกป้ายให้ชัดเจน และแยกเก็บเป็นหมวดหมู่ ไม่ปะปนกับปุ๋ย สารควบคุมการเจริญเติบโตพืช และอาหารเสริมต่างๆ สำหรับพืชวัตถุดิบอันตรายทางการเกษตรที่เปิดใช้แล้วห้ามถ่ายออกจากภาชนะบรรจุเดิม

3.14 มีเครื่องมือและวัสดุป้องกันอุบัติเหตุ เช่น น้ำยาล้างตา น้ำสะอาด ทราชและอุปกรณ์ดับเพลิง เป็นต้น ในสถานที่เก็บหรือสถานที่ใช้วัตถุดิบอันตรายทางการเกษตร

3.15 ไม่มีวัตถุดิบอันตรายที่ห้ามผลิต นำเข้า ส่งออก หรือมีไว้ในครอบครอง ตามพระราชบัญญัติวัตถุอันตรายพ.ศ.2535 เก็บรักษาอยู่ในสถานที่เก็บสารเคมี หรือภายในแปลงเพาะปลูก

3.16 ผู้ใช้วัตถุดิบอันตรายทางการเกษตรควรได้รับการฝึกอบรมวิธีการใช้วัตถุดิบอันตรายอย่างถูกต้องเหมาะสม

4. กระบวนการก่อนเก็บเกี่ยว

4.1 การป้องกันกำจัดศัตรูพืช

4.1.1 เกษตรกรควรรู้จักชนิด วงจรชีวิตของศัตรูพืชที่สำคัญ ตลอดจนวิธีป้องกันกำจัดที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศ รายละเอียดศัตรูพืชที่สำคัญของพริก

4.1.2 ติดตามการระบาดของศัตรูพืชในระยะต่างๆ หากตรวจพบในปริมาณที่เกิดความเสียหายในระดับเศรษฐกิจให้ป้องกันกำจัดศัตรูพืชนั้นอย่างเหมาะสมตามคำแนะนำของทางราชการและบันทึกข้อมูลตามแบบบันทึกข้อมูลสำรวจและการป้องกันกำจัดศัตรูพืช

4.1.3 ควรใช้วิธีป้องกันกำจัดศัตรูพืช ดังต่อไปนี้เป็นอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกัน ได้แก่

- 1) วิธีทั่วไป เช่น การใช้กับดักกาวเหนียว ถอนต้นที่เป็นโรคแล้วทำลาย การกำจัดวัชพืชโดยใช้แรงงานขณะที่วัชพืชยังเล็กหรือยังไม่ออกดอก และการคลุมดินในแถวปลูก
- 2) วิธีใช้ศัตรูธรรมชาติ เช่น สารชีวอินทรีย์ ตัวห้ำ ตัวเบียน
- 3) วิธีใช้สารสกัดจากธรรมชาติ เช่น สารสกัดจากสะเดา
- 4) วิธีใช้สารเคมี เช่น วัตถุอันตรายทางการเกษตรที่มีประสิทธิภาพ และอยู่ในคำแนะนำของทางราชการ

4.2 ปัจจัยการผลิต

4.2.1 จัดทำรายการปัจจัยการผลิต แหล่งที่มา และรายละเอียดเฉพาะของปัจจัยการผลิตที่สำคัญ ได้แก่ เมล็ดพันธุ์ ปุ๋ย วัตถุอันตรายทางการเกษตร ที่ใช้ในกระบวนการผลิต พร้อมทั้งระบุรายการปริมาณ วันเดือนปีที่จัดซื้อ และบันทึกข้อมูล

4.2.2 เมล็ดพันธุ์

- 1) เลือกใช้พันธุ์ที่มีคุณภาพตรงกับความต้องการของตลาด
- 2) เลือกใช้เมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพ ตรงตามมาตรฐานเมล็ดพันธุ์ มีความต้านทานศัตรูพืชจากแหล่งผลิตเมล็ดพันธุ์ที่มีประวัติการผลิตที่น่าเชื่อถือ หรือเลือกเก็บเมล็ดพันธุ์จากแปลง/ต้นที่มีคุณภาพดี
- 3) ถ้าเก็บเมล็ดพันธุ์เอง ต้องเลือกเก็บเมล็ดจากต้นที่ไม่เป็นโรค และ หรือ ถ้าเป็นเมล็ดพันธุ์ที่ซื้อมา ควรคลุกเมล็ดด้วยสารป้องกันกำจัดศัตรูพืช
- 4) การเตรียมเมล็ดก่อนปลูกให้แช่น้ำอุ่น (อุณหภูมิ 50-55 องศาเซลเซียส นาน 15-20 นาที) หรือคลุกเมล็ดด้วยสารป้องกันกำจัดศัตรูพืช
- 5) บันทึกรายละเอียดที่เกี่ยวข้อง เช่น ชื่อพันธุ์ บริษัทจำหน่าย วัน เดือน ปี ที่ผลิต หรือแปลงที่เลือกเก็บเมล็ดพันธุ์ เป็นต้น ตามตัวอย่างแบบบันทึกข้อมูลทั่วไปของเจ้าของแปลงปลูก
- 6) การคลุกเมล็ดพันธุ์ด้วยวัตถุอันตรายทางการเกษตร ให้ใช้ตามวิธีการ และอัตราที่แนะนำบนฉลากของวัตถุอันตรายทางการเกษตรที่ขึ้นทะเบียนถูกต้องตามกฎหมาย

4.2.3 การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ควรมีการจัดการที่ดีที่จะป้องกันไม่ให้เกิดการปนเปื้อนทั้งในด้านจุลินทรีย์ เคมี และกายภาพสู่ผลิตผล ในระดับที่จะทำให้ไม่ปลอดภัยต่อการบริโภค โดยมีแนวทางที่ควรปฏิบัติดังนี้

- 1) ปุ๋ยอินทรีย์ ควรผ่านกระบวนการหมักหรือย่อยสลายโดยสมบูรณ์ หรือกระบวนการอื่นอย่างเพียงพอที่จะลดปริมาณเชื้อจุลินทรีย์ที่ทำให้เกิดโรคต่อคนลงได้ ไม่ใช่สิ่งขับถ่ายของมนุษย์มาเป็นปุ๋ย

2) ไม่ควรใช้ตะกอนน้ำเสียมาเป็นวัสดุผลิตปุ๋ยอินทรีย์ หรือหากใช้ควรมีข้อมูลที่แสดงว่าปุ๋ยอินทรีย์นั้น ไม่มีสารปนเปื้อนประเภทโลหะหนักในระดับที่เป็นอันตราย

3) หากซื้อปุ๋ยอินทรีย์ จากผู้จำหน่ายมาใช้ ควรมีข้อมูลประเภทหรือกระบวนการที่ผู้ผลิตปุ๋ยใช้ในการผลิตเชื้อจุลินทรีย์ และหากเป็นไปได้ควรมีเอกสารยืนยันจากผู้ผลิตแสดงถึงคุณลักษณะ เช่น ผลการตรวจวิเคราะห์ปุ๋ย รายละเอียดคุณลักษณะทางจุลินทรีย์และเคมี

4) วิธีการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ไม่ควรใช้ปุ๋ยสัมผัสโดยตรงกับส่วนที่เก็บเกี่ยว

5) บริเวณหมักย่อยสลาย หรือเก็บรักษาปุ๋ยอินทรีย์ ควรอยู่ห่างจากแปลงพริก และอยู่ในบริเวณที่จะไม่ทำให้เกิดการปนเปื้อนลงสู่แปลงพริก จากการชะล้างของฝนหรือน้ำท่วม

6) บันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับการได้มาและการใช้ปุ๋ย เช่น วันที่ ชนิด ปริมาณ และวิธีการใช้ปุ๋ยอินทรีย์รวมทั้งช่วงระยะเวลาของการปลูกพริกที่มีการใช้ปุ๋ย ตามตัวอย่างแบบบันทึกข้อมูลแหล่งที่มาของปุ๋ยและการใช้ปุ๋ย และเก็บรักษาไว้เพื่อการตรวจสอบ

4.2.4 การใช้ปุ๋ยเคมี เลือกใช้เฉพาะปุ๋ยเคมีที่ขึ้นทะเบียนอย่างถูกต้องกับกรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เลือกใช้ชนิดที่เหมาะสมต่อพืชที่ปลูกในอัตราตามคำแนะนำบนฉลากทั้งนี้ควรใช้ร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์

4.3 เครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตร

4.3.1 จัดทำรายการและการจัดเก็บเครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตร

4.3.2 จัดให้มีอุปกรณ์การเกษตรที่เหมาะสมและเพียงพอต่อการปฏิบัติงาน

4.3.3 จัดให้มีสถานที่เก็บรักษาเครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตรเป็นสัดส่วนปลอดภัยง่ายต่อการนำไปใช้งาน

4.3.4 จัดทำแผนการซ่อมบำรุงรักษาเครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตร และมีการบำรุงรักษาเครื่องมืออุปกรณ์การเกษตรตามแผนที่กำหนดไว้ พร้อมบันทึกข้อมูลการบำรุงรักษาทุกครั้ง

4.3.5 ตรวจสอบสภาพเครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตร เช่น เครื่องพ่นสารเคมี อุปกรณ์การเก็บเกี่ยว ก่อนนำออกไปใช้งาน เครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตรที่ต้องอาศัยความเที่ยงตรงในการปฏิบัติงาน เช่น หัวฉีดพ่นวัตถุอันตรายทางการเกษตร ควรมีการตรวจสอบความเที่ยงตรงอย่างสม่ำเสมอ หากพบว่ามีความคลาดเคลื่อนให้ปรับปรุงซ่อมแซมหรือเปลี่ยนใหม่ ให้มีประสิทธิภาพตามมาตรฐานเมื่อนำมาใช้งาน

4.3.6 มีการทำความสะอาดเครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตร รวมทั้งภาชนะที่ใช้ในการบรรจุและขนส่งผลิตผลทุกครั้งก่อนการใช้งานและหลังใช้งาน ก่อนนำไปเก็บ

4.4 การจัดการของเสียและวัสดุเหลือใช้

4.4.1 แยะประเภทของขยะให้ชัดเจน เช่น กล่องกระดาษ พลาสติก แก้ว น้ำมัน สารเคมี และเศษซากพืช เป็นต้น รวมทั้งควรมีถังขยะให้เพียงพอหรือระบุประเภท และจุดทิ้งขยะให้ชัดเจน

4.4.2 เฝ้าส่วนของกิ่งพืชที่มีโรคนอกแปลงปลูก

4.4.3 เศษพืชหรือกิ่งที่ตัดแต่งจากต้นและไม่มีโรค สามารถนำมาทำเป็นปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยพืชสดได้

5. การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังเก็บเกี่ยว

5.1 อุปกรณ์ที่ใช้เก็บเกี่ยวพริก เช่น มีด ต้องคมและสะอาด เมื่อใช้งานเสร็จแล้วให้ทำความสะอาดก่อนนำไปเก็บ

5.2 ภาชนะบรรจุผลิตผลระหว่างเก็บเกี่ยวต้องสะอาด และทำความสะอาดทุกครั้งก่อนการใช้งาน

5.2.1 อุปกรณ์และภาชนะที่ใช้ในการเก็บเกี่ยว (ถ้ามีการใช้) เช่น มีด กรรไกร ควรสะอาดและเหมาะสมกับการเก็บเกี่ยว ไม่มีการปนเปื้อนสิ่งอันตรายที่ส่งผลต่อความปลอดภัยในการบริโภค และคุณภาพของพริก และควรมีการรักษาความสะอาดอุปกรณ์และภาชนะอย่างถูกสุขลักษณะ ทั้งก่อนและหลังการใช้งาน

5.3 วิธีเก็บเกี่ยวพริก ควรปฏิบัติดังนี้

5.3.1 เก็บเกี่ยวผลิตผลทั้งก้านอย่างระมัดระวัง ไม่ทำให้ผลิตผลเสียหาย และให้นำพริกเข้าที่ร่มหรือพักในที่ที่มีการระบายอากาศดี และไม่วางสุ่มทับซ้อน เพราะจะทำให้เกิดการเน่าเสียได้

5.4 การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยวพริก ควรปฏิบัติดังนี้

5.4.1 สุขลักษณะของการเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว ไม่ทำให้เกิดการปนเปื้อนจากวัตถุอันตรายที่ส่งผลต่อความปลอดภัยในการบริโภค

5.4.2 คัดแยกพริกที่มีตำหนิหรือด้อยคุณภาพออก คัดแยกชั้นคุณภาพและขนาดตามข้อกำหนดในมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ เรื่องพริก หรือตามข้อตกลงที่ทำกับผู้ซื้อ และบันทึกข้อมูลผลการปฏิบัติ

6. การพักผลผลิต การขนย้ายในบริเวณแปลงปลูก การเก็บรักษาและการรวบรวมผลผลิต

6.1 ภาชนะบรรจุพริกต้องสะอาด ถูกสุขลักษณะมีคุณสมบัติถ่ายเทอากาศและทนทานต่อการขนส่งปราศจากกลิ่นและวัตถุแปลกปลอม

6.2 แยกภาชนะที่ใช้ในการบรรจุผลิตผลจากภาชนะที่ใช้ในการขนย้ายหรือขนส่ง วัตถุอันตรายทางการเกษตรหรือปุ๋ย เพื่อป้องกันการปนเปื้อน ที่เป็นอันตรายต่อการบริโภคและสร้างความเสียหายแก่ผลิตผล ในกรณีที่ไม่สามารถแยกภาชนะบรรจุผลิตผลจากภาชนะขนย้าย สารเคมีหรือปุ๋ยได้ ควรทำความสะอาดภาชนะบรรจุอย่างระมัดระวัง เพื่อป้องกันการปนเปื้อนด้วย

6.3 อุปกรณ์และพาหนะในการขนย้ายต้องสะอาด

6.4 สถานที่เก็บรักษาหรือที่พักรั่วครวต้องสะอาดถูกสุขลักษณะ เช่น ไม่อยู่ใกล้ แหล่งปฏิกูล มีการหมุนเวียนอากาศดี ไม่เกิดความร้อนสะสม ป้องกันไม่ให้เกิดอันตรายจากสัตว์ พาหะนำโรค รวมทั้งสัตว์เลี้ยงอื่น และต้องป้องกันไม่ให้ฟริกถูกแสงแดด

6.5 ไม่ควรขนย้ายผลิตผลร่วมกับวัตถุอันตราย หากจำเป็นต้องมีการป้องกันไม่ให้ เกิดการปนเปื้อน

6.6 หากยังไม่มีกรขนส่ง ไปถึงผู้รับซื้อ ควรเก็บรักษาฟริกในร่มและเย็น ไม่วางสุ่ม ทับกัน

6.7 ผลิตผลที่อยู่ระหว่างการเก็บรักษาและขนย้าย ควรมีการติดรหัสหรือเครื่องหมาย แสดงแหล่งของเกษตรกรและแปลงปลูก หรือวันที่เก็บเกี่ยวในภาชนะบรรจุ เพื่อความสะดวกในการตรวจสอบแหล่งที่มา และการหมุนเวียนผลิตผลอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

7. สุขลักษณะส่วนบุคคล

7.1 ผู้ที่จะสัมผัสกับฟริกโดยตรง โดยเฉพาะหลังการเก็บเกี่ยวควรดูแลลักษณะส่วนบุคคลเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการปนเปื้อนสู่ผลิตผล

7.2 จัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกด้านสุขลักษณะส่วนบุคคลให้เพียงพอและอยู่ ใกล้แหล่งผลิตเพื่อให้สามารถจัดการของเสียต่างๆ และหลีกเลี่ยงการปนเปื้อนสู่แหล่งเพาะปลูก ผลิตผลและปัจจัยการผลิต

7.3 ห้ามบุคคลที่เจ็บป่วยและอาจนำโรคสู่ผลิตผล เช่น โรคติดต่อทางระบบทางเดิน อาหาร อุจจาระร่วง บิด เข้าไปในบริเวณที่ปฏิบัติงาน ผู้ประกอบการหรือแรงงานที่เจ็บป่วยให้รายงาน ให้ผู้จัดการดูแลการผลิตทราบ

8. การบันทึกข้อมูล

8.1 จัดทำเอกสารขั้นตอนการปฏิบัติงาน รายการเอกสารที่สำคัญต่างๆ และบันทึก ข้อมูลเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบรับรองระบบการผลิตฟริก

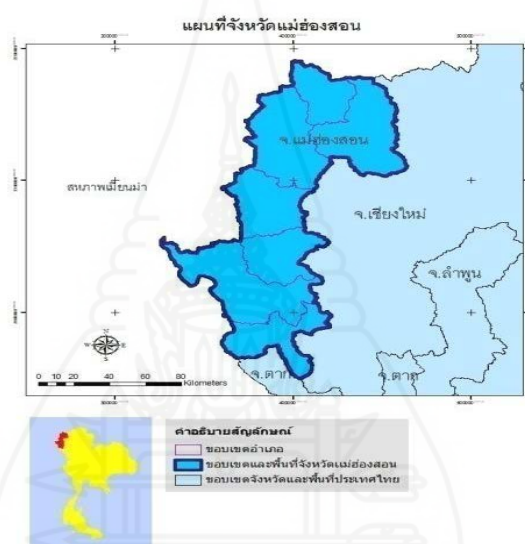
8.2 แบบบันทึกและเอกสารควรจัดทำให้เป็นปัจจัยสำหรับการผลิตในฤดูกาลนั้นๆ และในกรณีที่มีแปลงผลิตมากกว่า 1 แปลง ให้มีการแยกบันทึกข้อมูลรายแปลง ควรลงชื่อผู้ปฏิบัติงาน หรือผู้บันทึกทุกครั้งที่มีการบันทึกข้อมูล

8.3 เก็บบันทึกข้อมูลอย่างน้อย 3 ปีของการผลิตติดต่อกัน หรือตามที่อยู่ประกอบการ
คู่ค้าต้องการ เพื่อให้สามารถตรวจสอบได้

ทั้งนี้ ต้องกำหนดมาตรฐานวิธีปฏิบัติ และแบบบันทึกสำหรับการตรวจรับรองให้เป็น
มาตรฐานเดียวกัน และสะดวกในการปฏิบัติ

5. บริบทจังหวัดแม่ฮ่องสอน

5.1 ที่ตั้ง พื้นที่และอาณาเขต

ภาพที่ 2.1 แผนที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ที่มา: สำนักงานจังหวัดแม่ฮ่องสอน (<http://www.maehongson.go.th/>) ค้นคืนวันที่ 31 พฤษภาคม 2558)

สำนักงานจังหวัดแม่ฮ่องสอน (2554: 6-12) กล่าวถึง จังหวัดแม่ฮ่องสอนว่า เป็นจังหวัดชายแดนอยู่ทางภาคเหนือตอนบน ห่างจากกรุงเทพมหานครประมาณ 924 กิโลเมตร มีพื้นที่ประมาณ 12,681.26 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 7,925,787 ไร่เป็นจังหวัด ที่มีขนาดใหญ่เป็นอันดับ 3 ของภาคเหนือ และเป็นอันดับ 8 ของประเทศ พื้นที่มีรูปร่างเรียวยาวจากทิศเหนือจรดทิศใต้ มีความยาวประมาณ 250 กิโลเมตรและความกว้างประมาณ 95 กิโลเมตร พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นเนื้อที่ป่าไม้ ประมาณ 11,267.7 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 87.75 ของพื้นที่จังหวัด เนื้อที่ถือครองทางการเกษตร ร้อยละ 3.21 และเนื้อที่นอกการเกษตร ร้อยละ 9.04

5.1.1 อาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง และประเทศเพื่อนบ้าน เป็นดังนี้

ทิศเหนือและทิศตะวันตก ติดต่อกับรัฐฉาน รัฐกะยา และรัฐคอกทูเล ประเทศสหภาพพม่า โดยมีเทือกเขาถนนธงชัยตะวันตก แม่น้ำสาละวิน และแม่น้ำเมย เป็นแนวพรมแดนกั้นระหว่างประเทศ

ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก โดยมีแม่น้ำยวม และแม่น้ำเงา เป็นแนวเขตจังหวัด

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ อำเภอเวียงแหง อำเภอเชียงดาว อำเภอแม่แตง อำเภอสะเมิง อำเภอแม่แจ่ม อำเภอฮอด และอำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีเทือกเขาถนนธงชัยกลาง และเทือกเขาถนนธงชัยตะวันออกเป็นแนวเขตระหว่างจังหวัด ทุกอำเภอในจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีเขตแดนติดต่อกับประเทศสหภาพพม่า รวมระยะทางประมาณ 483 กิโลเมตร โดยเป็นพื้นดินประมาณ 326 กิโลเมตร เป็นแม่น้ำประมาณ 157 กิโลเมตร แบ่งเป็นแม่น้ำสาละวิน 127 กิโลเมตร และแม่น้ำเมย 30 กิโลเมตร

5.1.2 ลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศเป็นทิวเขาสูงสลับซับซ้อนและเป็นพื้นที่ป่าไม้ตามธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ มีทิวเขาเรียงตามแนวทิศเหนือ-ใต้ ขนานกัน ทิวเขาที่สำคัญ คือ **ทิวเขาแดนลาว** อยู่ทางตอนเหนือสุดของจังหวัด เป็นแนวแบ่งเขตแดนประเทศไทยกับประเทศสหภาพพม่า และ **ทิวเขาถนนธงชัย** ประกอบด้วยทิวเขาเรียงขนานกัน 3 แนว คือ ทิวเขาถนนธงชัยตะวันตก เป็นแนวเขตแดนประเทศไทยและประเทศสหภาพพม่า ทิวเขาถนนธงชัยกลาง อยู่ระหว่างแม่น้ำยวมและแม่น้ำแม่แจ่ม และทิวเขาถนนธงชัยตะวันออก เป็นแนวแบ่งเขตระหว่างจังหวัดแม่ฮ่องสอนกับจังหวัดเชียงใหม่ทั้งยังเป็นที่ตั้งของยอดเขาที่สูงที่สุด คือ ยอดเขาแม่ยะอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอปาย มีความสูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ 2,005 เมตร

แหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญ คือ **แม่น้ำปาย** ซึ่งมีต้นกำเนิดจากทิวเขาถนนธงชัย ไหลผ่านจังหวัดแม่ฮ่องสอน ไปบรรจบกับแม่น้ำสาละวิน มีความยาว 135 กิโลเมตร **แม่น้ำยวม** ซึ่งมีต้นกำเนิดจากภูเขาด้านตะวันออกของอำเภอขุนยวม ไหลผ่านอำเภอแม่ลาน้อยและอำเภอแม่สะเรียง ไปบรรจบกับแม่น้ำเมย มีความยาว 160 กิโลเมตร และ **แม่น้ำละมด** ซึ่งมีต้นกำเนิดจากดอยแม่ละมด ไหลผ่านอำเภอเมืองลงสู่แม่น้ำปาย

5.1.3 ลักษณะภูมิอากาศ

สำนักงานจังหวัดแม่ฮ่องสอน (2557: 7) กล่าวถึง ลักษณะภูมิอากาศของจังหวัดแม่ฮ่องสอนว่า มีภูมิอากาศแบบร้อนชื้น แบ่งเป็น 3 ฤดู อย่างชัดเจน คือ มีอากาศร้อนจัดในฤดูร้อน มีฝนตกชุกในฤดูฝน และอากาศหนาวจัดในฤดูหนาว ดังนี้

ฤดูร้อน ช่วงกลางเดือนกุมภาพันธ์-กลางเดือนพฤษภาคม อากาศร้อนอบอ้าว
ฤดูฝน ช่วงกลางเดือนพฤษภาคม-เดือนตุลาคม ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ทำให้อากาศชุ่มชื้นฝนตกชุก

ฤดูหนาว ช่วงเดือนตุลาคม-กลางเดือนกุมภาพันธ์ ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ และความกดอากาศสูงจากประเทศจีน ทำให้อากาศหนาวถึงหนาวจัด เนื่องจากภูมิประเทศของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ส่วนใหญ่เป็นภูเขา จึงมีสายหมอกครอบคลุมอยู่ตลอดปี ภูมิอากาศโดยทั่วไปจะหนาวจัดในฤดูหนาวและร้อนจัดในฤดูร้อน ในปี พ.ศ. 2556 มีอุณหภูมิเฉลี่ยต่ำสุด 20.73 C° และเฉลี่ยสูงสุด 33.07 C° ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยต่ำสุด 54.86 % และเฉลี่ยสูงสุด 91.05 % จำนวนวันที่ฝนตกรวม 140 วัน ปริมาณน้ำฝนวัดได้ประมาณ 1,250.60 มิลลิเมตร

5.1.4 การปกครอง

จังหวัดแม่ฮ่องสอนแบ่งการปกครองออกเป็น 7 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน อำเภอขุนยวม อำเภอปางมะผ้า อำเภอปาย อำเภอแม่ลาน้อยและอำเภอสบเมย แบ่งเป็น 45 ตำบล 415 หมู่บ้าน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน 50 แห่ง ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง เทศบาลเมือง 1 แห่ง เทศบาลตำบล 6 แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล 42 แห่ง

ตารางที่ 2.1 การแบ่งการปกครองของจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ที่	จังหวัด/อำเภอ	พื้นที่ (ตร.กม.)	ตำบล	หมู่บ้าน	อบจ.	ทม.	ทต.	อบต.
1.	อ.เมืองแม่ฮ่องสอน	2,475.00	6*	68	1	1	-	6
2.	อ.ขุนยวม	2,356.00	6	43	-	-	1	6
3.	อ.ปางมะผ้า	1,069.02	4	38	-	-	-	4
4.	อ.ปาย	2,244.70	7	62	-	-	1	7
5.	อ.แม่ลาน้อย	1,457.00	8	69	-	-	1	8
6.	อ.แม่สะเรียง	2,443.20	7	77	-	-	3	5
7.	อ.สบเมย	1,177.00	6	58	-	-	-	6
จังหวัดแม่ฮ่องสอน		13,221.92	44	415	1	1	6	42

* หมายเหตุ ไม่รวม ต.จองคำ อ.เมืองแม่ฮ่องสอน เนื่องจากอยู่ในเขตเทศบาลเมืองแม่ฮ่องสอน

5.1.5 เศรษฐกิจจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดแม่ฮ่องสอน (Gross Provincial Product: GPP)

ปี 2555 มูลค่าเพิ่ม ณ ราคาประจำปี มีมูลค่าเท่ากับ 9,059 ล้านบาท อยู่ในลำดับสุดท้ายของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 (เชียงใหม่ ลำปาง แม่ฮ่องสอน และลำพูน) และของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือ 17 จังหวัด และเป็นลำดับที่ 76 ของประเทศไทย 77 จังหวัด

สาขาการผลิตที่มีมูลค่าสูงสุด 3 อันดับแรก คือ สาขาเกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้ มีมูลค่า 2,232 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 24.6 สาขาการศึกษา มีมูลค่า 1,605 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 17.7 และสาขาการขนส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน มีมูลค่า 669 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 7.4

ด้านรายได้เกษตรกรจังหวัดแม่ฮ่องสอน เพิ่มขึ้นร้อยละ 29.3 ตามราคาผลผลิตพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัด เช่น กระเทียม และถั่วเหลือง เป็นต้น

5.1.6 ยุทธศาสตร์ในการพัฒนาจังหวัดแม่ฮ่องสอน

สำนักงานจังหวัดแม่ฮ่องสอน (2557: 1-4) กล่าวถึง ยุทธศาสตร์ในการพัฒนาจังหวัดแม่ฮ่องสอนประจำปี 2557 ดังนี้

วิสัยทัศน์

“เมืองแห่งการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เปิดประตูสู่ตะวันตก ยกระดับคุณภาพชีวิต พัฒนาเศรษฐกิจให้ยั่งยืน บนพื้นฐานแห่งความพอเพียง”

พันธกิจ

1. พัฒนาแม่ฮ่องสอนเป็นเมืองท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ นำอยู่ และปลอดภัย
2. เชื่อมโยงระบบ Logistics การค้าการลงทุน และการสร้างความสัมพันธ์กับกลุ่มจังหวัดและประเทศเพื่อนบ้านด้านทิศตะวันตก
3. พัฒนาระบบเศรษฐกิจสร้างสรรค์บนพื้นฐานแห่งความพอเพียง
4. ขยายผลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริสู่ชุมชน
5. พัฒนาสังคมให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีตามวิถีวัฒนธรรมท้องถิ่น และเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต

6. อนุรักษ์ ฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้ยั่งยืน

7. เสริมสร้างความมั่นคงและความสงบเรียบร้อย

8. พัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการภาครัฐ โดยยึดหลักธรรมาภิบาล

9. แก้ไขปัญหาหมอกควัน ไฟป่า

เป้าประสงค์รวม 7 เป้าประสงค์ ดังนี้

1. แหล่งท่องเที่ยวได้รับการพัฒนาและมีรายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น
2. มีความสัมพันธ์ที่ดีกับประเทศเพื่อนบ้านและมูลค่าการค้าชายแดนเพิ่มมากขึ้น
3. ประชาชนมีคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น
4. ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความอุดมสมบูรณ์ยั่งยืน และมีความหลากหลายทางชีวภาพ
5. มีความมั่นคงและความสงบเรียบร้อย ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
6. โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สามารถขยายผลไปสู่ชุมชน/หมู่บ้านเป้าหมายอย่างทั่วถึง
7. หมอกควันไฟป่าลดลง

ประเด็นยุทธศาสตร์ จำนวน 7 ยุทธศาสตร์ เรียงตามลำดับความสำคัญ ดังนี้

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ มุ่งสู่สังคมสีเขียว พัฒนาผลิตภัณฑ์ OTOP สู่สากล และพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 ส่งเสริมการเชื่อมโยงระบบ Logistics การค้าการลงทุน การค้าชายแดนและหุ้นส่วนเศรษฐกิจเพื่อนบ้านแม่ฮ่องสอน – เมียนมาร์

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 แก้ไขปัญหาความยากจนและการพัฒนาคุณภาพชีวิต

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 อนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้ยั่งยืน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 เสริมสร้างความมั่นคงและความสงบเรียบร้อย

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 6 พัฒนาประสิทธิภาพการบริหารการจัดการภาครัฐ และขยายผลการเรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริสู่ชุมชน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 7 การแก้ไขปัญหาหมอกควันและไฟป่า

ในการส่งเสริมทางการเกษตรของสำนักงานเกษตรจังหวัดแม่ฮ่องสอนในโครงการส่งเสริมการผลิตพริกกะเหรี่ยงปลอดภัยจากสารพิษ จึงอยู่ในประเด็นยุทธศาสตร์จังหวัดแม่ฮ่องสอนในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1

เป้าประสงค์ที่ 2 พัฒนาผลิตภัณฑ์ OTOP และสินค้าเกษตรปลอดภัย

ตัวชี้วัด : ร้อยละของจำนวนแปลง/ฟาร์มที่ได้รับรองมาตรฐาน GAP เทียบกับจำนวนแปลง/ฟาร์มที่ได้รับการตรวจรับรองจากกระทรวงเกษตรฯ

กลยุทธ์ : ส่งเสริมการเกษตรปลอดภัย

5.1.7 ด้านการเกษตร

สำนักงานจังหวัดแม่ฮ่องสอน (2557: 6) กล่าวถึง จังหวัดแม่ฮ่องสอนด้านการเกษตร ดังนี้ มีพื้นที่ทั้งหมด 7,980,803 ไร่ขนาดใหญ่เป็นอันดับ 8 ของประเทศ มีพื้นที่ถือครองทางการเกษตร ร้อยละ 3.21 คิดเป็น 256,184 ไร่

พืชที่เกษตรกรทำการเพาะปลูกสำคัญของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ในกลุ่มพืชไร่ ได้แก่ ข้าว ถั่วเหลือง ถั่วลิสง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ถั่วแดงหลวง กลุ่มพืชสวน ได้แก่ กระเทียม พริก กะเหรี่ยง กะหล่ำปลี หอมแดง กลุ่มไม้ผล ได้แก่ ส้มเขียวหวาน กาแฟ อะโวคาโด ฯลฯ ตามตารางที่ 2.2

ตารางที่ 2.2 พื้นที่เพาะปลูกพืชสำคัญของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ปี 2556/57

ชนิดพืช	จำนวน ครัวเรือน เกษตรกร	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)	ผลผลิตรวม (ตัน)
พืชไร่				
ข้าวนาปี	15,535	81,368.75	499.08	40,241.37
ข้าวนาปรัง	50	500	500	250
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ (ฤดูฝน)	9,696	76,318.25	767.54	56,048.50
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ (ฤดูแล้ง)	330	3,847.75	803.17	4,594.73
ถั่วลิสง (ฤดูฝน)	761	3,064.75	612.93	1,130.09
ถั่วลิสง (ฤดูแล้ง)	237	340	267.35	90.9
ถั่วเหลือง (ฤดูฝน)	5,356	41,627.25	349.69	7,445.60
ถั่วเหลือง (ฤดูแล้ง)	1,839	6,986	351.16	1,908.75
ข้าวโพดเมล็ดพันธุ์	617	2,970	1,046.77	3,108.90
ถั่วแดงหลวง	1,641	11,016	203.47	2,241.20
เผือก	194	1,429	2000	2,864
พืชสวน				
กระเทียม	5,198	19,974.25	3,055.17	61,213.75
กะหล่ำปลี	2,653	13,148.50	4,582.70	56,213.75
หอมแดง	358	1,057	1,856.51	1,293.99
พริกกะเหรี่ยง	2,728	5,625	276.88	736.50
ฟักทอง	833	3,075	3,819.85	9,408.30
ไม้ผล				
ส้มเขียวหวาน	99	648.75	2,500	1,621.86
อะโวคาโด	95	149	9,296.67	278.90
กาแฟ	2,220	5,370	452.59	833.11

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดแม่ฮ่องสอน 2557 (www.maehongson.doe.go.th ค้นคืน 31 พฤษภาคม 2558)

5.1.6 สภาพการผลิตพริกกะเหรียงของเกษตรกรจังหวัดแม่ฮ่องสอน

พริกกะเหรียงเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยเกษตรกรผู้ปลูกพริกกะเหรียง 2,728 ครัวเรือน พื้นที่ปลูกพริกกะเหรียง 5,625 ไร่ ให้ผลผลิตเฉลี่ย 736.5 กิโลกรัมต่อไร่ ตามตารางที่ 2.4

ตารางที่ 2.3 ข้อมูลการผลิตพริกกะเหรียงของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ปี 2557

อำเภอ	จำนวนครัวเรือน	พื้นที่ (ไร่)	ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (กก.)
สบเมย	2,180	4,357	302
แม่สะเรียง	440	1,148	300
แม่ลาน้อย	60	26	320
ขุนยวม	18	39	400
เมืองแม่ฮ่องสอน	16	7	320
ปางมะผ้า	11	47	350
ปาย	3	1	280
รวมทั้งหมด	2,728	5,625	324.57

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดแม่ฮ่องสอน 2557 (<http://production.doae.go.th> ค้นคืน 31 พฤษภาคม 2558)

สำนักงานจังหวัดแม่ฮ่องสอน (2556) กล่าวว่า พริกกะเหรียงเป็นพืชเศรษฐกิจสำคัญของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ที่สร้างรายได้ให้แก่เกษตรกร ซึ่งปัจจุบันผู้บริโภคให้ความสำคัญในการบริโภคสินค้าที่ปลอดภัยจากสารพิษ จึงควรมีการส่งเสริมการผลิตพริกกะเหรียงปลอดภัยจากสารพิษ โดยถ่ายทอดความรู้เรื่องการผลิตพริกกะเหรียงปลอดสารพิษ ระบบการผลิตพืชที่ดี (GAP) การส่งเสริมการใช้สารชีวภัณฑ์ การจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตพริกกะเหรียงปลอดภัยจากสารพิษ และจัดทำแปลงต้นแบบการผลิตพริกกะเหรียงปลอดสารพิษ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนเพิ่มศักยภาพของเกษตรกรผู้ผลิตพริกกะเหรียงปลอดสารพิษในจังหวัดแม่ฮ่องสอน จึงได้สนับสนุนงบประมาณดำเนินงาน โครงการส่งเสริมการผลิตพริกกะเหรียงปลอดภัยจากสารพิษ ภายใต้งบประมาณจังหวัดแม่ฮ่องสอนในปี 2556-2557

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการผลิตพริกกะเหรียงโดยใช้การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพริกของเกษตรกรจังหวัดแม่ฮ่องสอน ผู้วิจัยได้รวบรวมผลงานวิจัยต่างๆ ได้ดังต่อไปนี้

6.1 เพศ

ลำเยาว์ วงศ์สุขสิน (2551: 107) ได้ศึกษาการใช้เทคโนโลยีในการผลิตพริกของเกษตรกรในตำบลบ้านขาม อำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ พบว่า เกษตรกรที่ปลูกพริกส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง แตกต่างกับวรรณวี แสงสีดา (2546: 20) ได้ศึกษาการจัดการผลิตและการตลาดพริกชี้หนูในอำเภอบำเหน็จณรงค์ จังหวัดชัยภูมิ พบว่า เกษตรกรที่ปลูกพริกชี้หนูส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง

6.2 อายุ

วรรณวี แสงสีดา (2546: 20) ได้ศึกษาการจัดการผลิตและการตลาดพริกชี้หนูในอำเภอบำเหน็จณรงค์ จังหวัดชัยภูมิ พบว่า เกษตรกรที่ปลูกพริกชี้หนูมีอายุเฉลี่ย 48.25 ปี ซึ่งจัดอยู่ในวัยแรงงาน สอดคล้องกับ งามอาจ อุดมะแสงจันทร์ (2554: 116) ได้ศึกษาการยอมรับเกษตรกรที่เหมาะสมของเกษตรกรผู้ปลูกพริกในอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ พบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีอายุ 46.49 ปี และเกษตรกรที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการมีอายุ 46.96 ปี เป็นวัยทำงานหนัก เพื่อสร้างความมั่นคงจึงต้องสนใจเรียนรู้เพื่อสั่งสมประสบการณ์ในการประกอบอาชีพ

6.3 ระดับการศึกษา

วรรณวี แสงสีดา (2546: 20) ได้ศึกษาการจัดการผลิตและการตลาดพริกชี้หนูในอำเภอบำเหน็จณรงค์ จังหวัดชัยภูมิ พบว่า เกษตรกรที่ปลูกพริกชี้หนูส่วนใหญ่จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เนื่องจากในสมัยก่อนมีการศึกษาภาคบังคับถึงระดับประถมศึกษาปีที่ 4 เท่านั้น และเกษตรกรไม่นิยมส่งลูกเรียนต่อสูงๆ และมีความต้องการแรงงานช่วยในการทำการเกษตร ส่วนงามอาจ อุดมะแสงจันทร์ (2554: 116) ได้ศึกษาการยอมรับเกษตรกรที่เหมาะสมของเกษตรกรผู้ปลูกพริกในอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่จบการศึกษาชั้นประถมศึกษา มีการยอมรับเกษตรกรที่เหมาะสมในระดับมาก เนื่องจากเกษตรกรได้พบปะพูดคุย และแลกเปลี่ยนข้อมูล การผลิตกับญาติพี่น้อง เพื่อนฝูง ได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร อาสาสมัครเกษตร

6.4 ประสบการณ์

ลำเยาว์ วงศ์สุขสิน (2551: 107) ได้ศึกษาการใช้เทคโนโลยีในการผลิตพริกของเกษตรกรในตำบลบ้านขาม อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ พบว่า เกษตรกรจะมีประสบการณ์ปลูกหลายปีแต่การผลิตก็ไม่ได้แตกต่างจากเดิมมากนัก คือวิธีการผลิตพริกบางขั้นตอนยังปฏิบัติแบบเดิมตามที่บรรพบุรุษทำอยู่ จึงทำให้การผลิตพริกไม่ค่อยประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร

6.5 แหล่งความรู้ข้อมูลการปลูกพริก

วรรณวี แสงสีดา (2546: 20) ได้ศึกษาการจัดการผลิตและการตลาดพริกชี้หนูในอำเภอบำเหน็จณรงค์ จังหวัดชัยภูมิ พบว่า แหล่งข้อมูลข่าวสารด้านการผลิตพริกชี้หนูส่วนใหญ่เกษตรกรทราบจากเพื่อนบ้านเดียวกัน รองมาเป็นพ่อค้าในตัวอำเภอและจากหน่วยงานราชการและเกษตรกรส่วนใหญ่ยังไม่ค่อยได้รับการฝึกอบรมจากหน่วยงานราชการเท่าที่ควร ส่วนองอาจ อุดมะแสงจันทร์ (2554: 116) ได้ศึกษาการยอมรับเกษตรกรที่เหมาะสมของเกษตรกรผู้ปลูกพริกในอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ พบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการได้รับจาก ญาติ พี่น้อง เพื่อนฝูง เจ้าหน้าที่กรมวิชาการ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ส่วนเกษตรกรที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการได้รับจากญาติ พี่น้อง เพื่อนฝูง สื่อวิทยุ ร้านจำหน่ายเมล็ดพันธุ์

6.6 รายได้จากการปลูกพริก

ขวัญกมล สระทองฮ่วม (2553: 118) ได้ศึกษาการพัฒนาการจัดการการผลิตพริกของเกษตรกรในตำบลบ้านยาง อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม พบว่า เกษตรกรมีรายได้จากการปลูกพริก 9,723.29 บาท/ไร่ สอดคล้องกับวรรณวี แสงสีดา (2546: 20) เกษตรกรมีรายได้จากการขายพริก 9,281.75 บาท/ไร่

6.7 พื้นที่ถือครองทางการเกษตร

ลำเยาว์ วงศ์สุขสิน (2551: 107) ได้ศึกษาการใช้เทคโนโลยีในการผลิตพริกของเกษตรกรในตำบลบ้านขาม อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีพื้นที่ถือครองเป็นของตนเอง สอดคล้องกับวรรณวี แสงสีดา (2546: 20) ได้ศึกษาการจัดการผลิตและการตลาดพริกชี้หนูในอำเภอบำเหน็จณรงค์ จังหวัดชัยภูมิ พบว่า เกษตรกรมีที่ดินถือครองเป็นของตนเองทั้งหมด พื้นที่ถือครองเฉลี่ย 14.18 ไร่ มีพื้นที่ปลูกพริกชี้หนูเฉลี่ย 5.5 ไร่

6.8 แรงงานในครัวเรือน

ลำเยาว์ วงศ์สุขสิน (2551: 107) ได้ศึกษาการใช้เทคโนโลยีในการผลิตพริกของเกษตรกรในตำบลบ้านขาม อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ พบว่า เกษตรกรที่ปลูกพริกจำนวน 5 ไร่ขึ้นไป มีแรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 2.23 คน และเกษตรกรที่ปลูกพริกต่ำกว่า 5 ไร่ลงมามีแรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 2.67 คน วรรณวี แสงสีดา (2546: 20) ได้ศึกษาการจัดการผลิตและการตลาดพริก

ชี้ให้เห็นในอำเภอบำเหน็จณรงค์ จังหวัดชัยภูมิ พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีการใช้แรงงานในครัวเรือนควบคู่ไปกับแรงงานจ้าง โดยแรงงานจ้างส่วนใหญ่จ้างในการเก็บพริก

6.9 แหล่งเงินทุน

ลำเยาว์ วงศ์สุขสิน (2551: 107) ได้ศึกษาการใช้เทคโนโลยีในการผลิตพริกของเกษตรกรในตำบลบ้านขาม อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ใช้ทุนตนเอง แต่ไม่เพียงพอต้องกู้ยืมจากกองทุนเงินล้านและรองลงมาคือกู้ยืมจาก ธกส. สอดคล้องกับวรรณวี แสงสีดา (2546: 20) ได้ศึกษาการจัดการผลิตและการตลาดพริกชี้หนูในอำเภอบำเหน็จณรงค์ จังหวัดชัยภูมิ พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่กู้ยืมเงินจาก ธกส. รองลงมาคือกองทุนหมู่บ้านส่วนเกษตรกรที่ไม่กู้ยืมนั้น เพราะขาดพื้นที่น้อยและไม่มีความจำเป็นที่ต้องกู้ยืม

6.10 ความรู้ในการผลิตพริกของเกษตรกร

ลำเยาว์ วงศ์สุขสิน (2551: 107) ได้ศึกษาการใช้เทคโนโลยีในการผลิตพริกของเกษตรกรในตำบลบ้านขาม อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ พบว่า เกษตรกรที่ปลูกพริก 5 ไร่ขึ้นไปพบว่าตอบคำถามถูกมากที่สุดหรือความรู้ในเรื่องนั้นมาก ได้แก่ การคัดเลือกพันธุ์พริกควรเลือกจากต้นที่แข็งแรงให้ผลผลิตสูง ไม่มีโรคระบาด

6.11 ลักษณะของเทคโนโลยีการผลิตพริก

ลำเยาว์ วงศ์สุขสิน (2551: 107) ได้ศึกษาการใช้เทคโนโลยีในการผลิตพริกของเกษตรกรในตำบลบ้านขาม อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ทำการเก็บเมล็ดพันธุ์เอง เนื่องจากเมล็ดพันธุ์ในท้องตลาดมีราคาแพง เกษตรกรปลูกพริกในช่วงฤดูฝนโดยเกษตรกรที่ผลิตพริก 5 ไร่ขึ้นไปจะเตรียมดินโดยใช้ปุ๋ยอินทรีย์มากกว่าเกษตรกรที่ปลูกพริกต่ำกว่า 5 ไร่ทำให้ผลผลิตสูงกว่า ส่วนวรรณวี แสงสีดา (2546 :20) ได้ศึกษาการจัดการผลิตและการตลาดพริกชี้หนูในอำเภอบำเหน็จณรงค์ จังหวัดชัยภูมิ พบว่า เกษตรกรที่ปลูกพริกชี้หนูทั้งหมดนิยมใช้ปุ๋ยเคมีส่วนใหญ่ร้อยละ 96 ใช้ปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมี ส่วนใหญ่ใช้ยาปราบศัตรูพืชในการผลิต

สรุปจากตัวแปรต่างๆ ที่มีผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมไว้แล้วนั้น ชี้ให้เห็นว่า การยอมรับเทคโนโลยีของเกษตรกรขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ หลายปัจจัย ได้แก่

1. ปัจจัยทางสังคม เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระดับความรู้ ประสบการณ์ แหล่งความรู้ข้อมูลการปลูกพริกปลอดภัย
2. ปัจจัยทางเศรษฐกิจ เช่น รายได้จากการปลูกพริก แรงงานในครัวเรือน พื้นที่ถือครองทางการเกษตร แหล่งเงินทุน
3. ปัจจัยอื่นๆ ได้แก่ ความรู้ในการผลิตพริกของเกษตรกร ลักษณะของเทคโนโลยีการผลิตพริก

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “การผลิตพริกกะเหรียงโดยใช้การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพริกของเกษตรกรในจังหวัดแม่ฮ่องสอน” ในครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจตามระเบียบวิธีการวิจัยรายละเอียดมีดังนี้

1. ประชากร

1.1 ประชากร

ประชากรเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้คือเกษตรกรผู้ปลูกพริกกะเหรียงที่ผ่านการอบรมโครงการส่งเสริมและพัฒนาการผลิตพริกกะเหรียงปลอดภัยจากสารพิษจังหวัดแม่ฮ่องสอน ซึ่งมีจำนวน 5 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน อำเภอแม่สะเรียง อำเภอแม่ลาน้อย อำเภอขุนยวม และอำเภอสบเมย จำนวน 150 ราย เก็บข้อมูลจากประชากรทุกรายแยกเป็นรายอำเภอดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ลำดับที่	อำเภอ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1	เมือง	30	20.0
2	ขุนยวม	30	20.0
3	แม่ลาน้อย	20	13.3
4	แม่สะเรียง	30	20.0
5	สบเมย	40	26.7
รวม		150	100

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสัมภาษณ์ทั้งชนิดปลายปิดและปลายเปิดสร้างขึ้นโดยศึกษาจากแนวคิดทฤษฎีและผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วนำมาปรับปรุงเพื่อให้เหมาะสมกับการวิจัยในครั้งนี้ประกอบด้วย 5 ตอนคือ

ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานส่วนบุคคลสภาพเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร

ตอนที่ 2 สภาพการผลิตพริกกะเหรียงของเกษตรกร

ตอนที่ 3 ความรู้แหล่งความรู้ของเกษตรกรเกี่ยวกับการปลูกพริกกะเหรียง

ตอนที่ 4 การยอมรับทางความคิดเห็นและทางปฏิบัติในการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการผลิตพริกของเกษตรกร

ตอนที่ 5 ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรเกี่ยวกับการผลิตพริกกะเหรียง

การสร้างและการทดสอบเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือในลักษณะแบบสัมภาษณ์สำหรับใช้สัมภาษณ์เกษตรกรผู้ปลูกพริกกะเหรียงในจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

2.1.1 ศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ (1) สภาพทั่วไปของเกษตรกรในจังหวัดแม่ฮ่องสอน (2) การผลิตพริก (3) ลักษณะของการปลูกพริกกะเหรียงของเกษตรกร (4) สถานการณ์พริกกะเหรียงในตลาดภายในประเทศ (5) การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพริกของเกษตรกรและ (6) ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์

2.1.2 การสร้างแบบสัมภาษณ์ นำผลจากการศึกษาค้นคว้าตามข้อ 1 มากำหนดในการสร้างแบบสัมภาษณ์ได้ดังนี้

1) **สภาพพื้นฐานส่วนบุคคลสภาพเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร** ประกอบด้วย เพศอายุสถานภาพการสมรสระดับการศึกษาจำนวนสมาชิกในครัวเรือนลักษณะของพื้นที่ในการถือครองทางการเกษตรจำนวนแรงงานในการปลูกพริกกะเหรียงรายได้ของครัวเรือนแหล่งเงินทุนในการปลูกพริกกะเหรียงการเป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกรและสภาพการเป็นผู้นำ

2) **สภาพการผลิตพริกกะเหรียงของเกษตรกร** ประกอบด้วย พื้นที่ปลูกพริกกะเหรียงลักษณะพื้นที่ลักษณะดินการปรับปรุงดินก่อนปลูกแหล่งเมล็ดพันธุ์การทดสอบความออกของเมล็ดพันธุ์แหล่งน้ำที่ใช้วิธีการปลูกการกำจัดวัชพืชการป้องกันกำจัดโรค-แมลงการใส่ปุ๋ยชนิดของพริกที่จำหน่ายสถานที่จำหน่ายผลผลิตและผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่

3) ความรู้แหล่งความรู้ความเข้าใจและความคิดเห็นของเกษตรกรได้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปลูกพริกกะเหรียงปลอดภัยจากสารพิษและแหล่งที่มาของความรู้ที่เป็นสื่อบุคคลคือสิ่งพิมพ์และสื่อมวลชนและแหล่งที่มาของข้อมูลที่เป็นแบบกลุ่ม โดยกำหนดระดับการได้รับข้อมูลจากแหล่งข้อมูลเป็นคะแนนได้ 5 ระดับดังนี้

5	หมายถึง	มากที่สุด
4	หมายถึง	มาก
3	หมายถึง	ปานกลาง
2	หมายถึง	น้อย
1	หมายถึง	น้อยที่สุด

4) ระดับการยอมรับเกษตรกรดีที่เหมาะสมในการผลิตพริกกะเหรียงของเกษตรกร ประกอบด้วย แหล่งน้ำพื้นที่ปลูกการใช้วัตถุดิบตรงทางการเกษตรกระบวนการผลิตก่อนการเก็บเกี่ยวการเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยวการพักผลผลิตการขนย้ายการเก็บรักษาและการรวบรวมผลผลิตสู่ลักษณะส่วนบุคคลและการบันทึกข้อมูล โดยกำหนดเป็นคะแนนได้ 5 ระดับ ดังนี้

5	หมายถึง	มากที่สุด
4	หมายถึง	มาก
3	หมายถึง	ปานกลาง
2	หมายถึง	น้อย
1	หมายถึง	น้อยที่สุด

5) ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรผู้ปลูกพริกกะเหรียง เกี่ยวกับการผลิตพริกกะเหรียง ได้แบ่งเป็น 2 ตอน คือ ปัญหาเกี่ยวกับการผลิตพริกกะเหรียงและข้อเสนอแนะในการผลิตพริกกะเหรียงซึ่งปัญหาของเกษตรกรสามารถกำหนดเป็นคะแนนได้ 5 ระดับ ดังนี้

5	หมายถึง	มากที่สุด
4	หมายถึง	มาก
3	หมายถึง	ปานกลาง
2	หมายถึง	น้อย
1	หมายถึง	น้อยที่สุด

2.1.3 การตรวจสอบความเหมาะสมของแบบสัมภาษณ์ เพื่อให้การวิจัยมีความถูกต้องสมบูรณ์ผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์ไปให้คณะอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมและให้คำแนะนำแก้ไข

2.1.4 ทดสอบแบบสัมภาษณ์ โดยการนำแบบสัมภาษณ์ไปทำการทดสอบ (pretest) กับประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกับประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือปลูกพริกกะเหรียงปลอดสารพิษ จำนวน 20 รายในตำบลห้วยผาอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอนนำผลการสัมภาษณ์ตอนที่ 3 ระดับการได้รับความรู้ข้อมูลจากแหล่งที่มาของข้อมูลและระดับการยอมรับเกษตรกรที่เหมาะสมไปทดสอบหาค่าความเที่ยงตรง (reliability consistency) ตามวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (coefficient of alpha หรือ Cronbach) โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปผลการทดสอบค่าความเที่ยงตรงพบว่า

1) ระดับการได้รับความรู้ข้อมูลจากแหล่งที่มาของข้อมูลของเกษตรกรมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ 0.812 ซึ่งเป็นค่าที่อยู่ในเกณฑ์สูงจึงสามารถนำไปใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

2) ระดับการยอมรับเกษตรกรที่เหมาะสมในการปลูกพริกมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา คือ 0.897 ซึ่งเป็นค่าที่อยู่ในเกณฑ์สูงจึงสามารถนำไปใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์ โดยใช้แบบสัมภาษณ์โดยเตรียมความพร้อมทั้งด้านแบบสัมภาษณ์วัสดุอุปกรณ์แล้วดำเนินการสัมภาษณ์เกษตรกรเป็นรายบุคคล พร้อมทั้งใช้การสังเกตเพื่อเก็บรายละเอียดของข้อมูลร่วมด้วย โดยการเข้าถึงเกษตรกรนั้นผู้วิจัยใช้วิธีประสานผู้นำหมู่บ้านเกษตรกรตำบลและตัวแทนอาสาสมัครเกษตรกรในชุมชนเพื่อนัดหมายเกษตรกรทำการสัมภาษณ์

ในการวิจัยนี้ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลในเดือนมกราคม 2558–พฤษภาคม 2558 โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรของเกษตรกรผู้ปลูกพริกกะเหรียงที่ผ่านการอบรม โครงการส่งเสริมและพัฒนาการผลิตพริกกะเหรียงปลอดภัยจากสารพิษจังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน 150 ราย ในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน อำเภอแม่สะเรียง อำเภอแม่ลาน้อย อำเภอขุนยวม และอำเภอสบเมย

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ดำเนินการดังนี้

4.1 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

4.2 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล

อธิบายลักษณะของข้อมูล โดยใช้ค่าความถี่ค่าร้อยละค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานค่าต่ำสุดค่าสูงสุดและการจัดอันดับ

4.3 การกำหนดระดับความรู้ของเกษตรกร เกี่ยวกับการผลิตพริกกะเหรียงปลอดภัยจากสารพิษ โดยหาค่าความถี่ร้อยละและผลรวมของเกษตรกรที่ตอบคำถามทั้ง 15 ข้อแล้วนำคะแนนของเกษตรกรที่ตอบคำถามถูกทั้งหมดมาจัดช่วง โดยใช้หลักเกณฑ์การแบ่งช่วง ดังนี้

ตอบถูก 0–3 ข้อ	=	มีความรู้ในระดับน้อยที่สุด
ตอบถูก 4–6 ข้อ	=	มีความรู้ในระดับน้อย
ตอบถูก 7–9 ข้อ	=	มีความรู้ในระดับปานกลาง
ตอบถูก 10–12 ข้อ	=	มีความรู้ในระดับมาก
ตอบถูก 13–15 ข้อ	=	มีความรู้ในระดับมากที่สุด

4.4 การกำหนดระดับการได้รับความรู้ข้อมูลทางการเกษตรและปัญหาของเกษตรกร เกี่ยวกับการผลิตพริกกะเหรียงตามระบบการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีโดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ซึ่งมีเกณฑ์ในการแปลความหมายข้อมูล ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ช่วงคะแนน} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด}-\text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับ}} \\ &= \frac{5-1}{5} \\ &= \frac{4}{5} \\ &= 0.80 \end{aligned}$$

ดังนั้นคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00–1.80 หมายถึง ระดับการได้รับข้อมูลการยอมรับเชิงความคิดเห็นและระดับปัญหาน้อยที่สุด

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.81–2.60 หมายถึง ระดับการได้รับข้อมูลการยอมรับเชิงความคิดเห็นและระดับปัญหาน้อย

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.61–3.40 หมายถึง ระดับการได้รับข้อมูลการยอมรับเชิงความคิดเห็นและระดับปัญหาปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.41–4.20 หมายถึง ระดับการได้รับข้อมูลการยอมรับเชิงความคิดเห็นและระดับปัญหามาก

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.21–5.00 หมายถึง ระดับการได้รับข้อมูลการยอมรับเชิงความคิดเห็นและระดับปัญหาหนักที่สุด

4.5 การกำหนดระดับการยอมรับเชิงปฏิบัติของเกษตรกร โดยหาค่าความถี่ร้อยละและผลรวมของเกษตรกรที่มีการปฏิบัติทั้ง 18 ประเด็น

4.6 ข้อเสนอแนะต่างๆ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหาโดยจัดลำดับหมวดหมู่ความสำคัญแบบความเรียง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัย เรื่อง “การผลิตพริกกะเหรียงโดยใช้การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพริกของเกษตรกรในจังหวัดแม่ฮ่องสอน” ใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการศึกษาดังต่อไปนี้

- ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล สภาพเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร
- ตอนที่ 2 สภาพการผลิตพริกกะเหรียงของเกษตรกร
- ตอนที่ 3 ความรู้ แหล่งความรู้ของเกษตรกรเกี่ยวกับการปลูกพริกกะเหรียง
- ตอนที่ 4 การยอมรับการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการผลิตพริกของเกษตรกร
- ตอนที่ 5 ปัญหา และข้อเสนอแนะของเกษตรกรเกี่ยวกับการผลิตพริกกะเหรียง

ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานส่วนบุคคลสภาพเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร

สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล สภาพเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรผู้ผลิตพริกในจังหวัดแม่ฮ่องสอนประกอบด้วยปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจ และปัจจัยทางสังคม ซึ่งผลการวิเคราะห์มีดังต่อไปนี้

1.1 ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลของเกษตรกร ได้แก่ เพศอายุ สถานภาพการสมรสระดับการศึกษาสูงสุดที่ได้รับ และจำนวนสมาชิกในครัวเรือนผลการวิเคราะห์ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลของเกษตรกร ด้วยค่าความถี่ร้อยละค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปรากฏผลดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลของเกษตรกรผู้ปลูกพริกกะเหรียงในจังหวัดแม่ฮ่องสอน

N=150

รายการ	จำนวน(ราย)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	86	57.3
หญิง	64	42.7
อายุ		
25 ปีหรือน้อยกว่า	7	4.7
26 – 30 ปี	31	20.7
31-35 ปี	28	18.7
36-40 ปี	32	21.3
41 ปี หรือมากกว่า	52	34.7
ต่ำสุด = 23 ปี สูงสุด = 49 ปี เฉลี่ย = 36.62 ปี S.D. = 7.258		
สถานภาพการสมรส		
โสด	9	6.0
สมรส	108	72.0
หย่า/หม้าย	33	22.0
ระดับการศึกษา		
ไม่ได้เรียนหนังสือ	35	23.3
ประถมศึกษาปีที่ 4	36	24.0
ประถมศึกษาปีที่ 6	44	29.3
มัธยมศึกษาตอนต้น	29	19.3
มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า (ปวช.)	6	4.0
จำนวนสมาชิกทั้งหมดในครัวเรือน		
3-4 คน	12	8.0
5-6 คน	95	63.3
7-8 คน	40	26.7
9 คน	3	2.0
ต่ำสุด = 3 คน สูงสุด = 9 คน เฉลี่ย = 5.99 คน S.D. = 1.090		

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

N=150

รายการ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
จำนวนสมาชิกชายในครัวเรือน		
1 คน	4	2.7
2 คน	38	25.3
3 คน	62	41.3
4 คน	40	26.7
5 คน	6	4.0
ต่ำสุด = 1 คน สูงสุด = 5 คน เฉลี่ย = 3.04 คน S.D. = 0.889		
จำนวนสมาชิกหญิงในครัวเรือน		
1 คน	1	0.7
2 คน	43	28.7
3 คน	72	48.0
4 คน	30	20.0
5 คน	4	2.7
ต่ำสุด = 1 คน สูงสุด = 5 คน เฉลี่ย = 2.95 คน S.D. = 0.789		

จากตารางที่ 4.1 แสดงให้เห็นสภาพพื้นฐานส่วนบุคคลของเกษตรกรผู้ผลิตพริกที่ผ่านการอบรมโครงการส่งเสริมและพัฒนาการผลิตพริกกะเหรียงปลอดภัยจากสารพิษปี 2556-2557 สามารถสรุปได้ดังนี้

เพศ พบว่า เกษตรกรผู้ปลูกพริกกะเหรียงร้อยละ 57.3 เป็นเพศชายและอีกร้อยละ 42.7 เป็นเพศหญิง

อายุ พบว่า เกษตรกรผู้ปลูกพริกกะเหรียง ร้อยละ 34.7 มีอายุมากกว่า 41 ปีขึ้นไป รองลงมา ร้อยละ 21.3 มีอายุระหว่าง 36 - 40 ปี ร้อยละ 20.7 มีอายุระหว่าง 26 - 30 ปี ร้อยละ 18.7 มีอายุระหว่าง 31 - 35 ปี และน้อยที่สุดร้อยละ 4.7 มีอายุต่ำกว่า 25 ปี โดยเกษตรกรมีอายุต่ำสุด 23 ปี และอายุสูงสุด 49 ปี อายุเฉลี่ย 36.62 ปี

สถานภาพการสมรส พบว่า เกษตรกรผู้ปลูกพริกกะเหรียง ร้อยละ 72.0 สมรสแล้ว รองลงมา ร้อยละ 22.0 มีสถานภาพหย่า/หม้าย และมีเกษตรกรเพียงร้อยละ 6.0 เท่านั้นที่ยังมีสถานะโสด

ระดับการศึกษา พบว่า เกษตรกรผู้ปลูกพริกกะเหรียง ร้อยละ 29.3 มีการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 6 รองลงมาร้อยละ 24.0 มีการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 เกษตรกรร้อยละ 23.3 ไม่ได้รับการศึกษา ร้อยละ 19.3 ได้รับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมีเพียงร้อยละ 4.0 เท่านั้นที่ได้รับการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน พบว่า เกษตรกรผู้ปลูกพริกกะเหรียง ร้อยละ 63.3 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 5- 6 คน รองลงมาร้อยละ 26.7 มีจำนวนสมาชิก 7 - 8 คน ร้อยละ 8.0 มีจำนวนสมาชิก 1 – 2 คน และน้อยที่สุดร้อยละ 2.0 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 9 คน มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนมากที่สุด 9 คน น้อยที่สุด 3 คน เฉลี่ย 5.99 คน โดยแยกเป็น

1) สมาชิกชายในครัวเรือน ร้อยละ 41.3 มีจำนวนสมาชิกชายในครัวเรือน 3 คน รองลงมาร้อยละ 26.7 มีสมาชิกในครัวเรือนเป็นผู้ชาย 4 คน ร้อยละ 25.3 มีสมาชิกเป็นชาย 2 คน ร้อยละ 4.0 มีผู้ชายเป็นสมาชิก 5 คน และร้อยละ 2.7 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเป็นเพศเพียงคนเดียว โดยมีสมาชิกในครัวเรือนเป็นเพศชายต่ำสุด 1 คน และสูงสุด 5 คน เฉลี่ย 3.04 คน

2) สมาชิกหญิงในครัวเรือน ร้อยละ 48.0 มีสมาชิกหญิงในครัวเรือน 3 คน รองลงมาร้อยละ 28.7 มีสมาชิกในครัวเรือนหญิง 2 คน ร้อยละ 20 มีผู้หญิงในครัวเรือน 4 คน ร้อยละ 2.7 มีสมาชิกเป็นหญิง 5 คน และร้อยละ 0.7 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเป็นเพศหญิงเพียงคนเดียว โดยต่ำสุดมีสมาชิกเป็นเพศหญิง 1 คน และสูงสุด 4 คน ค่าเฉลี่ย 2.95 คน

1.2 ปัจจัยทางเศรษฐกิจของเกษตรกร

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ ปัจจัยทางเศรษฐกิจของเกษตรกรผู้ปลูกพริกในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้แก่ ลักษณะของพื้นที่ถือครอง จำนวนแรงงานในครัวเรือน รายได้ของครัวเรือน แหล่งเงินทุนที่ใช้ในการปลูกพริกกะเหรียง ผลการวิเคราะห์ปัจจัยทางเศรษฐกิจของเกษตรกร ด้วยค่าความถี่ร้อยละค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปรากฏผลดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.2 ปัจจัยทางเศรษฐกิจของเกษตรกรผู้ปลูกพริกกะเหรียงในจังหวัดแม่ฮ่องสอน

N=150		
ขนาดพื้นที่ถือครอง	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5 ไร่	14	9.3
6 – 10 ไร่	62	41.3
11 - 15 ไร่	48	32.0
16 - 20 ไร่	24	16.0
21 ไร่ หรือมากกว่า	2	1.3
ต่ำสุด = 4.00 ไร่ สูงสุด = 23.00 ไร่ เฉลี่ย = 10.86 ไร่ S.D. = 4.367		

ขนาดพื้นที่ถือครอง จากตารางที่ 4.2 พบว่า เกษตรกรผู้ปลูกพริกในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ร้อยละ 41.3 มีที่ดินน้อยถือครองระหว่าง 6 - 10 ไร่ รองลงมาร้อยละ 32.0 มีพื้นที่ถือครองอยู่ระหว่าง 11 - 15 ไร่ ร้อยละ 16.0 มีพื้นที่ถือครองอยู่ระหว่าง 16 - 20 ไร่ ร้อยละ 9.3 มีขนาดพื้นที่น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5 ไร่ และมีเกษตรกรเพียงร้อยละ 1.3 เท่านั้นที่มีพื้นที่ตั้งแต่ 21 ไร่ขึ้นไป ซึ่งเกษตรกรมีพื้นที่ถือครองน้อยที่สุด 4.00 ไร่ มีพื้นที่ถือครองมากที่สุด 23.00 ไร่ เกษตรกรมีพื้นที่ถือครองเฉลี่ย 10.86 ไร่

ตารางที่ 4.3 สภาพพื้นที่ถือครองที่ดินของเกษตรกรผู้ปลูกพริกกะเหรี่ยงในจังหวัดแม่ฮ่องสอน

N=150

สภาพพื้นที่ถือครองที่ดิน	จำนวน (ไร่)	ร้อยละ
ของตนเอง	1,630.25	92.6
เช่าผู้อื่น	84.50	4.8
อาศัยผู้อื่นทำ	45.00	2.6
รวมทั้งหมด	1,759.75	100

สภาพการถือครองของพื้นที่ จากตารางที่ 4.3 พบว่าพื้นที่ถือครองทางการเกษตรส่วนใหญ่จะเป็นของตนเอง (ร้อยละ 92.6) มีเพียงร้อยละ 4.8 ที่เกษตรกรเช่าผู้อื่น และเกษตรกรร้อยละ 2.6 อาศัยผู้อื่นทำ

ตารางที่ 4.4 แรงงานในการปลูกพริกกะเหรียงในจังหวัดแม่ฮ่องสอน

N=150

รายการ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
จำนวนแรงงานทั้งหมดในการปลูกพริกกะเหรียงของครัวเรือน		
3 – 4 คน	115	76.7
5 – 6 คน	34	22.6
7 คน	1	0.7
ต่ำสุด = 3 คน สูงสุด = 7 คน เฉลี่ย = 4.17 คน S.D. = 0.727		
จำนวนแรงงานชายในการปลูกพริกกะเหรียงของครัวเรือน		
1 คน	4	2.7
2 คน	107	71.3
3 คน	36	24.0
4 คน	3	2.0
ต่ำสุด = 1 คน สูงสุด = 4 คน เฉลี่ย = 2.25 คน S.D. = 0.533		
จำนวนแรงงานหญิงในการปลูกพริกกะเหรียงของครัวเรือน		
1 คน	30	20.0
2 คน	100	66.7
3 คน	18	12.0
4 คน	2	1.3
ต่ำสุด = 1 คน สูงสุด = 4 คน เฉลี่ย = 1.95 คน S.D. = 0.611		

จากตารางที่ 4.4 แสดงให้เห็นถึงจำนวนของแรงงานในครัวเรือนของเกษตรกรผู้ปลูกพริกกะเหรียงที่ผ่านการอบรม โครงการส่งเสริมและพัฒนาการผลิตพริกกะเหรียงปลอดภัยจากสารพิษปี 2556-2557 พอสรุปได้ ดังนี้

จำนวนแรงงานด้านการเกษตรในครัวเรือน พบว่า เกษตรกรผู้ปลูกพริกกะเหรียงในจังหวัดแม่ฮ่องสอนร้อยละ 76.7 มีจำนวนแรงงานในการปลูกพริกกะเหรียงของครัวเรือน 3 – 4 คน รองลงมาร้อยละ 22.6 มีจำนวนแรงงาน 5- 6 คน และร้อยละ 0.7 มีจำนวนแรงงานสมาชิก 7 คน โดยมีแรงงานต่ำสุด 3 คน สูงสุด 7 คน เฉลี่ย 4.17 คน โดยแยกเป็น

1) แรงงานชาย ครั้วเรือนเกษตรกรร้อยละ 71.3 มีแรงงานชายในครั้วเรือนเป็นเพศชาย 2 คน รองลงมาร้อยละ 24.0 มีแรงงาน 3 คน ร้อยละ 2.7 มีแรงงานชาย 1 คน และน้อยที่สุดร้อยละ 2.0 มีแรงงานชาย 4 คน โดยมีแรงงานชายในครั้วเรือนต่ำสุด 1 คน สูงสุด 4 คน และค่าเฉลี่ย 2.25 คน

2) แรงงานหญิง ครั้วเรือนเกษตรกรร้อยละ 66.7 มีแรงงานด้านการเกษตรเป็นเพศหญิงในครั้วเรือน 2 คน รองลงมาร้อยละ ร้อยละ 20.0 มีแรงงานหญิง 1 คน ร้อยละ 12.0 มีแรงงานหญิง 3 คน และน้อยที่สุดร้อยละ 1.3 มีแรงงานหญิง 4 คน โดยมีแรงงานหญิงต่ำสุดในครั้วเรือน 1 คน สูงสุด 4 คน และค่าเฉลี่ย 1.95 คน

ตารางที่ 4.5 รายได้และแหล่งเงินทุนของเกษตรกรผู้ปลูกพริกกะเหรียงในจังหวัดแม่ฮ่องสอน

N=150

รายการ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
รายได้ครั้วเรือนต่อปี		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 50,000 บาท	53	35.3
50,001 – 100,000 บาท	58	38.7
100,001 – 150,000 บาท	17	11.3
150,001 – 200,000 บาท	22	14.7
ต่ำสุด = 20,600 บาท สูงสุด = 196,400 บาท เฉลี่ย = 78,727.10 บาท S.D. = 47,409.792		
รายได้ภาคการเกษตรต่อปี		
25,000 บาทหรือน้อยกว่า	22	14.7
25,001 – 50,000 บาท	72	48.0
50,001 – 75,000 บาท	46	30.7
75,001 – 100,000 บาท	9	6.0
100,001 บาท หรือมากกว่า	1	0.7
ต่ำสุด = 19,100 บาท สูงสุด = 118,750 บาท เฉลี่ย = 44,295.10 บาท S.D. = 18,563.397		
รายได้จากการปลูกพริกกะเหรียงต่อปี		
4,000 บาท หรือน้อยกว่า	2	1.3
4,001 – 6,000 บาท	48	32.0
6,001 – 8,000 บาท	47	31.3
8,001 – 10,000 บาท	27	18.0
10,001 บาท หรือมากกว่า	26	17.3
ต่ำสุด = 3,000 บาท สูงสุด = 14,500 บาท เฉลี่ย = 7,675.47 บาท S.D. = 2,478.478		

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

N=150

รายการ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
รายได้จากการทำสวนต่อปี		
5,000 บาท หรือน้อยกว่า	80	53.3
5,001 – 10,000 บาท	44	29.3
10,001 – 15,000 บาท	13	8.7
15,001 – 20,000 บาท	8	5.3
20,001 บาท หรือมากกว่า	5	3.3
ต่ำสุด = 1,000 บาท สูงสุด = 40,000 บาท เฉลี่ย = 7,166.97 บาท S.D. = 6,328.528		
รายได้จากการทำไร่ต่อปี		
5,001 – 10,000 บาท	7	4.7
10,001 – 15,000 บาท	35	23.3
15,001 – 20,000 บาท	38	25.3
20,001 บาท หรือมากกว่า	70	46.7
ต่ำสุด = 10,000 บาท สูงสุด = 50,000 บาท เฉลี่ย = 22,328.33 บาท S.D. = 9,050.094		
รายได้จากการเลี้ยงสัตว์ต่อปี		
ไม่มี	36	24.0
มี	114	76.0
5,000 บาท หรือน้อยกว่า	41	27.3
5,001 – 10,000 บาท	30	20.0
10,001 – 15,000 บาท	14	9.3
15,001 – 20,000 บาท	22	14.7
20,001 บาท หรือมากกว่า	7	4.7
ต่ำสุด = 1,500 บาท สูงสุด = 37,500 บาท เฉลี่ย = 8,067.00 บาท S.D. = 8,163.838		

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

N=150

รายการ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
รายได้นอกภาคเกษตรต่อปี		
25,000 บาทหรือน้อยกว่า	100	66.7
25,001 – 50,000 บาท	4	2.7
50,001 – 75,000 บาท	19	12.7
75,001 – 100,000 บาท	3	2.0
100,001 บาท หรือมากกว่า	24	16.0
ต่ำสุด = 1,000 บาท สูงสุด = 128,000 บาท เฉลี่ย = 33,489.33 บาท S.D. = 43,780.426		
รายได้จากเงินเดือนประจำต่อปี		
ไม่มี	104	69.3
มี	46	30.7
60,000 บาท	19	12.7
96,000 บาท	9	6.0
120,000 บาท	18	12.0
ต่ำสุด = 60,000 บาท สูงสุด = 120,000 บาท เฉลี่ย = 27,760.00 บาท S.D. = 44,492.014		
รายได้จากการรับจ้างต่อปี		
ไม่มี	46	30.7
มี	104	69.3
5,000 บาท หรือน้อยกว่า	60	40.0
5,001 – 10,000 บาท	31	20.7
10,001 – 15,000 บาท	11	7.3
15,001 – 20,000 บาท	0	0
20,001 บาท หรือมากกว่า	2	1.3
ต่ำสุด = 1,000 บาท สูงสุด = 25,000 บาท เฉลี่ย = 4,099.33 บาท S.D. = 4,754.222		

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

N=150

รายการ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
รายได้จากการค้าขายต่อปี		
ไม่มี	139	92.7
มี	11	7.3
5,001 – 10,000 บาท	1	0.7
10,001 – 15,000 บาท	3	2.0
15,001 – 20,000 บาท	1	0.7
20,001 บาท หรือมากกว่า	6	4.0
ต่ำสุด = 10,000 บาท สูงสุด = 32,000 บาท เฉลี่ย = 1,630.00 บาท S.D. = 6,193.586		
แหล่งเงินทุนที่ใช้ในการปลูกพริกกะเหรียง		
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ของตนเอง	150	100
กองทุนหมู่บ้าน	43	28.7
สหกรณ์	37	24.7

จากตารางที่ 4.5 แสดงให้เห็นปัจจัยทางเศรษฐกิจของเกษตรกรผู้ปลูกพริกกะเหรียงในจังหวัดแม่ฮ่องสอนที่ผ่านการอบรมโครงการส่งเสริมและพัฒนาการผลิตพริกกะเหรียงปลอดภัยจากสารพิษปี 2556-2557 สามารถสรุปได้ดังนี้

รายได้ต่อครัวเรือนต่อปี พบว่า เกษตรกรผู้ปลูกพริกกะเหรียงร้อยละ 38.7 มีรายได้ระหว่าง 50,001 – 100,000 บาท รองลงมาร้อยละ 35.32 มีรายได้น้อยกว่า 50,000 บาท ร้อยละ 14.7 มีรายได้ระหว่าง 150,001 – 200,000 บาท และน้อยที่สุดร้อยละ 11.3 มีรายได้ระหว่าง 100,001 – 150,000 บาท โดยมีรายได้น้อยที่สุด คือ 20,600 บาท รายได้มากที่สุด 196,400 บาท ซึ่งรายได้เฉลี่ยอยู่ที่ 78,727.10 บาท

รายได้ภาคการเกษตรต่อครัวเรือนต่อปี พบว่า เกษตรกรผู้ปลูกพริกกะเหรียงร้อยละ 48.0 มีรายได้ภาคการเกษตรระหว่าง 25,001 – 50,000 บาท รองลงมาร้อยละ 30.7 มีรายได้ภาคการเกษตรระหว่าง 50,001 – 75,000 บาท ร้อยละ 14.7 มีรายได้น้อยกว่า 25,000 บาท ร้อยละ 6.0 มีรายได้ระหว่าง 75,001 – 100,000 บาท และมีเกษตรกรเพียงรายเดียวที่มีรายได้ภาคการเกษตรมากกว่า 100,001 บาท คิดเป็นร้อยละ 0.7 เท่านั้น โดยมีรายได้น้อยที่สุด คือ 19,100 บาท รายได้มากที่สุด 118,750 บาท รายได้เฉลี่ยอยู่ที่ 44,295.10 บาท

รายได้จากการปลูกพริกกะเหรียงของครัวเรือนต่อปี พบว่า เกษตรกรผู้ปลูกพริกกะเหรียง ร้อยละ 32.0 มีรายได้จากพริกกะเหรียงระหว่าง 4,001 – 6,000 บาท รองลงมา ร้อยละ 31.3 มีรายได้ระหว่าง 6,001 – 8,000 บาท ร้อยละ 18.0 มีรายได้ระหว่าง 8,001 – 10,000 บาท ร้อยละ 17.3 มีรายได้มากกว่า 10,001 บาท และน้อยที่สุด ร้อยละ 1.3 มีรายได้จากการปลูกพริกกะเหรียงน้อยกว่า 4,000 บาท โดยมีรายได้น้อยที่สุด คือ 3,000 บาท รายได้มากที่สุด 14,500 บาท รายได้เฉลี่ย 7,675.47 บาท

รายได้จากการทำสวนของครัวเรือนต่อปี พบว่า เกษตรกรผู้ปลูกพริกกะเหรียง ร้อยละ 53.3 มีรายได้จากการทำสวนน้อยกว่า 5,000 บาท รองลงมา ร้อยละ 29.3 มีรายได้ระหว่าง 5,001 – 10,000 บาท ร้อยละ 8.7 มีรายได้จากการทำสวน ระหว่าง 10,001 – 15,000 บาท ร้อยละ 5.3 มีรายได้ระหว่าง 15,001 – 20,000 บาท และน้อยที่สุด ร้อยละ 3.3 มีรายได้มากกว่า 20,001 บาท โดยมีรายได้จากการทำสวนน้อยที่สุด คือ 1,000 บาท มากที่สุด 40,000 บาท รายได้เฉลี่ย 7,166.97 บาท

รายได้จากการทำไร่ของครัวเรือนต่อปี พบว่า เกษตรกรผู้ปลูกพริกกะเหรียง ร้อยละ 46.7 มีรายได้จากการทำไร่มากกว่า 20,001 บาท รองลงมา ร้อยละ 25.3 มีรายได้ระหว่าง 15,001 – 20,000 บาท ร้อยละ 23.3 มีรายได้ระหว่าง 10,001 – 15,000 บาท และน้อยที่สุด ร้อยละ 4.7 มีรายได้ระหว่าง 5,001 – 10,000 บาท โดยมีรายได้จากการทำไร่น้อยที่สุด คือ 10,000 บาท รายได้มากที่สุด 50,000 บาท รายได้ทำไร่เฉลี่ย 22,328.33 บาท

รายได้จากการเลี้ยงสัตว์ของครัวเรือนต่อปี พบว่า เกษตรกรผู้ปลูกพริกกะเหรียง ร้อยละ 76.0 มีรายได้จากการเลี้ยงสัตว์และร้อยละ 24.0 ไม่มีรายได้จากการเลี้ยงสัตว์โดยที่ร้อยละ 27.3 มีรายได้น้อยกว่า 5,000 บาท ร้อยละ 20.0 มีรายได้ระหว่าง 5,001 – 10,000 บาท ร้อยละ 14.7 มีรายได้จากการเลี้ยงสัตว์ ระหว่าง 15,001 – 20,000 บาท ร้อยละ 9.3 มีรายได้ระหว่าง 10,001 – 15,000 บาท และน้อยที่สุด ร้อยละ 4.7 มีรายได้มากกว่า 20,001 บาท โดยมีรายได้น้อยที่สุด คือ 1,500 บาท รายได้มากที่สุด 37,500 บาท รายได้เฉลี่ย 8,067.00 บาท

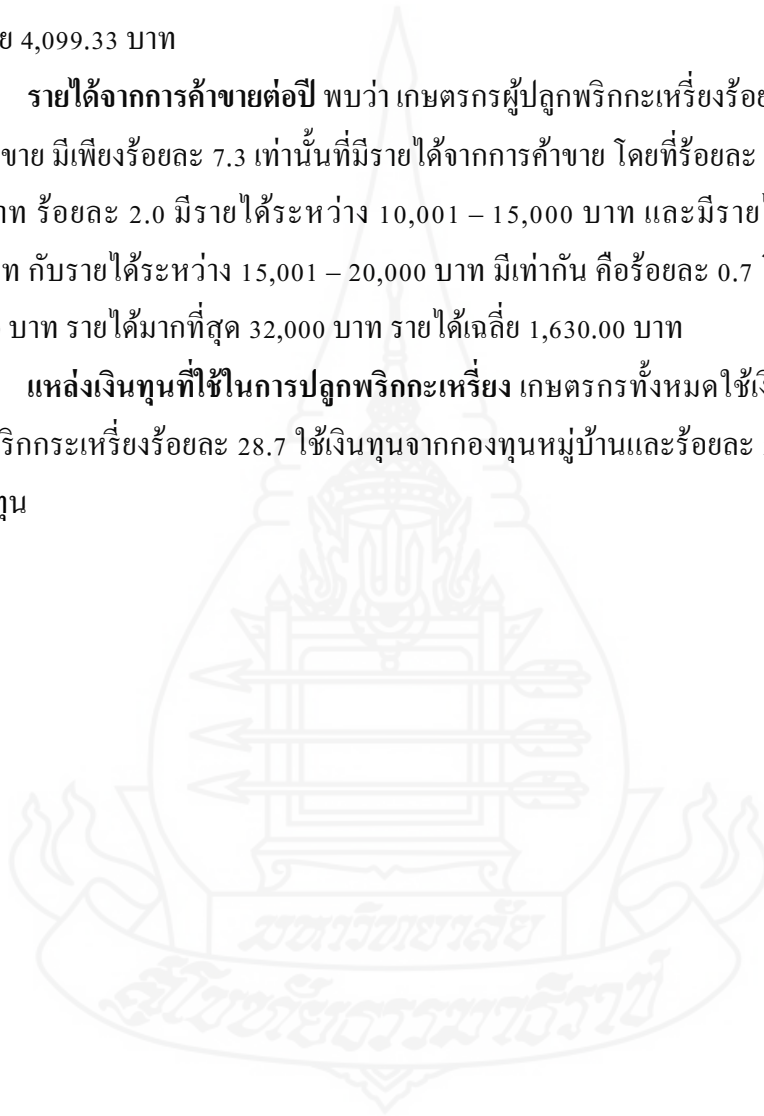
รายได้นอกภาคการเกษตรต่อปี พบว่า เกษตรกรผู้ปลูกพริกกะเหรียง ร้อยละ 66.7 มีรายได้นอกภาคเกษตรน้อยกว่า 25,000 บาท รองลงมา ร้อยละ 16.0 มีรายได้มากกว่า 100,001 บาท ร้อยละ 12.7 มีรายได้ระหว่าง 50,001 – 75,000 บาท ร้อยละ 2.7 มีรายได้ระหว่าง 25,001 – 50,000 บาท และร้อยละ 2.0 มีรายได้ระหว่าง 75,001 – 100,000 บาท โดยรายได้น้อยที่สุดนอกภาคเกษตร คือ 1,000 บาท รายได้มากที่สุด 128,000 บาท รายได้เฉลี่ย 33,489.33 บาท

รายได้จากเงินเดือนประจำต่อปี พบว่า เกษตรกรผู้ปลูกพริกกะเหรียง ร้อยละ 69.3 ไม่มีเงินเดือนประจำ มีเพียงร้อยละ 30.7 เท่านั้นที่มีรายได้จากเงินเดือนประจำ โดยที่ร้อยละ 12.7 มีรายได้ 60,000 บาท ร้อยละ 12.0 มีรายได้ 120,000 บาท และร้อยละ 6.0 มีรายได้ 96,000 บาท โดยเงินเดือนประจำน้อยที่สุด คือ 60,000 บาท รายได้มากที่สุด 120,000 บาท รายได้เฉลี่ย 27,760.00 บาท

รายได้จากการรับจ้างต่อปี พบว่า เกษตรกรผู้ปลูกพริกกะเหรียงร้อยละ 69.3 มีรายได้จากการรับจ้าง มีเกษตรกรเพียงร้อยละ 30.7 เท่านั้นที่ไม่มีรายได้จากการรับจ้าง โดยที่เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 40.0 มีรายได้น้อยกว่า 5,000 บาท รองลงมาร้อยละ 20.7 มีรายได้ระหว่าง 5,001 – 10,000 บาท ร้อยละ 7.3 มีรายได้ระหว่าง 10,001 – 15,000 บาท และน้อยที่สุดร้อยละ 1.3 มีรายได้มากกว่า 20,001 บาท โดยรายได้จากการรับจ้างน้อยที่สุดคือ 1,000 บาท รายได้มากที่สุด 25,000 บาท รายได้เฉลี่ย 4,099.33 บาท

รายได้จากการค้าขายต่อปี พบว่า เกษตรกรผู้ปลูกพริกกะเหรียงร้อยละ 92.7 ไม่มีรายได้จากการค้าขาย มีเพียงร้อยละ 7.3 เท่านั้นที่มีรายได้จากการค้าขาย โดยที่ร้อยละ 4.0 มีรายได้มากกว่า 20,001 บาท ร้อยละ 2.0 มีรายได้ระหว่าง 10,001 – 15,000 บาท และมีรายได้ระหว่าง 5,001 – 10,000 บาท กับรายได้ระหว่าง 15,001 – 20,000 บาท มีเท่ากัน คือร้อยละ 0.7 โดยรายได้น้อยที่สุดคือ 10,000 บาท รายได้มากที่สุด 32,000 บาท รายได้เฉลี่ย 1,630.00 บาท

แหล่งเงินทุนที่ใช้ในการปลูกพริกกะเหรียง เกษตรกรทั้งหมดใช้เงินทุนของตนเองในการปลูกพริกกะเหรียงร้อยละ 28.7 ใช้เงินทุนจากกองทุนหมู่บ้านและร้อยละ 24.7 ใช้สหกรณ์เป็นแหล่งเงินทุน

1.3 ปัจจัยทางสังคมของเกษตรกร

ปัจจัยทางสังคมของเกษตรกรผู้ปลูกพริกกะเหรียงในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้แก่ สภาพการเป็นสมาชิกสถาบันกลุ่ม สภาพการเป็นผู้นำประสบการณ์ในการปลูกพริกกะเหรียง ผลการวิเคราะห์ปัจจัยทางสังคมของเกษตรกร ด้วยค่าความถี่ร้อยละค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปรากฏผลดังตาราง ที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 ปัจจัยทางสังคมของเกษตรกรผู้ปลูกพริกกะเหรียงในจังหวัดแม่ฮ่องสอน

N=150		
รายการ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
การเป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกร		
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ไม่เป็น	4	2.7
เป็น	146	97.3
กลุ่มกองทุนหมู่บ้าน	131	87.3
กลุ่มลูกค้า ธกส.	55	36.7
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	37	24.7
กลุ่มเกษตรกร	37	24.7
สหกรณ์การเกษตร	33	22.0
กลุ่มวิสาหกิจชุมชน	15	10.0
กลุ่มส่งเสริมอาชีพ	11	7.3
สถานภาพการเป็นผู้นำ		
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ไม่เป็น	70	46.7
เป็น	80	53.3
อาสาสมัครเกษตร (อกม.)	57	38.0
คณะกรรมการหมู่บ้าน	35	23.3
ผู้นำท้องถิ่น (กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน)	28	18.7
สมาชิกอบต./เทศบาล	13	8.7

จากตารางที่ 4.6 สภาพพื้นฐานทางสังคมของเกษตรกรผู้ปลูกพริกกะเหรียงในจังหวัดแม่ฮ่องสอนปรากฏผลการวิเคราะห์ เป็นดังนี้

การเป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกร พบว่า เกษตรกรผู้ปลูกพริกกะเหรียงร้อยละ 97.3 เป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกร มีเพียงร้อยละ 2.7 เท่านั้นที่ไม่เป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกร โดยเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 87.3 เป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน รองลงมาร้อยละ 36.7 เป็นสมาชิกของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ (ชกส.) เกษตรกรร้อยละ 24.7 เป็นสมาชิกของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรและกลุ่มเกษตรกรเท่ากันร้อยละ 22 เป็นสมาชิกกลุ่มสหกรณ์การเกษตร ร้อยละ 10.0 เป็นสมาชิกของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน และน้อยที่สุดร้อยละ 7.3 เป็นสมาชิกของกลุ่มส่งเสริมอาชีพ

สถานภาพการเป็นผู้นำ พบว่า เกษตรกรผู้ปลูกพริกกะเหรียงร้อยละ 53.3 มีสถานภาพเป็นผู้นำ เกษตรกรร้อยละ 46.7 ไม่เป็นผู้นำอะไรเลย โดยที่เกษตรกรร้อยละ 38.0 เป็นอาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน (อกม.) รองลงมาเกษตรกรร้อยละ 23.3 เป็นคณะกรรมการหมู่บ้านร้อยละ 18.7 เป็นผู้นำท้องถิ่น (กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน) และน้อยที่สุดร้อยละ 8.7 เป็นสมาชิกอบต./เทศบาล

ตารางที่ 4.7 ประสิทธิภาพในการปลูกพริกกะเหรียงของเกษตรกรในจังหวัดแม่ฮ่องสอน

N=150

ประสิทธิภาพการปลูกพริกกะเหรียง	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
5 ปีหรือน้อยกว่า	12	8.0
6 – 10 ปี	32	21.3
11 – 15 ปี	31	20.7
15 – 20 ปี	29	19.3
21 ปีหรือมากกว่า	46	30.7

ต่ำสุด = 2 ปี สูงสุด = 28 ปี เฉลี่ย = 15.62 ปี S.D. = 7.258

ประสิทธิภาพในการปลูกพริกกะเหรียง จากตารางที่ 4.7 พบว่า เกษตรกรผู้ปลูกพริกกะเหรียงร้อยละ 30.7 มีประสิทธิภาพในการปลูกพริกกะเหรียงมากกว่า 21 ปี รองลงมาร้อยละ 21.3 มีประสิทธิภาพในการปลูกพริกกะเหรียงระหว่าง 6 - 10 ปี ร้อยละ 20.7 มีประสิทธิภาพระหว่าง 11 – 15 ปี ร้อยละ 19.3 มีประสิทธิภาพระหว่าง 15 – 20 ปี และร้อยละ 8 มีประสิทธิภาพการปลูกพริกกะเหรียงน้อยกว่า 5 ปี โดยมีประสิทธิภาพน้อยที่สุด 2 ปี ประสิทธิภาพในการปลูกพริกกะเหรียงสูงสุด 28 ปี เฉลี่ย 15.62 ปี

ตอนที่ 2 สภาพการผลิตพริกกะเหรียงของเกษตรกร

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการผลิตพริกกะเหรียงของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมและพัฒนาการผลิตพริกกะเหรียงปลอดภัยจากสารพิษ ปี 2556-2557 จังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน 150 รายโดยใช้การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ได้ผลดังนี้

ตารางที่ 4.8 ขนาดพื้นที่ปลูกและสภาพการผลิตพริกกะเหรียงของเกษตรกรในจังหวัดแม่ฮ่องสอน

N=150

รายการ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ขนาดพื้นที่ปลูก		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 3 ไร่	15	10.0
4 - 6 ไร่	52	34.7
7 - 9 ไร่	38	25.3
10 - 12 ไร่	33	22.0
13 ไร่ หรือมากกว่า	12	8.0
ต่ำสุด = 2.00 ไร่ สูงสุด = 14.00 ไร่ เฉลี่ย = 7.45 ไร่ S.D. = 3.330		
ลักษณะพื้นที่ทำการเพาะปลูก		
ที่ราบเชิงเขา	96	64.0
ที่ราบสูง	31	20.7
ที่ดอน	23	15.3
ลักษณะดิน		
ดินร่วน	44	29.3
ดินร่วนปนทราย	94	62.7
อื่นๆ	12	8.0
การปรับปรุงดินก่อนปลูก		
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ไม่ปฏิบัติ	150	100.0

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
แหล่งเมล็ดพันธุ์		
เก็บพันธุ์เอง	150	100
การทดสอบความงอกของเมล็ดพันธุ์		
ไม่ปฏิบัติ	150	100
แหล่งน้ำที่ใช้ในการปลูก		
อาศัยน้ำฝนอย่างเดียว	150	100
วิธีการปลูก		
หว่านเมล็ด	150	100
การจัดวัชพืช (ตอบได้มากกว่า 1 วิธี)		
ใช้แรงงานคน	150	100.0
ใช้สารเคมี	21	14.0

จากตารางที่ 4.8 ขนาดพื้นที่ปลูกและสภาพการผลิตพริกกะเหรียงของเกษตรกรผู้ปลูกพริกกะเหรียงในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ปรากฏผลการวิเคราะห์ เป็นดังนี้

ขนาดพื้นที่ปลูกพริกกะเหรียง พบว่า เกษตรกรผู้ปลูกพริกกะเหรียง ร้อยละ 34.7 มีขนาดพื้นที่ปลูกพริกกะเหรียงระหว่าง 4 – 6 ไร่ รองลงมาร้อยละ 25.3 มีพื้นที่ปลูกพริกกะเหรียงอยู่ระหว่าง 7 – 9 ไร่ ร้อยละ 22.0 มีพื้นที่ปลูกระหว่าง 10 – 12 ไร่ ร้อยละ 10.0 ปลูกน้อยกว่า หรือเท่ากับ 3 ไร่ และน้อยที่สุดร้อยละ 8.0 เท่านั้นที่มีพื้นที่ปลูกพริกกะเหรียง 13 ไร่หรือมากกว่า พื้นที่ปลูกพริกกะเหรียงต่ำสุด 2.00 ไร่สูงสุด 14.00 ไร่ พื้นที่ปลูกเฉลี่ย 7.45 ไร่

ลักษณะพื้นที่ทำการเพาะปลูก พบว่า เกษตรกรผู้ปลูกพริกกะเหรียงร้อยละ 64.0 มีพื้นที่ปลูกพริกกะเหรียงเป็นที่ราบเชิงเขา รองลงมาร้อยละ 20.7 สภาพพื้นที่เป็นที่ราบสูง และร้อยละ 15.3 ปลูกพริกกะเหรียงในที่ดอน

ลักษณะดิน พบว่า เกษตรกรร้อยละ 62.7 มีลักษณะดินเป็นดินร่วนปนทรายร้อยละ 29.3 ลักษณะดินเป็นดินร่วน และร้อยละ 8.0 มีลักษณะเป็นดินอื่นๆ ได้แก่ ดินร่วนปนเหนียว

การปรับปรุงดินก่อนปลูก พบว่า เกษตรกรผู้ปลูกพริกกะเหรียงทั้งหมด (ร้อยละ 100.0) ไม่มีการปรับปรุงดินก่อนการปลูกพริกกะเหรียง

แหล่งเมล็ดพันธุ์ พบว่า เกษตรกรผู้ปลูกพริกกะเหรียงทั้งหมด (ร้อยละ 100.0) ใช้เมล็ดพันธุ์ที่เก็บไว้เองทั้งหมดจากการปลูกพริกกะเหรียงฤดูกาลผลิตก่อน

การทดสอบความงอกของเมล็ดพันธุ์ พบว่า เกษตรกรผู้ปลูกพริกกะเหรียงทั้งหมด (ร้อยละ 100.0) ไม่มีการทดสอบความงอกของเมล็ดพันธุ์ก่อนการปลูก

แหล่งน้ำที่ใช้ในการปลูก พบว่า เกษตรกรผู้ปลูกพริกกะเหรียงทั้งหมด (ร้อยละ 100 .0) ใช้น้ำฝนอย่างเดียวในการปลูกพริกกะเหรียง

วิธีการปลูก พบว่า เกษตรกรผู้ปลูกพริกกะเหรียงทั้งหมด (ร้อยละ 100 .0) ปลูกพริกกะเหรียงโดยวิธีหว่านเมล็ด ไม่มีเกษตรกรรายใดใช้วิธีหว่านกล้าเลย

การกำจัดวัชพืช พบว่า เกษตรกรผู้ปลูกพริกกะเหรียงทั้งหมด (ร้อยละ 100 .0) กำจัดวัชพืชโดยใช้แรงงานคน และมีเกษตรกรร้อยละ 14.0 ใช้สารเคมีร่วมด้วยในการกำจัดวัชพืช

ตารางที่ 4.9 การป้องกันกำจัดแมลง – โรคพืชของเกษตรกรในจังหวัดแม่ฮ่องสอน

N=150

การป้องกันกำจัดแมลง-โรคพืช	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ไม่ปฏิบัติ	2	1.3
ปฏิบัติ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	148	98.7
สำรวจแปลงปลูก	88	58.7
ใช้สารสกัดจากธรรมชาติ	83	55.3
ใช้สารชีวภัณฑ์	82	54.7
ใช้วิธีกล	78	52.0
ใช้สารเคมี	44	29.3

จากตารางที่ 4.9 เกษตรกรร้อยละ 98.7 ปฏิบัติในเรื่องของการป้องกันกำจัดแมลง – โรคพืช มีเพียงร้อยละ 1.3 เท่านั้นที่ไม่มีการปฏิบัติ โดยวิธีที่เกษตรกรส่วนมาก (ร้อยละ 58.7) ใช้คือการสำรวจแปลงปลูก รองลงมาร้อยละ 55.3 ใช้สารสกัดจากพืช ร้อยละ 54.7 ใช้สารชีวภัณฑ์ ร้อยละ 52.0 ใช้วิธีกลในการป้องกันกำจัดแมลง – โรคพืช และน้อยที่สุดร้อยละ 29.3 ใช้สารเคมีในการป้องกันกำจัด

เมื่อพิจารณาจำนวนวิธีของเกษตรกรผู้ปลูกพริกกะเหรียงในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ที่ใช้ในการป้องกันกำจัดแมลง – โรคพืชร่วมกัน โดยรวมวิธีที่เกษตรกรแต่ละคนใช้ได้ผลการวิเคราะห์ดังนี้

ตารางที่ 4.10 จำนวนวิธีป้องกันกำจัดแมลง – โรคพืชของเกษตรกรผู้ปลูกพริกกะเหรียงในจังหวัด
แม่ฮ่องสอนใช้ในการผลิต

N=150

จำนวนวิธี	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1 วิธี	29	19.3
2 วิธี	45	30.0
3 วิธี	43	28.7
4 วิธี	28	18.7
5 วิธี	3	2.0

ต่ำสุด = 1 วิธี สูงสุด = 5 วิธี เฉลี่ย = 2.50 วิธี S.D. = 1.104

จากตารางที่ 4.10 จำนวนวิธีการป้องกันกำจัดแมลง – โรคพืชของเกษตรกรผู้ปลูกพริก
กะเหรียงในจังหวัดแม่ฮ่องสอนที่ใช้ในการปลูกนั้นพบว่า เกษตรกรร้อยละ 30.0 ใช้ร่วมกัน 2 วิธี
ร้อยละ 28.7 ใช้ร่วมกัน 3 วิธี ร้อยละ 19.3 ใช้เพียงวิธีเดียวในการป้องกันกำจัด ร้อยละ 18.7 ใช้ 4 วิธี
ในการป้องกันกำจัด และมีเพียงร้อยละ 2.0 เท่านั้นที่ป้องกันกำจัดแมลง – โรคพืชโดยใช้ทั้ง 5 วิธี
ร่วมกันโดยเกษตรกรใช้น้อยสุด 1 วิธี ใช้มากที่สุด 5 วิธี เฉลี่ยใช้ 2.50 วิธี

ตารางที่ 4.11 การใส่ปุ๋ยช่วงปลูกพริกกะเหรียงของเกษตรกรในจังหวัดแม่ฮ่องสอน

N=150

การใส่ปุ๋ยช่วงปลูก	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ไม่ปฏิบัติ	28	18.7
ปฏิบัติ	122	81.3
ใส่ปุ๋ยคอก	104	69.3
ใช้น้ำหมักชีวภาพ	39	26.0
ใส่ปุ๋ยเคมี	21	14.0
1 ชนิด	88	58.7
2 ชนิด	26	17.3
3 ชนิด	8	5.3
ต่ำสุด = 1 ชนิด สูงสุด = 3 ชนิด เฉลี่ย = 1.09 ชนิด S.D.= 0.754		

การใส่ปุ๋ย พบว่า เกษตรกรร้อยละ 81.3 ปฏิบัติในเรื่องของการป้องกันใส่ปุ๋ยช่วงปลูกพริกกะเหรียง มีเพียงร้อยละ 18.7 ที่ไม่มีการใส่ปุ๋ยช่วงปลูก โดยที่เกษตรกรส่วนมาก (ร้อยละ 69.3) จะใส่ปุ๋ยคอก รองลงมาร้อยละ 26.0 ใช้น้ำหมักชีวภาพในช่วงปลูก และน้อยที่สุดร้อยละ 14.0 ใส่ปุ๋ยเคมีใส่ในช่วงปลูกพริกกะเหรียง

จำนวนชนิดปุ๋ย พบว่า เมื่อพิจารณาการใช้ชนิดปุ๋ยร่วมกันของเกษตรกรผู้ปลูกพริกกะเหรียง ที่ใส่ช่วงปลูก โดยรวมชนิดปุ๋ยที่เกษตรกรแต่ละคนใช้ได้ผลการวิเคราะห์พบว่า เกษตรกรร้อยละ 58.7 ใส่ปุ๋ยเพียงชนิดเดียว ร้อยละ 17.3 ใส่ปุ๋ยร่วมกัน 2 ชนิดและมีเพียงร้อยละ 5.3 เท่านั้นที่ใส่ปุ๋ย 3 ชนิดร่วมกัน โดยเกษตรกรใช้น้อยสุด 1 ชนิด ใช้มากที่สุด 3 ชนิดค่าเฉลี่ยใช้ 1.09 ชนิด

ตารางที่ 4.12 ราคาและสถานที่ที่เกษตรกรในจังหวัดแม่ฮ่องสอนจำหน่ายผลผลิตในปี 2557

N=150

รายการ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ราคาพริกสด		
40 บาท/กิโลกรัม	13	8.7
45 บาท/กิโลกรัม	43	28.7
50 บาท/กิโลกรัม	54	36.0
55 บาท/กิโลกรัม	20	13.3
60 บาท/กิโลกรัม	14	9.3
65 บาท/กิโลกรัม	6	4.0
ต่ำสุด = 40 บาท/กิโลกรัม สูงสุด = 65 บาท/กิโลกรัม เฉลี่ย = 49.90 บาท/กิโลกรัม S.D. = 6.143		
ราคาพริกแห้ง		
150 บาท/กิโลกรัม	34	22.7
160 บาท/กิโลกรัม	41	27.3
170 บาท/กิโลกรัม	44	29.3
180 บาท/กิโลกรัม	31	20.7
ต่ำสุด = 150 บาท/กิโลกรัม สูงสุด = 180 บาท/กิโลกรัม เฉลี่ย = 164.80 บาท/กิโลกรัม S.D. = 10.601		
สถานที่จำหน่ายผลผลิต		
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
พ่อค้าในพื้นที่รับซื้อ	150	100.0
จำหน่ายเอง	34	22.7
พ่อค้าต่างจังหวัดมารับซื้อ	23	15.3

จากตารางที่ 4.12 ราคาและสถานที่ที่เกษตรกรผู้ปลูกพริกกะเหรียงในจังหวัดแม่ฮ่องสอนจำหน่ายได้ ปรากฏผลการวิเคราะห์ เป็นดังนี้

ราคาพริกสด พบว่า เกษตรกรผู้ปลูกพริกกะเหรียงร้อยละ 36.0 ขายได้ราคา กิโลกรัมละ 50 บาท ร้อยละ 28.7 ขายได้ราคา 45 บาท ร้อยละ 13.3 ขายได้กิโลกรัมละ 55 บาท ร้อยละ 9.3 ขายได้กิโลกรัมละ 60 บาท ร้อยละ 8.7 ขายได้ 40 บาทต่อกิโลกรัม และร้อยละ 4.0 ขายได้ที่กิโลกรัมละ

65 บาท ราคาต่ำสุดที่เกษตรกรจำหน่ายได้ คือ 40 บาท สูงสุด 65 บาท ราคาเฉลี่ยที่จำหน่ายได้ คือ 49.90 บาท

ราคาพริกแห้ง พบว่า เกษตรกรผู้ปลูกพริกกะเหรียง ร้อยละ 29.3 ขายได้ที่ราคา กิโลกรัมละ 170 บาท ร้อยละ 27.3 ขายได้ 160 บาท ร้อยละ 22.7 ขายได้ 150 บาทต่อกิโลกรัม และ ร้อยละ 20.7 ขายได้กิโลกรัมละ 180 บาท ราคาพริกแห้งต่ำสุดที่เกษตรกรจำหน่ายได้ คือ 150 บาท สูงสุด 180 บาท ราคาเฉลี่ย 164.80 บาทต่อกิโลกรัม

สถานที่จำหน่ายผลผลิต พบว่า เกษตรกรผู้ปลูกพริกกะเหรียง ทั้งหมด (ร้อยละ 100) จำหน่ายให้แก่พ่อค้าในพื้นที่ร้อยละ 22.7 เกษตรกรนำไปจำหน่ายเอง และร้อยละ 15.3 จำหน่ายให้กับพ่อค้าต่างจังหวัดที่มารับซื้อ

ตารางที่ 4.13 ผลผลิตเฉลี่ยพริกกะเหรียงที่เกษตรกรในจังหวัดแม่ฮ่องสอนผลิตได้ (พริกสด)

N=150

ผลผลิตเฉลี่ย	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
180 – 190 กิโลกรัม/ไร่	38	25.3
191 – 200 กิโลกรัม/ไร่	37	24.7
201 – 210 กิโลกรัม/ไร่	35	23.3
มากกว่าหรือเท่ากับ 211 กิโลกรัม/ไร่	40	26.7
ต่ำสุด = 180 กิโลกรัม/ไร่ สูงสุด = 220 กิโลกรัม/ไร่ เฉลี่ย = 203.10 กิโลกรัม/ไร่ S.D. = 12.527		

จากตารางที่ 4.13 ผลผลิตเฉลี่ยของเกษตรกรผู้ปลูกพริกกะเหรียงในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ที่ผลิตได้นั้นพบว่า เกษตรกรร้อยละ 26.7 ได้รับผลผลิตมากกว่าหรือเท่ากับ 211 กิโลกรัม ร้อยละ 25.3 ได้ผลผลิตระหว่าง 180 -190 กิโลกรัม ร้อยละ 24.7 ได้ผลผลิต ระหว่าง 191 – 200 กิโลกรัม และร้อยละ 23.3 ได้ผลผลิตพริกกะเหรียงระหว่าง 201 – 210 กิโลกรัม โดยเกษตรกรได้รับผลผลิตน้อยที่สุด คือ 180 กิโลกรัมต่อไร่ ผลผลิตสูงสุด 220 กิโลกรัมต่อไร่ เฉลี่ย 203.10 กิโลกรัมต่อไร่

ตอนที่ 3 ความรู้ แหล่งความรู้ ของเกษตรกรเกี่ยวกับการปลูกพริกกะเหรียงปลอดสารพิษ

3.1 ความรู้เกี่ยวกับการปลูกพริกกะเหรียงปลอดภัยจากสารพิษของเกษตรกร

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความรู้ เกี่ยวกับการปลูกพริกกะเหรียงปลอดภัยจากสารพิษ ของเกษตรกรผู้ปลูกพริกกะเหรียงที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมและพัฒนาการผลิตพริกกะเหรียง ปลอดภัยจากสารพิษ จังหวัดแม่ฮ่องสอน ปี 2556-2557 จำนวน 150 ราย โดยใช้การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ได้ผลตามตารางที่ 4.16 ดังนี้

ตารางที่ 4.14 ความรู้เกี่ยวกับการปลูกพริกกะเหรียงปลอดภัยจากสารพิษ

ประเด็นคำถาม	คำตอบที่ ถูกต้อง	ผู้ตอบ ได้ถูกต้อง		อันดับ
		จำนวนคน	ร้อยละ	
1.เมล็ดพันธุ์พริกกะเหรียงมาจากต้นที่แข็งแรง ไม่มีโรคและแมลง	✓	123	82.0	5
2. คัดเมล็ดที่ไม่สมบูรณ์ โดยนำเมล็ดไปแช่น้ำอุ่น 30 นาทีแล้วนำเมล็ดที่ลอยทิ้ง	✓	114	76.0	6
3. เมื่อดันกล้ามีใบจริง 3-4 คู่ หรืออายุได้ 30 วัน จึงนำไปปลูก	✓	86	57.3	10
4. นำเมล็ดพันธุ์แช่น้ำ 1 คืนหรือห่อในผ้าขาว บางหมาดๆ ทิ้งไว้ 2 – 3 คืนจนมีตุ่มขาวเล็กๆ จึงนำไปเพาะหรือหว่านทำให้งอกง่ายขึ้น	✓	108	72.0	7
5. ช่วงเวลาที่เหมาะสมในการปลูกพริกกะเหรียง คือ ตอนกลางวันแดดจัด (เฉลี่ย ตอนเช้า)	x	131	87.3	3
6. ก่อนนำกล้าพริกไปปลูกระวังอย่าให้รากขาด เพราะต้นจะอ่อนแอ ตั้งตัวยากหรืออาจตายได้	✓	129	86.0	4
7. การปลูกพริกแน่นติดกันจะทำให้ได้ผลผลิต มากจัดการง่าย (เฉลี่ย ปลูกแน่นจะทำให้เป็นโรค ได้ง่าย)	x	49	32.7	12
8. ถ้ากล้าพริกมีอายุมากเกินไปควรเด็ดยอด เพื่อให้พริกแตกพุ่มเร็วขึ้น	✓	67	44.7	11

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

ประเด็นคำถาม	คำตอบที่ถูกต้อง	ผู้ตอบได้ถูกต้อง		อันดับ
		จำนวนคน	ร้อยละ	
9. เมื่อพ่นสารเคมีต้องรอถึงระยะเวลาที่ปลอดภัยก่อนจึงเก็บเกี่ยวได้	✓	129	86.0	4
10. การปลูกโดยอาศัยน้ำฝน ช่วงเดือนที่เหมาะสมที่สุดคือ พฤษภาคม – มิถุนายน	✓	90	60.0	9
11. การใช้สารเคมีป้องกันกำจัดโรคแมลงใช้ได้โดยไม่ต้องอ่านฉลาก (เฉลย ควรอ่านฉลากก่อนใช้)	x	133	88.7	2
12. กำจัดเศษซากวัชพืชในแปลงเพื่อไม่ให้เป็นที่แหล่งอาศัยของแมลงศัตรู	✓	104	69.3	8
13. หากมีการใช้สารเคมี ควรใช้ทีเดียวหลายๆ ชนิดเพื่อให้ผลที่ดีและประหยัดเวลา (เฉลย การใช้สารเคมีไม่ควรผสมกันหลายชนิด)	x	36	24.0	13
14. การปฏิบัติตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีจะทำให้ผลผลิตพริกมีคุณภาพและปลอดภัยต่อผู้บริโภค	✓	133	88.7	2
15. เก็บเกี่ยวพริกโดยคัดแยกเมล็ดที่เป็นโรค ไม่สมบูรณ์ทิ้ง	✓	136	90.7	1

จากตารางที่ 4.14 ระดับความรู้เกี่ยวกับการปลูกพริกกะเหรี่ยงปลอดภัยจากสารพิษของเกษตรกรผู้ปลูกพริกกะเหรี่ยงที่ผ่านการอบรมโครงการส่งเสริมและพัฒนาการผลิตพริกกะเหรี่ยงปลอดภัยจากสารพิษจังหวัดแม่ฮ่องสอน ประจำปี 2556-2557 ปรากฏผล ดังนี้

เกษตรกรกร ร้อยละ 90.7 มีความรู้ว่าต้องเก็บเกี่ยวพริกโดยคัดแยกเมล็ดที่เป็นโรคไม่สมบูรณ์ทิ้ง ร้อยละ 88.7 รู้ว่าการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดโรคแมลงก่อนใช้ต้องอ่านฉลาก และการปฏิบัติตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีจะทำให้ผลผลิตพริกมีคุณภาพและปลอดภัยต่อผู้บริโภค ร้อยละ 87.3 รับรู้ว่าช่วงเวลาที่ไม่เหมาะสมในการปลูกพริกกะเหรี่ยงคือ ตอนกลางวันแดดจัด ร้อยละ 86.0 มีความรู้ก่อนนำกล้าพริกไปปลูกระวังอย่าให้รากขาด เพราะต้นจะอ่อนแอ ตั้งตัวยากหรืออาจตายได้ และเมื่อพ่นสารเคมีต้องรอถึงระยะเวลาที่ปลอดภัยก่อนจึงเก็บเกี่ยวได้ ร้อยละ

82.0 รู้ว่าเมล็ดพันธุ์พริกจะเหี่ยวมาจากต้นที่แข็งแรง ไม่มีโรคและแมลงรื้อยละ 76.0 รู้ว่าต้องคัดเมล็ดที่ไม่สมบูรณ์โดยนำเมล็ดไปแช่น้ำอุ่น 30 นาทีแล้วนำเมล็ดที่ลอยทิ้งรื้อยละ 72.0 รู้ว่าต้องนำเมล็ดพันธุ์แช่น้ำ 1 คืนหรือห่อในผ้าขาวบางหมาดๆ ทิ้งไว้ 2 – 3 คืนจนมีตุ่มขาวเล็กๆ จึงนำไปเพาะหรือหว่านทำในหึ่งอกง่ายขึ้นรื้อยละ 69.3 รู้ว่าต้องกำจัดเศษซากวัชพืชในแปลง เพื่อไม่ให้เป็นแหล่งอาศัยของแมลงศัตรู รื้อยละ 60.0 ทราบว่าการปลูกโดยอาศัยน้ำฝน ช่วงเดือนที่เหมาะสมที่สุดคือ พฤษภาคม – มิถุนายน รื้อยละ 57.3 รู้ว่าเมื่อต้นกล้ามีใบจริง 3-4 คู่ หรืออายุได้ 30 วันจึงนำไปปลูก รื้อยละ 44.7 รู้ว่าถ้ากล้าพริกมีอายุมากเกินไปควรเด็ดยอดเพื่อให้พริกแตกพุ่มเร็วขึ้น สำหรับประเด็นความรู้ที่เกษตรกรรู้น้อยได้แก่ การปลูกพริกแน่นติดกันจะทำให้ติดโรคได้ง่าย จัดการยากมีเกษตรกรที่ทราบเพียงรื้อยละ 32.7 เท่านั้นและการใช้สารเคมี ในแต่ละครั้งไม่ควรใช้ทีเดียวหลายๆ ชนิดมีเกษตรกรที่รับรู้เพียง รื้อยละ 24.0 เท่านั้น

เมื่อพิจารณาระดับความรู้ของเกษตรกรผู้ปลูกพริกจะเหี่ยวในจังหวัดแม่ฮ่องสอนเกี่ยวกับการปลูกพริกจะเหี่ยวปลอดภัยจากสารพิษ โดยรวมคะแนนที่ได้ของเกษตรกรแต่ละคนนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้เพื่อแสดงระดับความรู้ของเกษตรกร ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4.15 ดังนี้

ตารางที่ 4.15 ระดับความรู้ของเกษตรกรผู้ปลูกพริกจะเหี่ยวในจังหวัดแม่ฮ่องสอนเกี่ยวกับการปลูกพริกจะเหี่ยวปลอดภัยจากสารพิษ

N=150		
ความรู้	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
- ระดับน้อยที่สุด (1 – 3 ข้อ)	0	0.0
- ระดับน้อย (4–6 ข้อ)	1	0.7
- ระดับปานกลาง (7– 9 ข้อ)	38	25.3
- ระดับมาก (10– 12 ข้อ)	97	64.7
- ระดับมากที่สุด (13–15 ข้อ)	14	9.3
ค่าสุด = 6 ข้อ สูงสุด = 14 ข้อเฉลี่ย = 10.45 ข้อ S.D. = 1.500		

จากตารางที่ 4.15 ระดับความรู้เกี่ยวกับการปลูกพริกจะเหี่ยวปลอดภัยจากสารพิษของเกษตรกรผู้ปลูกพริกจะเหี่ยวในจังหวัดแม่ฮ่องสอน พบว่า เกษตรกรร้อยละ 64.7 มีความรู้อยู่ในระดับมาก (ตอบถูกระหว่าง 10 - 12 ข้อ) รองลงมา ร้อยละ 25.3 มีความรู้อยู่ในระดับปานกลาง (ตอบถูกระหว่าง 7 - 9 ข้อ) ร้อยละ 9.3 มีความรู้อยู่ในระดับมากที่สุด (ตอบถูกระหว่าง 13 – 15 ข้อ) และ

น้อยที่สุดร้อยละ 0.7 มีความรู้ในระดับที่น้อย (ตอบถูกระหว่าง 4 - 6 ข้อ) โดยเกษตรกรตอบถูกน้อยสุด 6 ข้อ ตอบถูกสูงสุด 14 ข้อ เฉลี่ยตอบถูก 10.45 ข้อ

3.2 แหล่งที่มาของความรู้การผลิตพริกกะเหรียงปลอดสารพิษของเกษตรกร

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแหล่งที่มาของความรู้การผลิตพริกกะเหรียงของเกษตรกร โดยแยกเป็นแหล่งที่มาของความรู้จากสื่อบุคคลแหล่งที่มาของความรู้จากสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อมวลชน และแหล่งที่มาของความรู้จากสื่อแบบกลุ่ม จำนวน 150 รายโดยใช้การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ได้ผลดังนี้

ตารางที่ 4.16 ระดับการได้รับความรู้การผลิตพริกกะเหรียงปลอดสารพิษจากสื่อบุคคลของเกษตรกรผู้ปลูกพริกกะเหรียงในจังหวัดแม่ฮ่องสอน

แหล่งข้อมูล ความรู้ ทางการเกษตร	ระดับการได้รับความรู้ (จำนวน/ร้อยละ)					\bar{X} (S.D)	ความหมาย
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด		
	5	4	3	2	1		
1. เจ้าหน้าที่ส่งเสริม การเกษตร	102 (68.0)	41 (27.3)	7 (4.7)	0 (0)	0 (0)	4.63 (0.572)	มากที่สุด
2. อาสาสมัครเกษตร	4 (2.7)	37 (24.7)	63 (42.0)	40 (26.7)	6 (4.0)	2.95 (0.885)	ปานกลาง
3. ผู้นำท้องถิ่น (กำนัน/ ผู้ใหญ่บ้าน)	2 (1.3)	17 (11.3)	36 (24.0)	63 (42.0)	32 (21.3)	2.29 (0.973)	น้อย
4. เจ้าหน้าที่ขององค์กร บริหารส่วนตำบล/เทศบาล	6 (4.0)	18 (12.0)	42 (28.0)	62 (41.3)	22 (14.7)	2.49 (1.015)	น้อย
5. เจ้าหน้าที่รัฐของ หน่วยงานอื่น	32 (21.3)	46 (30.7)	48 (32.0)	20 (13.3)	4 (2.7)	3.55 (1.053)	มาก
6.ญาติ พี่น้อง เพื่อนฝูง	0 (0)	10 (6.7)	48 (32.0)	62 (41.3)	30 (20.0)	2.25 (0.853)	น้อย
เฉลี่ยรวมทั้งหมด						3.03 (0.892)	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.16 ระดับการได้รับความรู้การผลิตพริกกะเหรียงปลอดสารพิษจากสื่อบุคคลของเกษตรกรผู้ปลูกพริกกะเหรียงในจังหวัดแม่ฮ่องสอนเชิงความคิดเห็น ปรากฏผลการวิเคราะห์ดังนี้

เกษตรกรได้รับความรู้การผลิตพริกกะเหรียงปลอดสารพิษจากสื่อบุคคลในระดับมากที่สุดคือ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร (คะแนนเฉลี่ย 4.63) แหล่งข้อมูลที่เกษตรกรได้รับความรู้ อยู่ในระดับมาก คือ เจ้าหน้าที่รัฐของหน่วยงานอื่น (คะแนนเฉลี่ย 3.55) แหล่งข้อมูลจากสื่อบุคคลให้ความรู้แก่เกษตรกรในระดับปานกลาง คือ แหล่งข้อมูลจากอาสาสมัครเกษตร (อกม.) (คะแนนเฉลี่ย 2.95) และแหล่งที่ให้ความรู้ในระดับน้อย ได้แก่ เจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาลผู้นำท้องถิ่น (กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน) และญาติ พี่น้อง เพื่อนฝูงตามลำดับ (คะแนนเฉลี่ย 2.49, 2.29 และ 2.25)

สรุปภาพรวมในระดับการได้รับความรู้การผลิตพริกกะเหรียงปลอดสารพิษจากสื่อบุคคลของเกษตรกรผู้ปลูกพริกกะเหรียงในจังหวัดแม่ฮ่องสอน เกษตรกรได้รับความรู้ในระดับปานกลาง (คะแนนรวมเฉลี่ย 3.03)

ตารางที่ 4.17 ระดับการได้รับความรู้การผลิตพริกกะเหรียงปลอดสารพิษจากสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อมวลชนของเกษตรกรผู้ปลูกพริกกะเหรียงในจังหวัดแม่ฮ่องสอน

N=150							
แหล่งข้อมูล ความรู้ ทางการเกษตร	ระดับการได้รับความรู้ (จำนวน/ร้อยละ)					\bar{X} (S.D)	ความหมาย
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
	5	4	3	2	1		
1. หนังสือ	107 (71.3)	28 (18.7)	15 (10.0)	0 (0)	0 (0)	4.61 (0.663)	มากที่สุด
2. เอกสารทางวิชาการจาก หน่วยงานราชการ	101 (67.3)	33 (22.0)	11 (7.3)	5 (3.3)	0 (0)	4.53 (0.774)	มากที่สุด
3. หนังสือพิมพ์	0 (0)	8 (5.3)	22 (14.7)	59 (39.3)	61 (40.7)	1.85 (0.865)	น้อย
4. วารสาร			29 (19.3)	68 (45.3)	46 (30.7)	1.98 (0.831)	น้อย

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

N=150

แหล่งข้อมูล ความรู้ ทางการเกษตร	ระดับการได้รับความรู้ (จำนวน/ร้อยละ)					\bar{X} (S.D)	ความหมาย
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
	5	4	3	2	1		
5. วิทยุกระจายเสียง	73 (48.7)	22 (14.7)	21 (14.0)	18 (12.0)	16 (10.7)	3.79 (1.426)	มาก
6. หอกระจายข่าว/เสียงตามสาย	0 (0)	4 (2.7)	34 (22.7)	68 (45.3)	44 (29.3)	1.99 (0.794)	น้อย
7. สื่อโทรทัศน์	36 (24.0)	42 (28.0)	32 (21.3)	33 (22.0)	7 (4.7)	3.45 (1.207)	มาก
8. อินเทอร์เน็ต	66 (44.0)	30 (20.0)	26 (17.3)	24 (16.0)	4 (2.7)	3.87 (1.219)	มาก
เฉลี่ยรวมทั้งหมด						3.26 (0.972)	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.17 ระดับการได้รับความรู้การผลิตพริกกะเหรียงปลอดสารพิษจากสิ่งพิมพ์และสื่อมวลชนของเกษตรกรผู้ปลูกพริกกะเหรียงในจังหวัดแม่ฮ่องสอนเชิงความคิดเห็นปรากฏผลการวิเคราะห์ ดังนี้

เกษตรกรได้รับความรู้การผลิตพริกกะเหรียงปลอดสารพิษจากสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อมวลชนในระดับมากที่สุด 2 แหล่ง ได้แก่ หนังสือ และเอกสารทางวิชาการจากหน่วยงานราชการ (คะแนนเฉลี่ย 4.61 และ 4.53 ตามลำดับ) แหล่งข้อมูลที่เกษตรกรได้รับความรู้ในระดับมากที่สุด 3 แหล่ง ได้แก่ อินเทอร์เน็ตวิทยุกระจายเสียง และสื่อโทรทัศน์ (คะแนนเฉลี่ย 3.87, 3.79 และ 3.45 ตามลำดับ) แหล่งข้อมูลจากสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อมวลชนให้ความรู้แก่เกษตรกรในระดับน้อย 3 แหล่ง ได้แก่ หอกระจายข่าว/เสียงตามสายวารสารและหนังสือพิมพ์ตามลำดับ (คะแนนเฉลี่ย 1.99, 1.98 และ 1.85)

สรุปภาพรวมในระดับการได้รับความรู้การผลิตพริกกะเหรียงปลอดสารพิษจากสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อมวลชนของเกษตรกรผู้ปลูกพริกกะเหรียงในจังหวัดแม่ฮ่องสอน เกษตรกรได้รับความรู้ในระดับปานกลาง (คะแนนรวมเฉลี่ย 3.26)

ตารางที่ 4.18 ระดับการได้รับความรู้การผลิตพริกกะเหรียงปลอดสารพิษแบบกลุ่มของเกษตรกรผู้ปลูกพริกกะเหรียงในจังหวัดแม่ฮ่องสอน

N=150

แหล่งข้อมูล ความรู้ ทางการเกษตร	ระดับการได้รับความรู้ (จำนวน/ร้อยละ)					\bar{X} (S.D)	ความหมาย
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
	5	4	3	2	1		
1. การประชุม	102 (68.0)	41 (27.3)	7 (4.7)	0 (0)	0 (0)	2.15 (0.847)	น้อย
2. การสาธิต	4 (2.7)	37 (24.7)	63 (42.0)	40 (26.7)	6 (4.0)	4.33 (0.909)	มากที่สุด
3. การศึกษาดูงาน	2 (1.3)	17 (11.3)	36 (24.0)	63 (42.0)	32 (21.3)	4.70 (0.610)	มากที่สุด
4. การอภิปราย	6 (4.0)	18 (12.0)	42 (28.0)	62 (41.3)	22 (14.7)	3.00 (1.074)	ปานกลาง
5. การฝึกอบรม	32 (21.3)	46 (30.7)	48 (32.0)	20 (13.3)	4 (2.7)	4.49 (0.766)	มากที่สุด
6. การสัมมนา	0 (0)	10 (6.7)	48 (32.0)	62 (41.3)	30 (20.0)	3.82 (1.254)	มาก
เฉลี่ยรวมทั้งหมด						3.75 (0.910)	มาก

จากตารางที่ 4.18 ระดับการได้รับความรู้การผลิตพริกกะเหรียงปลอดสารพิษแบบกลุ่มของเกษตรกรผู้ปลูกพริกกะเหรียงในจังหวัดแม่ฮ่องสอนเชิงความคิดเห็น ปรากฏผลการวิเคราะห์ดังนี้

เกษตรกรได้รับความรู้การผลิตพริกกะเหรียงปลอดสารพิษแบบกลุ่มในระดับมากที่สุด 3 แบบ ได้แก่ การศึกษาดูงาน การฝึกอบรม และการสาธิต (คะแนนเฉลี่ย 4.70 , 4.49 และ 4.33 ตามลำดับ) แหล่งข้อมูลแบบกลุ่มที่เกษตรกรได้รับความรู้ในระดับมาก คือ การสัมมนา (คะแนนเฉลี่ย 3.82) แหล่งข้อมูลที่เป็นแบบกลุ่มให้ความรู้แก่เกษตรกรในระดับปานกลาง คือ การอภิปราย (คะแนนเฉลี่ย 3.00) คือแบบกลุ่มที่ให้ความรู้แก่เกษตรกรในระดับน้อย คือการประชุม (คะแนนเฉลี่ย 2.15)

สรุปภาพรวมในระดับการได้รับความรู้การผลิตพริกกะเหรียงปลอดสารพิษแบบกลุ่มของเกษตรกรผู้ปลูกพริกกะเหรียงในจังหวัดแม่ฮ่องสอน เกษตรกรได้รับความรู้ในระดับมาก (คะแนนรวมเฉลี่ย 3.75)

ตอนที่ 4 การยอมรับการปฏิบัติทางการเกษตรที่เหมาะสมในการผลิตพริกกะเหรียงของเกษตรกร

4.1 ระดับการยอมรับการปฏิบัติทางการเกษตรที่เหมาะสมในการผลิตพริกกะเหรียงของเกษตรกรในเชิงความคิดเห็น

ผลการวิเคราะห์ระดับการยอมรับเกษตรกรดีที่เหมาะสมในการผลิตพริกกะเหรียงของเกษตรกรผู้ปลูกพริกกะเหรียงในจังหวัดแม่ฮ่องสอนเชิงความคิดเห็นจำนวน 150 ราย โดยใช้การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ได้ผลตามตารางที่ 4.21 ดังนี้

ตารางที่ 4.19 ระดับการยอมรับเกษตรกรดีที่เหมาะสมในการผลิตพริกกะเหรียงของเกษตรกรเชิงความคิดเห็น

ประเด็น	ระดับการยอมรับ (จำนวน/ร้อยละ)					\bar{X} (S.D)	ความหมาย
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
	5	4	3	2	1		
N=150							
1. แหล่งน้ำ							
1.1 มีแหล่งน้ำสะอาด มาจากแหล่งน้ำที่ไม่ เสี่ยงต่อการปนเปื้อนสิ่ง ที่เป็นอันตรายต่อ สุขภาพ	48 (32.0)	40 (26.7)	34 (22.7)	28 (18.7)	0 (0)	3.72 (1.106)	มาก
2. พื้นที่ปลูก							
2.1 ต้องเป็นพื้นที่ที่ไม่มี วัตถุอันตรายที่จะทำให้ เกิดการตกค้างหรือ ปนเปื้อนในผลิตผล	52 (34.7)	39 (26.0)	36 (24.0)	23 (15.3)	0 (0)	3.80 (1.011)	มาก

ตารางที่ 4.19 (ต่อ)

ประเด็น	ระดับการยอมรับ (จำนวน/ร้อยละ)					\bar{X}	ความหมาย
						(S.D)	
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
	5	4	3	2	1		
3. การใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร							
3.1 หากจำเป็นต้องใช้ให้ใช้ตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตรหรือตามคำแนะนำในฉลากที่ขึ้นทะเบียนอย่างถูกต้องกับกรมวิชาการเกษตร	68 (45.3)	36 (24.0)	29 (19.3)	17 (11.3)	0 (0)	4.03 (1.052)	มาก
3.2 เลือกใช้เครื่องพ่นสารเคมี อุปกรณ์หัวฉีดและวิธีการพ่นสารเคมีที่ถูกต้อง พร้อมทั้งตรวจสอบเครื่องพ่นให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานตลอดเวลา	49 (32.7)	58 (38.7)	41 (27.3)	2 (1.3)	0 (0)	4.03 (0.811)	มาก
3.3 หลังพ่นวัตถุอันตรายทางการเกษตรให้อาบน้ำ สระผมและเปลี่ยนเสื้อผ้าทันที	45 (30.0)	54 (36.0)	49 (32.7)	2 (1.3)	0 (0)	3.95 (0.826)	มาก
4. กระบวนการผลิตก่อนการเก็บเกี่ยว							
4.1 สักรวงศัตรูพืชในแปลง หากพบการระบาดในระดับที่ทำความเสียหาย ต้องป้องกันกำจัด	48 (32.0)	56 (37.3)	42 (28.0)	4 (2.7)	0 (0)	3.99 (0.843)	มาก

ตารางที่ 4.19 (ต่อ)

ประเด็น	ระดับการยอมรับ (จำนวน/ร้อยละ)					N=150	
						\bar{X}	ความหมาย
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	(S.D)	
	5	4	3	2	1		
4.2 เลือกใช้เมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพดี มาจากแหล่งผลิตที่น่าเชื่อถือ หรือเลือกเก็บจากต้นที่ไม่เป็นโรค	74 (49.3)	66 (44.0)	10 (6.7)	0 (0)	0 (0)	4.43 (0.617)	มากที่สุด
4.3 มีการบันทึกข้อมูลรายการปัจจัยการผลิต แหล่งที่มา ปริมาณและวันเดือนปีที่จัดซื้อ	57 (38.0)	54 (36.0)	37 (24.7)	2 (1.3)	0 (0)	4.11 (0.820)	มาก
4.4 การใช้ปุ๋ยเคมีเลือกที่ขึ้นทะเบียนอย่างถูกต้องกับกรมวิชาการเกษตร เลือกใช้ชนิดที่เหมาะสมกับพืชตามอัตราที่แนะนำบนฉลาก ควรใช้ร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์	77 (21.3)	59 (39.3)	14 (9.3)	0 (0)	0 (0)	4.42 (0.658)	มากที่สุด
5. การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว							
5.1 อุปกรณ์และภาชนะที่ใช้ต้องสะอาด ไม่ทำให้ผลผลิตเสียหาย และปนเปื้อน มีผลต่อความปลอดภัยของผู้บริโภค	34 (22.7)	80 (53.3)	27 (18.0)	9 (6.0)	0 (0)	3.93 (0.803)	มาก

ตารางที่ 4.19 (ต่อ)

ประเด็น	ระดับการยอมรับ (จำนวน/ร้อยละ)					N=150	
						\bar{X}	ความหมาย
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	(S.D)	
	5	4	3	2	1		
5.2 สุขลักษณะของการเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว ต้องไม่ปนเปื้อนส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยในการบริโภค	37 (24.7)	69 (46.0)	41 (27.3)	3 (2.0)	0 (0)	3.93 (0.774)	มาก
5.3 เก็บเกี่ยวพริกทั้งก้านอย่างระมัดระวัง ไม่ทำให้ผลผลิตเสียหาย นำพริกเข้าที่รั่ม	34 (22.7)	62 (41.3)	45 (30.0)	9 (6.0)	0 (0)	3.81 (0.857)	มาก
5.4 มีการคัดแยกพริกที่ไม่ดีคุณภาพ นำเสียเป็นโรค ออก คัดขนาดก่อนจำหน่าย	34 (22.7)	65 (43.3)	41 (27.3)	10 (6.7)	0 (0)	3.82 (0.860)	มาก
6. การพักผลผลิต การขนย้าย การเก็บรักษาและการรวบรวมผลผลิต							
6.1 อุปกรณ์ ภาชนะบรรจุ และพาหนะในการขนย้าย ต้องสะอาด ไม่มีการปนเปื้อนที่ส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยในการบริโภค	35 (23.3)	67 (44.7)	43 (28.7)	5 (3.3)	0 (0)	3.88 (0.802)	มาก
6.2 สถานที่เก็บรักษาถูกสุขลักษณะ ไม่ถูกแสงแดด โดยตรงการหมุนเวียนดี ป้องกันการปนเปื้อนจากวัตถุอันตราย สัตว์ พาหะนำโรครวมทั้งทั้งสัตว์เลี้ยง	37 (24.7)	60 (40.0)	46 (30.7)	7 (4.7)	0 (0)	3.85 (0.849)	มาก

ตารางที่ 4.19 (ต่อ)

ประเด็น	ระดับการยอมรับ (จำนวน/ร้อยละ)					\bar{X} (S.D)	ความหมาย
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
	5	4	3	2	1		
7. สุขลักษณะส่วนบุคคล							
7.1 ผู้ที่จะสัมผัสพริก โดยตรง หลังการเก็บเกี่ยว ควรดูแลสุขลักษณะส่วน บุคคลไม่ให้พริกปนเปื้อน จุลินทรีย์	32 (21.3)	68 (45.3)	37 (24.7)	13 (8.7)	0 (0)	3.79 (0.877)	มาก
8. การบันทึกข้อมูล							
8.1 ต้องบันทึกข้อมูล เกี่ยวกับการปฏิบัติงาน การสำรวจและการ ป้องกันกำจัดศัตรูพืช การ ได้มาและการใช้ปุ๋ย	48 (32.0)	57 (38.0)	35 (23.3)	10 (6.7)	0 (0)	3.95 (0.907)	มาก
เฉลี่ยรวมทั้งหมด						3.96 (0.846)	มาก

จากตารางที่ 4.19 พบว่า ในภาพรวมเกษตรกรยอมรับการใช้เกษตรดีที่เหมาะสมของเกษตรกรผู้ปลูกพริกกะเหรี่ยงในเชิงความคิดเห็น อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.96$) และเมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามหลักเกษตรดีที่เหมาะสมในแต่ละด้าน ปรากฏผลดังต่อไปนี้

เกษตรกรยอมรับการใช้เกษตรดีที่เหมาะสมในเชิงความคิดเห็นในระดับมากที่สุดจำนวน 2 ประเด็น ได้แก่ เลือกใช้เมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพดี มาจากแหล่งผลิตที่น่าเชื่อถือ หรือเลือกเก็บจากต้นที่ไม่เป็นโรค ($\bar{X}=4.43$) และ การใช้ปุ๋ยเคมีเลือกที่ขึ้นทะเบียนอย่างถูกต้องกับกรมวิชาการเกษตร เลือกใช้ชนิดที่เหมาะสมกับพืชตามอัตราที่แนะนำบนฉลากควรใช้ร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์ ($\bar{X}=4.42$)

ประเด็นที่เกษตรกรยอมรับในระดับมากซึ่งเรียงระดับของการยอมรับมากที่สุดไปน้อยที่สุดคือ มีการบันทึกข้อมูลรายการปัจจัยการผลิต แหล่งที่มา ปริมาณและวันเดือนปีที่จัดซื้อ ($\bar{X}=4.11$) หากจำเป็นต้องใช้วัตถุอันตรายให้ใช้ตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตรหรือตามคำแนะนำในฉลากที่ขึ้นทะเบียนอย่างถูกต้องกับกรมวิชาการเกษตร ($\bar{X}=4.03$) เลือกใช้เครื่องพ่นสารเคมี

อุปกรณ์หัวฉีดและวิธีการพ่นสารเคมีที่ถูกต้อง พร้อมตรวจสอบเครื่องพ่นให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานตลอดเวลา ($\bar{X}=4.03$) ตำรวจศัตรูพืชในแปลง หากพบการระบาดในระดับที่ทำความเสียหาย ต้องป้องกันกำจัด ($\bar{X}=3.99$) หลังพ่นวัตถุอันตรายทางการเกษตร ให้อาบน้ำ สระผมและเปลี่ยนเสื้อผ้าทันที ($\bar{X}=3.95$) ต้องบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน การสำรวจและการป้องกันกำจัด ศัตรูพืช การได้มาและการใช้ปุ๋ย ($\bar{X}=3.95$) อุปกรณ์และภาชนะที่ใช้ต้องสะอาด ไม่ทำให้ผลผลิตเสียหายและปนเปื้อนมีผลต่อความปลอดภัยของผู้บริโภค ($\bar{X}=3.93$) สุขลักษณะของการเก็บเกี่ยว และการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว ต้องไม่ปนเปื้อนส่งผลต่อความปลอดภัยในการบริโภค ($\bar{X}=3.93$) อุปกรณ์ ภาชนะบรรจุและพาหนะในการขนย้ายต้องสะอาด ไม่มีการปนเปื้อนที่ส่งผลต่อความปลอดภัยในการบริโภค ($\bar{X}=3.88$) จัดทำรายการเครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตร จัดเก็บเป็นระเบียบและทำความสะอาดทุกครั้งหลังใช้ ($\bar{X}=3.85$) สถานที่เก็บรักษาถูกสุขลักษณะ ไม่ถูกแสงแดดโดยตรงการหมุนเวียนดี ป้องกันการปนเปื้อนจากวัตถุอันตราย สัตว์ พาหนะนำโรครวมทั้งทั้งสัตว์เลี้ยง ($\bar{X}=3.85$) มีการคัดแยกพริกที่ไม่มีคุณภาพ นำเสียเป็น โรคออก คัดขนาดก่อนจำหน่าย ($\bar{X}=3.82$) เก็บเกี่ยวพริกทั้งก้านอย่างระมัดระวัง ไม่ทำให้ผลผลิตเสียหาย นำพริกเข้าที่รม ($\bar{X}=3.81$) ต้องเป็นพื้นที่ที่ไม่มีวัตถุอันตรายที่จะทำให้เกิดการตกค้างหรือปนเปื้อนในผลิตภัณฑ์ ($\bar{X}=3.80$) ผู้ที่จะสัมผัสพริกโดยตรง หลังการเก็บเกี่ยวควรดูแลสุขภาพส่วนบุคคลไม่ให้พริกปนเปื้อน จุลินทรีย์ ($\bar{X}=3.79$) และมีแหล่งน้ำสะอาด มาจากแหล่งน้ำที่ไม่เสี่ยงต่อการปนเปื้อนสิ่งที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ($\bar{X}=3.72$)

4.2 ระดับการยอมรับเกษตรกรดีที่เหมาะสมในการผลิตพริกกะเหรียงของเกษตรกรในเชิงปฏิบัติ

ผลการวิเคราะห์ระดับการยอมรับเกษตรกรดีที่เหมาะสมในการผลิตพริกกะเหรียงของเกษตรกรผู้ปลูกพริกกะเหรียงในจังหวัดแม่ฮ่องสอนเชิงปฏิบัติจำนวน 150 ราย โดยใช้การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ได้ผลตามตารางที่ 4.20 ดังนี้

ตารางที่ 4.20 ระดับการยอมรับเกณฑ์ที่เหมาะสมในการผลิตพริกกะเหรียงของเกษตรกรเชิงปฏิบัติ

N=150		
การปฏิบัติตามระบบเกณฑ์ที่เหมาะสม	จำนวนผู้ปฏิบัติ (ราย)	ร้อยละ
1. แหล่งน้ำ		
1.1 มีแหล่งน้ำสะอาด มาจากแหล่งน้ำที่ไม่เสี่ยงต่อการปนเปื้อนสิ่งที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ	150	100.0
2. พื้นที่ปลูก		
2.1 ต้องเป็นพื้นที่ที่ไม่มีวัตถุอันตรายที่จะทำให้เกิดการตกค้างหรือปนเปื้อนในผลิตผล	150	100.0
3. การใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร		
3.1 หากจำเป็นต้องใช้ ให้ใช้ตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตรหรือตามคำแนะนำในฉลากที่ขึ้นทะเบียนอย่างถูกต้องกับกรมวิชาการเกษตร	150	100.0
3.2 เลือกใช้เครื่องพ่นสารเคมี อุปกรณ์หัวฉีดและวิธีการพ่นสารเคมีที่ถูกต้องพร้อมตรวจสอบเครื่องพ่นให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานตลอดเวลา	105	70.0
3.3 หลังพ่นวัตถุอันตรายทางการเกษตร ให้อาบน้ำ สระผมและเปลี่ยนเสื้อผ้าทันที	97	64.7
4. กระบวนการผลิตก่อนการเก็บเกี่ยว		
4.1 สํารวจศัตรูพืชในแปลง หากพบการระบาดของในระดับที่ทำความเสียหาย ต้องป้องกันกำจัด	66	44.0
4.2 เลือกใช้เมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพดี มาจากแหล่งผลิตที่น่าเชื่อถือ หรือเลือกเก็บจากต้นที่ไม่เป็นโรค	150	100.0
4.3 มีการบันทึกข้อมูลรายการปัจจัยการผลิต แหล่งที่มา ปริมาณและวันเดือนปีที่จัดซื้อ	38	25.3
4.4 การใช้ปุ๋ยเคมีเลือกที่ขึ้นทะเบียนอย่างถูกต้องกับกรมวิชาการเกษตร เลือกใช้ชนิดที่เหมาะสมกับพืชตามอัตราที่แนะนำบนฉลากควรใช้ร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์	119	79.3
4.5 จัดทำรายการเครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตร จัดเก็บเป็นระเบียบและทำความสะอาดทุกครั้งหลังใช้	29	19.3

ตารางที่ 4.20 (ต่อ)

		N=150	
การปฏิบัติตามระบบเกษตรที่ดีเหมาะสม		จำนวนผู้ ปฏิบัติ (ราย)	ร้อยละ
5. การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว			
5.1	อุปกรณ์และภาชนะที่ใช้ต้องสะอาด ไม่ทำให้ผลผลิตเสียหายและปนเปื้อนมีผลต่อความปลอดภัยของผู้บริโภค	136	90.7
5.2	สุขลักษณะของการเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว ต้องไม่ปนเปื้อนส่งผลต่อความปลอดภัยในการบริโภค	150	100.0
5.3	เก็บเกี่ยวพริกทั้งก้านอย่างระมัดระวัง ไม่ทำให้ผลผลิตเสียหาย นำพริกเข้าที่ร่ม	2	1.3
5.4	มีการคัดแยกพริกที่ไม่มีคุณภาพ เน่าเสียเป็น โรคอก คัดขนาดก่อนจำหน่าย	52	34.7
6. การพักผลผลิต การขนย้าย การเก็บรักษาและการรวบรวมผลผลิต			
6.1	อุปกรณ์ ภาชนะบรรจุและพาหนะในการขนย้ายต้องสะอาด ไม่มีการปนเปื้อนที่ส่งผลต่อความปลอดภัยในการบริโภค	150	100.0
6.2	สถานที่เก็บรักษาถูกสุขลักษณะ ไม่ถูกแสงแดดโดยตรงการหมุนเวียนดี ป้องกันการปนเปื้อนจากวัตถุดิบตราย สัตว์ พาหะนำโรครวมทั้งทั้งสัตว์เลี้ยง	3	2.0
7. สุขลักษณะส่วนบุคคล			
7.1	ผู้ที่สัมผัสพริกโดยตรง หลังการเก็บเกี่ยวควรดูแลสุขลักษณะส่วนบุคคลไม่ให้พริกปนเปื้อนจุลินทรีย์	150	100.0
8. การบันทึกข้อมูล			
8.1	ต้องบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน การสำรวจและการป้องกันกำจัดศัตรูพืช การได้มาและการใช้ปุ๋ย	17	11.3

จากตารางที่ 4.20 การยอมรับการใช้การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพริกของเกษตรกรผู้ปลูกพริกกะเหรี่ยงในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ในเชิงปฏิบัติ ปรากฏผลการวิเคราะห์ ดังนี้

จากประเด็นทั้ง 18 ประเด็น เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่า เกษตรกรปฏิบัติตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพริกมากที่สุดร้อยละ 100.0 จำนวน 7 ประเด็น ได้แก่ แหล่งน้ำสะอาดมาจากแหล่งน้ำที่ไม่เสี่ยงต่อการปนเปื้อนสิ่งที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพพื้นที่ปลูกต้องเป็นพื้นที่ที่ไม่มีวัตถุดิบที่ จะทำให้เกิดการตกค้างหรือปนเปื้อนในผลผลิตหากจำเป็นต้องใช้ ให้ใช้ตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตรหรือตามคำแนะนำในฉลากที่ขึ้นทะเบียนอย่างถูกต้องกับกรมวิชาการเกษตรเลือกใช้เมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพดี มาจากแหล่งผลิตที่น่าเชื่อถือ หรือเลือกเก็บจากต้นที่ไม่เป็นโรคสุขลักษณะของการเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว ต้องไม่ปนเปื้อนส่งผลต่อ

ความปลอดภัยในการบริโภคอุปกรณ์ ภาชนะบรรจุและพาหนะในการขนย้ายต้องสะอาด ไม่มีการปนเปื้อนที่ส่งผลต่อความปลอดภัยในการบริโภคและผู้ที่จะสัมผัสพริกโดยตรง หลังการเก็บเกี่ยวควรดูแลสุขลักษณะส่วนบุคคลไม่ให้พริกปนเปื้อนจุลินทรีย์

มีบางประเด็นที่เกษตรกรยอมรับปฏิบัติในระดับน้อยที่สุดจำนวน 4 อันดับ ได้แก่ร้อยละ 19.3 จัดทำรายการเครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตร จัดเก็บเป็นระเบียบและทำความสะอาดทุกครั้ง หลังใช้ รองลงมาร้อยละ 11.3 คือ ต้องบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน การสำรวจและการป้องกันกำจัดศัตรูพืช การได้มาและการใช้ปุ๋ยร้อยละ 2.0 สถานที่เก็บรักษาถูกสุขลักษณะ ไม่ถูกแสงแดด โดยตรงการหมุนเวียนดี ป้องกันการปนเปื้อนจากวัตถุอันตราย สัตว์พาหะนำโรครวมทั้งทั้งสัตว์เลื้อยและร้อยละ 1.3 เก็บเกี่ยวพริกทั้งก้านอย่างระมัดระวัง ไม่ทำให้ผลผลิตเสียหาย นำพริกเข้าที่รม

ตารางที่ 4.21 ระดับการนำเทคโนโลยีการผลิตพริกโดยใช้การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพริก ไปปฏิบัติ

ระดับการปฏิบัติ (ข้อ)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระดับน้อย (5 - 7 ข้อ)	27	18.0
ระดับปานกลาง (9 – 12 ข้อ)	73	48.67
ระดับมาก (13 – 16 ข้อ)	47	31.33
ระดับมากที่สุด (17 – 18 ข้อ)	3	2.0
ค่าต่ำสุด = 7 ข้อ ค่าสูงสุด = 17 ข้อ ค่าเฉลี่ย = 11.41 ข้อ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 2.658		

จากตารางที่ 4.21 ระดับการปฏิบัติตามเทคโนโลยีการผลิตพริกโดยใช้การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพริกของเกษตรกร ปรากฏผลการวิเคราะห์ ดังนี้เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 48.67 มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง (ปฏิบัติ 9 – 12 ข้อ) รองลงมาร้อยละ 31.33 มีการปฏิบัติในระดับมาก (ปฏิบัติ 13 – 16 ข้อ) ร้อยละ 18.0 มีระดับการปฏิบัติน้อย (ปฏิบัติ 5 – 7 ข้อ) และมีเพียงร้อยละ 2.0 ที่ปฏิบัติมากที่สุด (ปฏิบัติ 17 – 18 ข้อ) โดยปฏิบัติต่ำสุด 7 ข้อ ปฏิบัติสูงสุด 17 ข้อโดยเฉลี่ยมีจำนวนประเด็นที่ปฏิบัติ 11.41 ข้ออยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.22 สรุปการยอมรับในเชิงความคิดเห็นและเชิงปฏิบัติในการยอมรับการปฏิบัติทาง
การเกษตรที่ดีของเกษตรกร

การปฏิบัติตามระบบเกษตรดีที่เหมาะสม	N = 150	
	การยอมรับในเชิง ความคิดเห็น (ระดับ)	การยอมรับใน เชิงปฏิบัติ (ร้อยละ)
1. แหล่งน้ำ		
1.1 มีแหล่งน้ำสะอาด มาจากแหล่งน้ำที่ไม่เสี่ยงต่อการปนเปื้อนสิ่งที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ	มาก	100.0
2. พื้นที่ปลูก		
2.1 ต้องเป็นพื้นที่ที่ไม่มีวัตถุอันตรายที่จะทำให้เกิดการตกค้างหรือปนเปื้อนในผลิตผล	มาก	100.0
3. การใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร		
3.1 หากจำเป็นต้องใช้ ให้ใช้ตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตรหรือตามคำแนะนำในฉลากที่ขึ้นทะเบียนอย่างถูกต้องกับกรมวิชาการเกษตร	มาก	100.0
3.2 เลือกใช้เครื่องพ่นสารเคมี อุปกรณ์หัวฉีดและวิธีการพ่นสารเคมีที่ถูกต้อง พร้อมตรวจสอบเครื่องพ่นให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานตลอดเวลา	มาก	70.0
3.3 หลังพ่นวัตถุอันตรายทางการเกษตร ให้อาบน้ำ สระผมและเปลี่ยนเสื้อผ้าทันที	มาก	64.7
4. กระบวนการผลิตก่อนการเก็บเกี่ยว		
4.1 สํารวจศัตรูพืชในแปลง หากพบการระบาดในระดับที่ทำความเสียหาย ต้องป้องกันกำจัด	มาก	44.0
4.2 เลือกใช้เมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพดี มาจากแหล่งผลิตที่น่าเชื่อถือ หรือเลือกเก็บจากต้นที่ไม่เป็นโรค	มากที่สุด	100.0
4.3 มีการบันทึกข้อมูลรายการปัจจัยการผลิต แหล่งที่มา ปริมาณและวันเดือนปีที่จัดซื้อ	มาก	25.3
4.4 การใช้ปุ๋ยเคมีเลือกที่ขึ้นทะเบียนอย่างถูกต้องกับกรมวิชาการเกษตร เลือกใช้ชนิดที่เหมาะสมกับพืชตามอัตราที่แนะนำบนฉลากควรใช้ร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์	มากที่สุด	79.3
4.5 จัดทำรายการเครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตร จัดเก็บเป็นระเบียบและทำความสะอาดทุกครั้งหลังใช้	มาก	19.3

ตารางที่ 4.22 (ต่อ)

การปฏิบัติตามระบบเกษตรที่ดีที่เหมาะสม	N=150	
	การยอมรับในเชิง ความคิดเห็น (ระดับ)	การยอมรับใน เชิงปฏิบัติ (ร้อยละ)
5. การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว		
5.1 อุปกรณ์และภาชนะที่ใช้ต้องสะอาด ไม่ทำให้ผลผลิตเสียหายและ ปนเปื้อนมีผลต่อความปลอดภัยของผู้บริโภค	มาก	90.7
5.2 สุขลักษณะของการเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว ต้องไม่ ปนเปื้อนส่งผลต่อความปลอดภัยในการบริโภค	มาก	100.0
5.3 เก็บเกี่ยวพริกทั้งก้านอย่างระมัดระวัง ไม่ทำให้ผลผลิตเสียหาย นำพริกเข้าที่ร่ม	มาก	1.3
5.4 มีการคัดแยกพริกที่ไม่มีคุณภาพ นำเสียเป็น ไร่คอกกักตุนก่อนจำหน่าย	มาก	34.7
6. การพักผลผลิต การขนย้าย การเก็บรักษาและการรวบรวมผลผลิต		
6.1 อุปกรณ์ ภาชนะบรรจุและพาหนะในการขนย้ายต้องสะอาด ไม่มีการ ปนเปื้อนที่ส่งผลต่อความปลอดภัยในการบริโภค	มาก	100.0
6.2 สถานที่เก็บรักษาถูกสุขลักษณะ ไม่ถูกแสงแดด โดยตรงการหมุนเวียนดี ป้องกันการปนเปื้อนจากวัตถุอันตราย สัตว์ พาหะนำโรครวมทั้งทั้งสัตว์เลี้ยง	มาก	2.0
7. สุขลักษณะส่วนบุคคล		
7.1 ผู้ที่จะสัมผัสพริกโดยตรง หลังการเก็บเกี่ยวควรดูแลสุขลักษณะส่วน บุคคลไม่ให้พริกปนเปื้อนจุลินทรีย์	มาก	100.0
8. การบันทึกข้อมูล		
8.1 ต้องบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน การสำรวจและการป้องกัน กำจัดศัตรูพืช การได้มาและการใช้ปุ๋ย	มาก	11.3
เฉลี่ยรวมทั้งหมด	มาก	

จากตารางที่ 4.22 การยอมรับการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพริกของเกษตรกรในเชิงความคิดเห็นและเชิงปฏิบัติพบว่า เกษตรกรมีการยอมรับเชิงความคิดเห็นในระดับมากเนื่องจากเกษตรกรคิดว่าการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีทำให้ผลผลิตพริกที่ได้นั้นมีคุณภาพ ปริมาณเพิ่มขึ้นและมีความปลอดภัยเป็นที่ต้องการของผู้บริโภค โดยมีข้อปฏิบัติที่เป็นในแนวทางเดียวกันคือยอมรับมากที่สุดทั้งในเชิงความคิดเห็นและเชิงปฏิบัติ ร้อยละ 100.0 จำนวน 7 ข้อ ได้แก่ มีแหล่งน้ำสะอาดมาจากแหล่งน้ำที่ไม่เสี่ยงต่อการปนเปื้อนสิ่งที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพพื้นที่ปลูกต้องเป็นพื้นที่ที่ไม่มีวัตถุอันตรายที่จะทำให้เกิดการตกค้างหรือปนเปื้อนในผลิตผลหากจำเป็นต้องใช้วัตถุอันตรายให้ใช้

ตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตรหรือตามคำแนะนำในฉลากที่ขึ้นทะเบียนอย่างถูกต้องกับกรมวิชาการเกษตรเลือกใช้เมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพดี มาจากแหล่งผลิตที่น่าเชื่อถือ หรือเลือกเก็บจากต้นที่ไม่เป็นโรคสุกัลักษณะของการเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว ต้องไม่ปนเปื้อนส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยในการบริโภคอุปกรณ์ ภาชนะบรรจุและพาหนะในการขนย้ายต้องสะอาด ไม่มีการปนเปื้อนที่ส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยในการบริโภคและผู้ที่จะสัมผัสพริกโดยตรง หลังการเก็บเกี่ยวควรดูแลสุกัลักษณะส่วนบุคคลไม่ให้พริกปนเปื้อนจุลินทรีย์เนื่องจากข้อปฏิบัติดังกล่าวมาแล้วข้างต้น เกษตรกรได้ปฏิบัติอยู่เป็นประจำในการผลิตพริกของเกษตรกรซึ่งได้ผลผลิตที่มีคุณภาพและปลอดภัย

การยอมรับการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพริกของเกษตรกรในเชิงความคิดเห็นและเชิงปฏิบัติที่ผลตรงข้ามกัน คือ มีการยอมรับในเชิงความคิดเห็นมากแต่การยอมรับในเชิงปฏิบัติน้อย มีจำนวน 5 ข้อ แบ่งเป็นด้านการบันทึกข้อมูลจำนวน 3 ข้อ ได้แก่มีการบันทึกข้อมูลรายการปัจจัยการผลิต แหล่งที่มา ปริมาณและวันเดือนปีที่จัดซื้อจัดทำรายการเครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตร จัดเก็บเป็นระเบียบและทำความสะอาดทุกครั้งหลังใช้และต้องบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน การสำรวจและการป้องกันกำจัดศัตรูพืช การได้มาและการใช้ปุ๋ย เนื่องจากเกษตรกรไม่มีเวลาบันทึกข้อมูลแบบบันทึกข้อมูลการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีค่อนข้างละเอียดข้อบันทึกมาก เช่น บันทึกรายการปัจจัยการผลิต แหล่งที่มา ปริมาณและวันเดือนปีที่จัดซื้อรายการเครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตร เป็นต้นและเกษตรกรบางรายไม่สามารถเขียนหนังสือได้ ดังนั้นการยอมรับในเชิงปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีน้อยส่วนด้านการผลิตพริกมีจำนวน 2 ข้อที่การยอมรับเชิงความคิดเห็นมากแต่การยอมรับเชิงปฏิบัติน้อย ได้แก่ เก็บเกี่ยวพริกทั้งก้านอย่างระมัดระวัง ไม่ทำให้ผลผลิตเสียหาย นำพริกเข้าที่รมและสถานที่เก็บรักษาถูกสุกัลักษณะ ไม่ถูกแสงแดดโดยตรงการหมุนเวียนดี ป้องกันการปนเปื้อนจากวัตถุดิบทราย สัตว์ พาหะนำโรครวมทั้งทั้งสัตว์เลี้ยงเนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่เก็บผลผลิตพริกกะเหรียงแบบเด็ดก้านและจำหน่ายในรูปแบบพริกกะเหรียงแห้งมีการนำผลผลิตตากแดดเพื่อทำพริกแห้ง รวมทั้งการจัดการผลผลิตหลังการเก็บเกี่ยวยังไม่ถูกสุกัลักษณะ เช่น ตากพริกไว้บนหลังคาโดนแสงแดดโดยตรงเมื่อแห้งแล้วก็จำหน่ายให้พ่อค้าและในส่วนของเหลือจะเก็บไว้บนเตาไฟเพื่อรักษาสภาพพริกให้เก็บไว้ได้นานจึงยอมรับในเชิงปฏิบัติน้อย ซึ่งข้อปฏิบัติดังกล่าวเป็นข้อที่ควรมีการส่งเสริมให้ความรู้แก่เกษตรกรด้านการจัดการหลังการเก็บเกี่ยวแก่เกษตรกร ศึกษาฐานต้นแบบการจัดการด้านการผลิตพริก การบันทึกข้อมูลตามระบบการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี จะทำให้เกษตรกรจะมีการยอมรับในเชิงปฏิบัติมากขึ้นและเกิดประสิทธิภาพในการผลิตพริกกะเหรียงของเกษตรกรเพิ่มขึ้น

ตอนที่ 5 ปัญหา และข้อเสนอแนะในการผลิตพริกกะเหรียงปลอดภัยจากสารพิษของเกษตรกรผู้ปลูกพริกกะเหรียงในจังหวัดแม่ฮ่องสอน

5.1 ปัญหาในการผลิตพริก

ปัญหาของเกษตรกรผู้ปลูกพริกกะเหรียงในจังหวัดแม่ฮ่องสอนในการผลิตพริกกะเหรียง โดยใช้การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพริกของเกษตรกร จำนวน 150 ราย โดยใช้การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ได้ผลตามตารางที่ 4.23 ดังนี้

ตารางที่ 4.23 ระดับความสำคัญของปัญหาในการผลิตพริกกะเหรียงของเกษตรกรผู้ปลูกพริกกะเหรียงในจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ประเด็นปัญหา	ระดับความสำคัญ (จำนวน/ร้อยละ)					\bar{X} (S.D)	ความหมาย
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
	5	4	3	2	1		
1. ดินเสื่อมคุณภาพ มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ	0 (0)	20 (13.3)	57 (38.0)	49 (32.7)	24 (16.0)	2.49 (0.918)	น้อย
2. เมล็ดพันธุ์มีความงอกต่ำ	28 (18.7)	79 (52.7)	37 (24.7)	6 (4.0)	0 (0)	3.86 (0.760)	มาก
3. ขาดความรู้ด้านการเก็บเมล็ดพันธุ์เพื่อทำการปลูกในรอบต่อไป	49 (32.7)	79 (52.7)	22 (14.7)	0 (0)	0 (0)	4.18 (0.666)	มาก
4. ขาดแคลนน้ำในการปลูกพริกกะเหรียง	16 (10.7)	56 (37.3)	42 (28.0)	30 (20.0)	6 (4.0)	3.31 (1.036)	ปานกลาง
5. จำนวนแรงงานไม่เพียงพอ และค่าจ้างแรงงานมีราคาแพง	28 (18.7)	80 (53.3)	34 (22.7)	8 (5.3)	0 (0)	3.85 (0.781)	มาก
6. ขาดความรู้เรื่องการผลิตพริก ระบบการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP)	0 (0)	1 (0.7)	18 (12.0)	61 (40.7)	70 (46.7)	1.67 (0.711)	น้อยที่สุด

N=150

ตารางที่ 4.23 (ต่อ)

N=150

ประเด็นปัญหาและอุปสรรค	ระดับความสำคัญ (จำนวน/ร้อยละ)					\bar{X} (S.D)	ความหมาย
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
	5	4	3	2	1		
7. การปฏิบัติตามระบบปฏิบัติ ทางการเกษตรที่ดี (GAP) มี ความยุ่งยาก ซับซ้อน	3 (2.0)	15 (10.0)	67 (44.7)	51 (34.0)	14 (9.3)	2.61 (0.865)	ปานกลาง
8. แมลงศัตรูพืชขนาดใหญ่ เช่น เพลี้ยไฟ เพลี้ยอ่อน	29 (19.3)	82 (54.7)	33 (22.0)	6 (4.0)	0 (0)	3.89 (0.752)	มาก
9. เกิดโรคพืชขนาดใหญ่ทำลาย ผลผลิต เช่น โรครากเน่าโคน เน่า โรคแอนแทรกคโนส	0 (0)	5 (3.3)	42 (28.0)	76 (50.7)	27 (18.0)	2.17 (0.755)	น้อย
10. ต้นทุนในการผลิตมีราคา แพง เช่น พันธุ์พริก ปุ๋ยเคมี	0 (0)	0 (0)	23 (15.3)	76 (50.7)	51 (34.0)	1.81 (0.679)	น้อย
11. ขาดความรู้เรื่องการ ป้องกันกำจัดโรคและแมลง	84 (56.0)	59 (39.3)	7 (4.7)	0 (0)	0 (0)	4.51 (0.588)	มากที่สุด
12. แหล่งจำหน่ายสารชีว ภัณฑ์และสารสกัดธรรมชาติ มีน้อย	0 (0)	17 (11.3)	41 (27.3)	63 (42.0)	29 (19.3)	2.31 (0.912)	น้อย
13. ขาดอุปกรณ์ที่ใช้ในการ เก็บและบรรจุผลผลิตพริกที่ ถูกสุขลักษณะ	0 (0)	0 (0)	7 (4.7)	59 (39.3)	84 (56.0)	1.49 (0.588)	น้อยที่สุด
14. ขาดอุปกรณ์ที่ใช้ในการ ตากพริก เช่น เครื่องอบ เครื่องตาก ลานตาก	82 (54.7)	57 (38.0)	11 (7.3)	0 (0)	0 (0)	4.47 (0.631)	มากที่สุด

ตารางที่ 4.23 (ต่อ)

N=150

ประเด็นปัญหาและอุปสรรค	ระดับความสำคัญ (จำนวน/ร้อยละ)					\bar{X} (S.D)	ความหมาย
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
	5	4	3	2	1		
15. ขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดการผลผลิตหลังการเก็บเกี่ยว	7 (4.7)	43 (28.7)	72 (48.0)	28 (18.7)	0 (0)	3.19 (0.792)	ปานกลาง
16. ราคาผลผลิตตกต่ำ ขายไม่ได้ราคา	32 (21.3)	97 (64.7)	21 (14.0)	0 (0)	0 (0)	4.07 (0.592)	มาก
17. เขียนหนังสือไม่ได้ ไม่มีเวลาบันทึกข้อมูล	12 (8.0)	74 (49.3)	56 (37.3)	8 (5.3)	0 (0)	3.60 (0.714)	มาก
เฉลี่ยรวมทั้งหมด						3.15 (0.749)	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.23 ระดับความสำคัญของปัญหาในการผลิตพริกกะเหรี่ยงโดยใช้การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีของเกษตรกรผู้ปลูกพริกกะเหรี่ยงในจังหวัดแม่ฮ่องสอนเชิงความคิดเห็นโดยภาพรวมทั้งหมดอยู่ในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 3.15) และเมื่อพิจารณารายประเด็นปรากฏผลการวิเคราะห์ ดังนี้

เกษตรกรให้ความสำคัญของปัญหาในการผลิตพริกกะเหรี่ยงโดยใช้การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพริกอยู่ในระดับมากที่สุดมี 2 ประเด็นเดียวคือ (1) เกษตรกรขาดความรู้เรื่องการป้องกันกำจัดโรคและแมลง (คะแนนเฉลี่ย 4.51) และ(2) เกษตรกรขาดอุปกรณ์ที่ใช้ในการตากพริก เช่น เครื่องอบ เครื่องตาก ลานตาก (คะแนนเฉลี่ย 4.47)

ส่วนประเด็นปัญหาที่เกษตรกรให้ความสำคัญของปัญหาในการผลิตพริกกะเหรี่ยงโดยใช้การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพริกในระดับมาก มี 6 ประเด็นประเด็น เรียงลำดับตามค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ (1) ขาดความรู้ด้านการเก็บเมล็ดพันธุ์เพื่อทำการปลูกในรอบต่อไป (คะแนนเฉลี่ย 4.18) (2) ราคาผลผลิตตกต่ำ ขายไม่ได้ราคา (คะแนนเฉลี่ย 4.07) (3) แมลงศัตรูพืชระบาด เช่น เพลี้ยไฟ เพลี้ยอ่อน (คะแนนเฉลี่ย 3.89) (4) เมล็ดพันธุ์มีความงอกต่ำ

(คะแนนเฉลี่ย 3.86) (5) จำนวนแรงงานไม่เพียงพอและค่าจ้างแรงงานมีราคาแพง (คะแนนเฉลี่ย 3.85) และ (6) เขียนหนังสือไม่ได้ ไม่มีเวลาบันทึกข้อมูล (คะแนนเฉลี่ย 3.60)

ปัญหาในการผลิตพริกกะเหรียงโดยใช้การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพริกที่เกษตรกรให้ความสำคัญอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 3 ประเด็น เรียงลำดับตามค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ (1) ขาดแคลนน้ำในการปลูกพริกกะเหรียง (คะแนนเฉลี่ย 3.31) (2) ขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดการผลผลิตหลังการเก็บเกี่ยว (คะแนนเฉลี่ย 3.19) และ (3) การปฏิบัติตามระบบปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีที่เหมาะสม (GAP) มีความยุ่งยาก ซับซ้อน (คะแนนเฉลี่ย 2.61)

ปัญหาในการผลิตพริกกะเหรียงโดยใช้การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพริกที่เกษตรกรให้ความสำคัญอยู่ในระดับน้อย จำนวน 4 ประเด็น เรียงลำดับตามค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ (1) ดินเสื่อมคุณภาพ มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ (คะแนนเฉลี่ย 2.49) (2) แหล่งจำหน่ายสารชีวภัณฑ์และสารสกัดธรรมชาติมีน้อย (คะแนนเฉลี่ย 2.31) (3) เกิดโรคพืชระบาดทำลายผลผลิต เช่น โรครากเน่าโคนเน่า โรคแอนแทรคโนส (คะแนนเฉลี่ย 2.17) และ (4) ต้นทุนในการผลิตมีราคาแพง เช่น พันธุ์พริก ปุ๋ยเคมี (คะแนนเฉลี่ย 1.81)

และปัญหาที่เกษตรกรให้ความสำคัญในระดับน้อยที่สุดมี 2 ประเด็น คือ (1) ขาดความรู้เรื่องการผลิตพริก ระบบการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีที่เหมาะสม (GAP) (คะแนนเฉลี่ย 1.67) และ (2) ขาดอุปกรณ์ที่ใช้ในการเก็บและบรรจุผลผลิตพริกที่ถูกต้องลักษณะ (คะแนนเฉลี่ย 1.49)

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากการสัมภาษณ์ข้อเสนอแนะของเกษตรกรผู้ปลูกพริกในจังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน 150 ราย ในการผลิตพริกกะเหรียงโดยใช้การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพริก ได้ข้อเสนอแนะดังนี้

ตารางที่ 4.24 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการผลิตพริกกะเหรียงโดยใช้การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพริก

N = 150		
ข้อเสนอแนะ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ด้านการผลิตพริกกะเหรียง		
- เกษตรกรต้องการสนับสนุนปัจจัยการผลิตที่ดีมีคุณภาพ เช่น เมล็ดพันธุ์สารปรับปรุงบำรุงดิน	69	46.0
- ถ่ายทอดความรู้ด้านการเก็บเมล็ดพันธุ์และการจัดการผลผลิตหลังการเก็บเกี่ยวให้มีคุณภาพ	80	53.3

ตารางที่ 4.24 (ต่อ)

N = 150		
ข้อเสนอแนะ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
- มีการจัดทำแปลงต้นแบบการผลิตพริกกะเหรียงครบวงจรเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ของเกษตรกร	42	28.0
2. ด้านการปฏิบัติตามหลักการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืช		
- เกษตรกรต้องการให้ถ่ายทอดการบันทึกข้อมูลและขั้นตอนการปฏิบัติงานตามระบบการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืชอย่างละเอียด	34	22.3
-แบบบันทึกข้อมูล GAP ควรให้มีความกะทัดรัดไม่ยาวเกินไป	5	3.33
3. ด้านความรู้การผลิตพริกกะเหรียง		
-ต้องการศึกษาดูงานการผลิตพริกกะเหรียงครบวงจรที่ประสบความสำเร็จ	78	52.0
- เกษตรกรต้องการให้ถ่ายทอดความรู้การป้องกันกำจัดโรคแมลงศัตรูพืช	94	66.7
4. ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่		
- ต้องการให้เจ้าหน้าที่ติดตามการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง	25	16.7
- ต้องการการถ่ายทอดความรู้ด้านการแปรรูป พัฒนาบรรจุภัณฑ์พริกกะเหรียงเพิ่มมูลค่า	72	48.0
- เกษตรกรต้องการการสนับสนุนด้านอุปกรณ์เครื่องมือที่ใช้ในการจัดการผลผลิต เช่น เครื่องอบ เครื่องตาก ลานตาก	80	53.3
5. ด้านอื่นๆ		
-เกษตรกรต้องการแหล่งสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ	5	3.3
- สร้างช่องทางการตลาดพริก GAP ให้เป็นที่ต้องการของตลาดรู้จักอย่างแพร่หลายและราคาสูงกว่าพริกทั่วไป	63	42

จากตารางที่ 4.24 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการผลิตพริกกะเหรียงโดยใช้การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพริก ปรากฏผลวิเคราะห์แบ่งเป็น 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการผลิตพริกกะเหรียง พบว่า เกษตรกรร้อยละ 46.0 เสนอแนะว่าต้องการสนับสนุนปัจจัยการผลิตที่ดีมีคุณภาพ เช่น เมล็ดพันธุ์สารปรับปรุงบำรุงดินรองลงมา ร้อยละ 53.3 ต้องการการถ่ายทอดความรู้ด้านการเก็บเมล็ดพันธุ์และการจัดการผลผลิตหลังการเก็บเกี่ยวให้มีคุณภาพและร้อยละ 28.0 เสนอแนะให้มีการจัดทำแปลงต้นแบบการผลิตพริกกะเหรียงครบวงจรเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ของเกษตรกร

2. ด้านการปฏิบัติตามหลักการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืชพบว่า เกษตรกรร้อยละ 22.3 ต้องการให้ถ่ายทอดการบันทึกข้อมูลและขั้นตอนการปฏิบัติงานตามระบบการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืชอย่างละเอียดและเกษตรกรร้อยละ 3.33 มีข้อเสนอแนะเรื่องแบบบันทึกข้อมูลตาม GAP ควรให้มีความกะทัดรัดไม่ยาวเกินไป

3. ด้านความรู้การผลิตพริกกะเหรียงพบว่า เกษตรกรร้อยละ 66.7 ต้องการให้ถ่ายทอดความรู้การป้องกันกำจัดโรคแมลงศัตรูพืช รองลงมาร้อยละ 52.0 ต้องการศึกษาดูงานการผลิตพริกกะเหรียงครบวงจรที่ประสบความสำเร็จ

4. ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่พบว่า เกษตรกรร้อยละ 53.3 ต้องการการสนับสนุนด้านอุปกรณ์เครื่องมือที่ใช้ในการจัดการผลผลิต เช่น เครื่องอบ เครื่องตาก ลานตาก รองลงมาร้อยละ 48.0 เกษตรกรต้องการการถ่ายทอดความรู้ด้านการแปรรูป พัฒนาบรรจุภัณฑ์พริกกะเหรียงเพิ่มมูลค่า และร้อยละ 16.7 เกษตรกรต้องการให้เจ้าหน้าที่ติดตามการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

5. ด้านอื่นๆพบว่า เกษตรกรร้อยละ 42 เสนอการสร้างช่องทางการตลาดพริก GAP ให้เป็นที่ต้องการของตลาดรู้จักอย่างแพร่หลายและราคาสูงกว่าพริกทั่วไป และร้อยละ 3.3 เกษตรกรต้องการแหล่งสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง การผลิตพริกกะเหรี่ยงโดยใช้การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพริกของเกษตรกรในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ผู้วิจัยได้นำเสนอประเด็นสำคัญ เป็น 3 ส่วน คือ สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การผลิตพริกกะเหรี่ยงโดยใช้การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพริกของเกษตรกรในจังหวัดแม่ฮ่องสอน มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษา 1) เพื่อศึกษาลักษณะทั่วไป สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล สภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรผู้ผลิตพริกกะเหรี่ยง 2) เพื่อศึกษาสภาพการผลิตพริกกะเหรี่ยงของเกษตรกร 3) เพื่อศึกษาความรู้ในการปลูกพริกกะเหรี่ยงของเกษตรกร 4) เพื่อศึกษาระดับการยอมรับของเกษตรกรในเชิงปฏิบัติและเชิงความคิดเห็นของการผลิตพริกกะเหรี่ยงโดยใช้การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี 5) เพื่อศึกษาถึงปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการผลิตพริกกะเหรี่ยงโดยใช้การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี

1.2 วิธีการดำเนินการวิจัย

1.2.1 ประชากร

การวิจัยโดยการศึกษาข้อมูล การผลิตพริกกะเหรี่ยงโดยใช้การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพริกของเกษตรกรในจังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากเกษตรกรผู้ปลูกพริกกะเหรี่ยงที่เข้าร่วม โครงการส่งเสริมการผลิตพริกกะเหรี่ยงปลอดสารพิษ จังหวัดแม่ฮ่องสอน ประจำปี 2556-2557 ทั้งหมดในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน อำเภอแม่สะเรียง อำเภอขุนยวม อำเภอแม่ลาน้อยและอำเภอสบเมย จำนวน 150 ราย

1.2.2 เครื่องมือการวิจัยและลักษณะของเครื่องมือ

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสัมภาษณ์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ก่อนที่จะนำแบบสัมภาษณ์ไปใช้ ได้มีการนำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้น เสนอขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบให้ความเห็น จากนั้นนำเครื่องมือดังกล่าวมาปรับปรุงแก้ไข ตามที่อาจารย์ที่ปรึกษา

วิทยานิพนธ์ได้ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะไว้ นำแบบสัมภาษณ์ที่แก้ไขไปสัมภาษณ์เกษตรกรผู้ปลูกพริกกะเหรียงปลอดสารพิษที่ไม่ใช่ประชากรในการวิจัย จำนวน 20 ราย ในตำบลห้วยผา อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน จากนั้นนำแบบสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ทางสถิติ เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ผลปรากฏว่า ได้ค่าความน่าเชื่อถือ (Cronbach's alpha) ของแหล่งที่มาของความรู้ ข้อมูลทางการเกษตรของเกษตรกร = 0.812 และ การยอมรับเกษตรกรที่เหมาะสมในการปลูกพริก = 0.897

1.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยนำแบบสัมภาษณ์ไปสัมภาษณ์เกษตรกรผู้ปลูกพริกกะเหรียง จำนวน 150 ราย ที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการผลิตพริกกะเหรียงปลอดสารพิษ จังหวัดแม่ฮ่องสอน ประจำปี 2556-2557 ทั้งหมดในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน อำเภอแม่สะเรียง อำเภอขุนยวม อำเภอแม่ลาน้อยและอำเภอสบเมย

1.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้อาวิเคราะห์ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าต่ำสุด (minimum) ค่าสูงสุด (maximum) ค่าเฉลี่ย (arithmetic mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) และการจัดอันดับ (ranking)

1.3 ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการผลิตพริกกะเหรียงโดยใช้การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพริกของเกษตรกรในจังหวัดแม่ฮ่องสอน สรุปผลการวิจัยดังนี้

1.3.1 สภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร

1) สภาพทางสังคมของเกษตรกร พบว่าเกษตรกรผู้ปลูกพริกกะเหรียงส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 36.62 ปี เกือบทั้งหมดสมรสแล้ว ระดับการศึกษาส่วนใหญ่จบประถมศึกษาตอนชั้นปีที่ 6 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน เฉลี่ย 5.99 คน ส่วนใหญ่เป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกร มีประสบการณ์ในการปลูกพริกกะเหรียงเฉลี่ย 15.62 ปี

2) สภาพทางเศรษฐกิจของเกษตรกร พบว่าเกษตรกรผู้ปลูกพริกกะเหรียงมีขนาดพื้นที่ถือครองเฉลี่ย 10.86 ไร่ ลักษณะพื้นที่ถือครองส่วนใหญ่เป็นของตนเอง แรงงานเฉลี่ยในการปลูกพริกเฉลี่ย 4.17 คน รายได้ครัวเรือนต่อปีเฉลี่ย 78,727.10 บาท รายได้ในภาคการเกษตรเฉลี่ย 44,295.10 บาท แบ่งเป็นรายได้จากการปลูกพริกกะเหรียงเฉลี่ย 7,657.47 บาท รายได้จากการทำสวนเฉลี่ย 7,166.97 บาท รายได้จากการทำไร่เฉลี่ย 22,328.33 บาท รายได้จากการเลี้ยงสัตว์เฉลี่ย 8,067.00 บาท รายได้นอกภาคการเกษตร เฉลี่ย 33,489.33 บาท และการผลิตพริกเกษตรกรใช้แหล่งเงินทุนของตนเอง รองลงมาเป็นกองทุนหมู่บ้าน และสหกรณ์

1.3.2 สภาพการผลิตพริกกะเหรียงของเกษตรกร

เกษตรกรผู้ปลูกพริกกะเหรียงในจังหวัดแม่ฮ่องสอน มีขนาดพื้นที่ปลูกพริกกะเหรียงเฉลี่ย 7.45 ไร่ ลักษณะพื้นที่ทำการเพาะปลูกส่วนใหญ่ปลูกในที่ราบเชิงเขา ลักษณะดินส่วนใหญ่เป็นดินร่วนปนทราย รองลงมาเป็นดินร่วนและดินร่วมปนเหนียว เกษตรกรไม่มีการปรับปรุงดินก่อนการปลูกพริกกะเหรียง แหล่งเมล็ดพันธุ์ทั้งหมดเกษตรกรใช้เมล็ดพันธุ์ที่เก็บไว้เอง โดยไม่มีการทดสอบความงอกของเมล็ดพันธุ์ก่อนการปลูก แหล่งน้ำเกษตรกรใช้น้ำฝนอย่างเดียวในการปลูกพริกกะเหรียง การปลูกเกษตรกรทุกรายปลูกโดยวิธีหว่านเมล็ดทั้งหมด การกำจัดวัชพืชเกษตรกรใช้แรงงานคนและมีเกษตรกรบางส่วนใช้สารเคมีร่วมด้วย การป้องกันกำจัดโรคแมลงวิธีที่เกษตรกรส่วนมากปฏิบัติคือ การสำรวจแปลงปลูก รองลงมาใช้สารสกัดจากพืช ใช้สารชีวภัณฑ์ ใช้วิธีกล และน้อยที่สุดคือ การใช้สารเคมี จำนวนวิธีป้องกันกำจัดโรค-แมลงของเกษตรกรใช้เฉลี่ย 2.5 วิธีจาก 5 วิธี การใส่ปุ๋ยในช่วงปลูกพริกกะเหรียงเกษตรกรส่วนมากใส่ปุ๋ยคอก รองลงมาใช้น้ำหมักชีวภาพในช่วงปลูก และน้อยที่สุดใส่ปุ๋ยเคมี ราคาพริกกะเหรียงสด เฉลี่ย 49.90 บาท/กก. ราคาพริกกะเหรียงแห้งเฉลี่ย 164.8 บาท/กก. สถานที่จำหน่ายผลผลิตส่วนใหญ่มีพ่อค้าในพื้นที่รับซื้อผลผลิตเฉลี่ยของเกษตรกรคือ 203.10 กิโลกรัม

1.3.3 ความรู้ แหล่งความรู้ในการผลิตพริกกะเหรียงของเกษตรกร

1) ความรู้เกี่ยวกับการปลูกพริกกะเหรียงของเกษตรกร ประเด็นที่เกษตรกรตอบถูกสูงสุดประเด็น คือ เก็บเกี่ยวพริกโดยคัดแยกเมล็ดที่เป็นโรค ไม่สมบูรณ์ทิ้ง ประเด็นที่ตอบถูกน้อยที่สุด คือ หากมีการใช้สารเคมีควรใช้ทีเดียวหลายๆ ชนิดเพื่อได้ผลที่ดีและประหยัดเวลา พิจารณาระดับความรู้ของเกษตรกรเกี่ยวกับการปลูกพริกกะเหรียง พบว่า มีความรู้อยู่ในระดับมาก

2) แหล่งที่มาของความรู้การผลิตพริกกะเหรียงของเกษตรกร

แบบสอบถามบุคคล เกษตรกรได้รับความรู้การผลิตพริกกะเหรียงในระดับมากที่สุด คือ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ได้รับในระดับมาก คือ เจ้าหน้าที่รัฐของหน่วยงานอื่น ได้รับในระดับปานกลาง คือ แหล่งข้อมูลจากอาสาสมัครเกษตร ได้รับในระดับน้อยเรียงตามลำดับ ดังนี้ เจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาล ผู้นำท้องถิ่นและญาติ พี่น้อง และเพื่อนฝูง ตามลำดับ สรุประดับแหล่งความรู้แบบสอบถามบุคคลในระดับปานกลาง

แบบสอบถามมวลชนสื่อสิ่งพิมพ์ เกษตรกรได้รับความรู้การผลิตพริกกะเหรียงในระดับมากที่สุด 2 แหล่งได้แก่ หนังสือ และเอกสารทางวิชาการจากหน่วยงานราชการ ระดับมากเรียงตามลำดับ ได้แก่ อินเทอร์เน็ต วิทยุกระจายเสียง และสื่อโทรทัศน์ ระดับน้อย เรียงตามลำดับได้แก่ หอกระจายข่าว/เสียงตามสาย วารสาร และหนังสือพิมพ์ตามลำดับ สรุประดับแหล่งความรู้แบบสอบถามมวลชนสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อมวลชนในระดับปานกลาง

แบบกลุ่ม เกษตรกรได้รับความรู้การผลิตพริกกะเหรียงในระดับมากที่สุด 3 แบบเรียงตามลำดับ ได้แก่ การศึกษาดูงาน การฝึกอบรม และการสาธิต ระดับมาก ได้แก่ การสัมมนา ระดับปานกลาง ได้แก่ การอภิปราย ระดับน้อย ได้แก่ การประชุม สรุประดับการได้รับความรู้ ข้อมูลทางการเกษตรที่เป็นแบบกลุ่มของเกษตรกรอยู่ในระดับมาก

1.3.4 การยอมรับการปฏิบัติทางการเกษตรดีที่สำหรับการปลูกพริกกะเหรียงของเกษตรกร

1) การยอมรับการใช้เกษตรดีที่เหมาะสมในเชิงความคิดเห็น พบว่า อยู่ในระดับมาก ยอมรับมากที่สุด 2 ประเด็น คือ เลือกใช้เมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพดี มาจากแหล่งผลิตที่น่าเชื่อถือหรือเลือกเก็บจากต้นที่ไม่เป็นโรค และการใช้ปุ๋ยเคมีเลือกที่ขึ้นทะเบียนอย่างถูกต้องกับกรมวิชาการเกษตร เลือกใช้ชนิดที่เหมาะสมกับพืชตามอัตราที่แนะนำบนฉลากควรใช้ร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์ อีก 16 ประเด็นการยอมรับเชิงความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

2) การยอมรับการใช้เกษตรดีที่เหมาะสมในเชิงปฏิบัติ ในระดับมากที่สุด คือ มีแหล่งน้ำสะอาด มาจากแหล่งน้ำที่ไม่เสี่ยงต่อการปนเปื้อนสิ่งที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พื้นที่ปลูกต้องเป็นพื้นที่ที่ไม่มีวัตถุอันตรายที่จะทำให้เกิดการตกค้างหรือปนเปื้อนในผลิตผล หากจำเป็นต้องใช้ ให้ใช้ตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตรหรือตามคำแนะนำในฉลากที่ขึ้นทะเบียนอย่างถูกต้องกับกรมวิชาการเกษตร เลือกใช้เมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพดี มาจากแหล่งผลิตที่น่าเชื่อถือ หรือเลือกเก็บจากต้นที่ไม่เป็นโรค อุปกรณ์และภาชนะที่ใช้ต้องสะอาด ไม่ทำให้ผลิตผลเสียหายและปนเปื้อน มีผลต่อความปลอดภัยของผู้บริโภค สุขลักษณะของการเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว ต้องไม่ปนเปื้อนส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยในการบริโภค อุปกรณ์ ภาชนะบรรจุและพาหนะในการขนย้ายต้องสะอาด ไม่มีการปนเปื้อนที่ส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยในการบริโภค ผู้ที่จะสัมผัสพริกโดยตรงหลังการเก็บเกี่ยวควรดูแลสุขภาพส่วนบุคคลไม่ให้พริกปนเปื้อนจุลินทรีย์ และมีบางข้อที่เกษตรกรยอมรับปฏิบัติในระดับมาก คือ เลือกใช้เครื่องพ่นสารเคมี อุปกรณ์หัวฉีดและวิธีการพ่นสารเคมีที่ถูกต้อง พร้อมตรวจสอบเครื่องพ่นให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานตลอดเวลา หลังพ่นวัตถุอันตรายทางการเกษตร ให้อาบน้ำ สระผมและเปลี่ยนเสื้อผ้าทันที การใช้ปุ๋ยเคมีเลือกที่ขึ้นทะเบียนอย่างถูกต้องกับกรมวิชาการเกษตร เลือกใช้ชนิดที่เหมาะสมกับพืชตามอัตราที่แนะนำบนฉลากควรใช้ร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์ และบางข้อที่เกษตรกรปฏิบัติปานกลาง คือ การสำรวจศัตรูพืชในแปลง หากพบการระบาดในระดับที่ทำความเสียหาย ต้องป้องกันกำจัด และประเด็นที่เกษตรกรยอมรับในเชิงปฏิบัติน้อย คือ มีการบันทึกข้อมูลรายการปัจจัยการผลิต แหล่งที่มา ปริมาณและวันเดือนปีที่จัดซื้อ มีการคัดแยกพริกที่ไม่มีคุณภาพ นำเสียเป็นโรคออก คัดขนาดก่อนจำหน่าย สำหรับประเด็นที่เกษตรกรยอมรับในเชิงปฏิบัติน้อยที่สุด คือ จัดทำรายการเครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตร จัดเก็บเป็นระเบียบและทำ

ความสะอาดทุกครั้งหลังใช้ สถานที่เก็บรักษาถูกสุขลักษณะ ไม่ถูกแสงแดดโดยตรงการหมุนเวียนดี ป้องกันการปนเปื้อนจากวัตถุดิบ สัตว์ พาหะนำโรครวมทั้งทั้งสัตว์เลี้ยง ต้องบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน การสำรวจและการป้องกันกำจัดศัตรูพืช การได้มาและการใช้ปุ๋ย และเก็บเกี่ยวพืชทั้งก่อนอย่างระมัดระวัง ไม่ทำให้ผลผลิตเสียหาย นำพริกเข้าที่รม

1.3.5 ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรเกี่ยวกับการปลูกพริก

1) ปัญหาและอุปสรรคในการปลูกพริก

พบว่าปัญหาที่มีความสำคัญในระดับมากที่สุดของเกษตรกร คือ ปัญหาเกษตรกรขาดความรู้เรื่องการป้องกันกำจัด โรคและแมลง และปัญหาเกษตรกรขาดอุปกรณ์ที่ใช้ในการตากพริก เช่น เครื่องอบ เครื่องตาก ลานตาก

ปัญหาที่มีความสำคัญระดับมาก คือ ปัญหาขาดความรู้ด้านการเก็บเมล็ดพันธุ์เพื่อทำการปลูกในรอบต่อไป ปัญหาราคาผลผลิตตกต่ำ ขายไม่ได้ราคา ปัญหาแมลงศัตรูพืชระบาด เช่น เพลี้ยไฟ เพลี้ยอ่อน ปัญหาเมล็ดพันธุ์มีความงอกต่ำ ปัญหาจำนวนแรงงานไม่เพียงพอและค่าจ้างแรงงานมีราคาแพง และปัญหาเขียนหนังสือไม่ได้ ไม่มีเวลาบันทึกข้อมูล

ปัญหาที่มีความสำคัญอยู่ในระดับปานกลาง คือ ปัญหาขาดแคลนน้ำในการปลูกพริกกะเหรี่ยง ปัญหาขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดการผลผลิตหลังการเก็บเกี่ยว และปัญหาการปฏิบัติตามระบบปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีที่เหมาะสม (GAP) มีความยุ่งยาก ซับซ้อน

ปัญหาที่มีความสำคัญอยู่ในระดับน้อย คือ ปัญหาดินเสื่อมคุณภาพ มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ปัญหาแหล่งจำหน่ายสารชีวภัณฑ์และสารสกัดธรรมชาติมีน้อย ปัญหาเกิดโรคพืชระบาดทำลายผลผลิต เช่น โรครากเน่าโคนเน่า โรคแอนแทรคโนส และปัญหาต้นทุนในการผลิตมีราคาแพง เช่น พันธุ์พริก ปุ๋ยเคมี

ปัญหาที่เกษตรกรให้ความสำคัญในระดับน้อยที่สุดมี 2 ประเด็น คือ ปัญหาการขาดความรู้เรื่องการผลิตพริกระบบการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีที่เหมาะสม (GAP) และปัญหาขาดอุปกรณ์ที่ใช้ในการเก็บและบรรจุผลผลิตพริกที่ถูกสุขลักษณะ

2) ข้อเสนอแนะของเกษตรกรในการปลูกพริก

ด้านการผลิตพริกกะเหรี่ยง ควรมีการสนับสนุนปัจจัยการผลิตที่ราคาถูกและมีคุณภาพ เช่น เมล็ดพริกกะเหรี่ยงพันธุ์ดี ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยชีวภาพ น้ำหมักชีวภาพ และควรมีการจัดทำแปลงต้นแบบหรือแปลงเรียนรู้การผลิตพริกกะเหรี่ยงปลอดภัยจากสารพิษที่ครบวงจรตั้งแต่การผลิตถึงการตลาด สนับสนุนการจัดการผลผลิตหลังเก็บเกี่ยวให้มีคุณภาพ เช่น ถ่ายทอดความรู้สนับสนุนเครื่องตากพริก เครื่องอบพริก เป็นต้น

ด้านการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่เหมาะสม (GAP) เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง ในการให้ความรู้และตรวจประเมินควรให้คำแนะนำและติดตามเกษตรกรสม่ำเสมอเพื่อให้ความรู้ ฝึกปฏิบัติในการบันทึกข้อมูลให้ละเอียดมีตัวอย่างประกอบ

ด้านความรู้ ควรมีการนำเกษตรกรศึกษาดูงานการผลิตพริกกะเหรี่ยง ปลอดภัยจากสารพิษที่ประสบความสำเร็จ ถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตพริกและการป้องกันกำจัด โรคแมลง

ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ ในการถ่ายทอดความรู้ของ หน่วยงานและการมอบปัจจัยการผลิตควรปฏิบัติก่อนฤดูกาลปลูกพริกกะเหรี่ยง การสร้างเครือข่าย เกษตรกรผู้ปลูกกับพ่อค้าหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการตลาดรับซื้อผลผลิต ต้องการพัฒนาด้านการ แปรรูป พัฒนาบรรจุภัณฑ์พริกกะเหรี่ยงเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและการตลาด

ด้านอื่นๆ การสนับสนุนสินเชื่อเพื่อการผลิตทางการเกษตรในรูปดอกเบี้ยต่ำ

2. การอภิปรายผล

จากการศึกษาการผลิตพริกกะเหรี่ยงโดยใช้การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพริก ของเกษตรกรในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ทั้งสภาพทางสังคม และเศรษฐกิจ ความรู้ และแหล่งความรู้ การผลิตพริกของเกษตรกร การยอมรับการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพริกในเชิงความคิดเห็น และเชิงการปฏิบัติ ตลอดจนปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกร มีประเด็นที่นำมาอภิปรายผล ดังต่อไปนี้

2.1 สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ

2.1.1 สภาพสังคม จากผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรที่ปลูกพริกกะเหรี่ยงส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 36.62 ปี มีการศึกษาระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ 6 สมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 5.99 คน ส่วนมากเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ประสบการณ์การปลูกพริกกะเหรี่ยงเฉลี่ย 15.62 ปี ซึ่งสอดคล้องกับ วรรณวิ แสงสีดา (2546:20) ซึ่งเกษตรกรผู้ปลูกพริกจำนวนมากเป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 48.25 ปี ซึ่งอยู่ในวัยแรงงาน ระดับการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน สมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4.57 คน

ผลการศึกษาจะเห็นว่าเกษตรกรที่ปลูกพริกกะเหรี่ยงส่วนใหญ่เป็นเพศชาย เนื่องจาก เพศชายเป็นหัวหน้าครัวเรือนจะทำการเกษตรเพื่อหาเลี้ยงครอบครัว ส่วนเพศหญิงจะดูแล บุตรและงานบ้าน ส่วนระดับการศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 6 เนื่องจากเกษตรกรบางส่วน ไม่ได้ส่งลูกเรียนหนังสือต่อเพราะต้องการแรงงานในการทำการเกษตรของครัวเรือน

2.1.2 สภาพทางเศรษฐกิจ จากผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรผู้ปลูกพริกกะเหรียงมีพื้นที่ทำการเกษตรเฉลี่ย 10.86 ไร่ มีพื้นที่ปลูกพริกกะเหรียงเฉลี่ย 7.45 ไร่ รายได้จากการจำหน่ายพริกกะเหรียงเฉลี่ย 7,675.47 บาท สภาพพื้นที่ถือครองส่วนใหญ่เป็นของตนเอง แหล่งเงินทุนเป็นเงินทุนตนเอง รองลงมาใช้กองทุนหมู่บ้าน และสหกรณ์ แรงงานในการปลูกพริกกะเหรียงเฉลี่ย 4.17 คน ซึ่งสอดคล้องกับวรรณวิ แสงสีดา (2546: 23) เกษตรกรผู้ปลูกพริกจิ๋นหมี่มีการกู้ยืมเงินจากธกส.และกองทุนหมู่บ้าน รายได้จากการจำหน่ายพริกเฉลี่ย 9,281.75 บาท สอดคล้องกับสมยนต์ บุญดี (2550: 118) พบว่าเกษตรกรใช้ทุนตัวเองในการปลูกพริก สอดคล้องกับลำเยาว์ วงศ์สุขสิน (2551: 107) พบว่า เกษตรกรใช้ทุนตัวเองและกู้จากกองทุนเงินล้านและธกส.

ผลการศึกษาจะเห็นว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีสภาพพื้นที่ถือครองเป็นของตนเอง โดยพื้นที่ปลูกพริกมากก็จะใช้แรงงานในการปลูกมากกว่าพื้นที่ปลูกน้อย แหล่งเงินทุนของเกษตรกรใช้เงินทุนตนเอง เมื่อไม่พอก็จะกู้จากกองทุนหมู่บ้านและสหกรณ์เพื่อนำมาเป็นการผลิตพริกกะเหรียงในรายที่ปลูกในพื้นที่มากจะใช้ทุนสูงในการซื้อปุ๋ย สารเคมีกำจัดวัชพืชและแมลงจ้างแรงงานปลูกและเก็บเกี่ยว รายได้จากการจำหน่ายพริกของเกษตรกรในรายที่มีการยอมรับการปฏิบัติทางการเกษตรดีที่เหมาะสมจะได้ผลผลิตที่ดีมีคุณภาพมีรายได้สูงกว่า

2.2 สภาพการผลิตพริกกะเหรียงของเกษตรกร

เกษตรกรส่วนใหญ่เก็บเมล็ดพันธุ์เอง แหล่งน้ำที่ใช้จะอาศัยน้ำฝน ปลูกโดยวิธีการหว่านเมล็ด ไม่มีการเตรียมดินก่อนปลูก การกำจัดวัชพืชส่วนใหญ่โดยใช้แรงงาน มีการใช้สารเคมีร่วมด้วย มีการป้องกันกำจัดโรคพืชเฉลี่ย 2.5 วิธี การใส่ปุ๋ยเกษตรกรส่วนมากใส่ปุ๋ยคอก รองลงมาใช้น้ำหมักชีวภาพและปุ๋ยเคมี สถานที่จำหน่ายผลผลิตส่วนใหญ่พ่อค้าในพื้นที่รับซื้อ สอดคล้องกับลำเยาว์ วงศ์สุขสิน (2551: 108) พบว่า เกษตรกรมีการเก็บเมล็ดพันธุ์พริกเองโดยคัดเลือกจากต้นที่แข็งแรงมีผลสีแดงสม่ำเสมอ เกษตรกรปลูกพริกในฤดูฝน และวรรณวิ แสงสีดา (2546: 26) เกษตรกรมีการเก็บเมล็ดพันธุ์พริกจากปีที่แล้วในการเพาะปลูก

ผลการศึกษาจะเห็นว่าเกษตรกรส่วนใหญ่เก็บเมล็ดพันธุ์พริกเอง เนื่องจากการลดต้นทุนในการผลิตเนื่องจากเมล็ดพันธุ์พริกกะเหรียงมีราคาแพงและหาพันธุ์ที่จำหน่ายได้ยาก เกษตรกรจึงคัดเลือกเก็บเมล็ดพันธุ์เพื่อปลูกในปีต่อไปเอง และมีการจัดการโรคพืชแบบวิธีผสมผสานหลายวิธีร่วมกัน ได้แก่ การสำรวจแปลงปลูก ใช้สารสกัดจากธรรมชาติ การใช้สารชีวภัณฑ์ จึงลดการใช้สารเคมีของเกษตรกรได้ และเกษตรกรอาศัยน้ำฝนในการปลูกเนื่องจากพริกกะเหรียงเป็นพืชที่ปลูกหลังการปลูกพืชหลัก เช่น ข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และเกษตรกรปลูกโดยวิธีหว่านเนื่องจากปลูกในพื้นที่ราบเชิงเขาแล้วจะทำการย้ายต้นกล้าเมื่อมีหนาแน่นเกินไปและในเกษตรกรบางรายก็หว่านร่วมกับข้าวไร่ในฤดูฝน

2.3 การยอมรับการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืชของเกษตรกรผู้ปลูกพริก กะเหรี่ยงจังหวัดแม่ฮ่องสอน

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรยอมรับในเชิงความคิดเห็นในระดับมากที่สุดต่อการ
ใช้การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพริกในการผลิตพริกกะเหรี่ยง โดยเกษตรกร จะเห็นด้วยใน
เรื่องการเลือกใช้เมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพมาจากแหล่งที่น่าเชื่อถือหรือเก็บจากต้นที่ไม่เป็นโรค
รองลงมาคือ การใช้ปุ๋ยเคมีเลือกที่ขึ้นทะเบียนอย่างถูกต้องกับกรมวิชาการเกษตร เลือกใช้ชนิดที่
เหมาะสมกับพืชตามอัตราที่แนะนำบนฉลากควรใช้ร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์ ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกับ
การยอมรับการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีไปปฏิบัติ คือ เกษตรกรมีการให้ความสำคัญกับการเลือก
พันธุ์ที่มีคุณภาพและไม่เป็นโรคแมลงเพื่อให้ได้ผลผลิตที่ดีมีคุณภาพต้านทานโรคแมลง พร้อมทั้ง
การเลือกใช้ปุ๋ยที่ได้รับการรับรองใช้ตามคำแนะนำของทางราชการร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์ทำให้เกษตรกร
สามารถลดต้นทุนการผลิตจากการใช้ปุ๋ยผิดประเภทและไม่ได้คุณภาพ ส่วนการยอมรับในเชิง
ปฏิบัติในระดับมากที่สุด จะเห็นว่าเกษตรกรมีการยอมรับในด้านแหล่งน้ำที่สะอาด พื้นที่ปลูกไม่
ก่อให้เกิดการปนเปื้อน การใช้วัตถุอันตรายตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร การเลือกใช้เมล็ด
พันธุ์ที่มีคุณภาพ สุขลักษณะช่วงการเก็บเกี่ยว อุปกรณ์ภาชนะขนย้ายต้องสะอาดและสุขลักษณะต่อ
ผลผลิตหลังการเก็บเกี่ยว

ผลการศึกษาจะเห็นว่าประเด็นที่เกษตรกรมีการยอมรับในเชิงปฏิบัติมากที่สุดอาจ
เนื่องจากเกษตรกรให้ความสำคัญในการผลิตพืชปลอดภัยและเกษตรกรมีความรู้ข้อมูลทาง
การเกษตรอยู่ในระดับมากและปฏิบัติเป็นประจำในการผลิตพริกกะเหรี่ยงของตน

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 ข้อเสนอแนะต่อเกษตรกร

1) จากผลการวิจัยพบว่าสภาพการผลิตของเกษตรกรไม่มีการปรับปรุงดิน
ก่อนการปลูกพริกกะเหรี่ยง ดังนั้น เกษตรกรควรมีการปรับปรุงดินเพื่อบำรุงสภาพดินให้มีความ
อุดมสมบูรณ์เพิ่มผลผลิตของพริกกะเหรี่ยงได้ เช่น การใส่ปุ๋ยคอก ปลูกพืชตระกูลถั่ว

2) จากผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรปฏิบัติน้อยในการบันทึกข้อมูลรายการ
ปัจจัยการผลิต ทำรายการเครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตร ข้อมูลการปฏิบัติงาน ดังนั้น เกษตรกร
ควรมีการจดบันทึกรายละเอียดประจำฟาร์มของตนเป็นประจำ เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบ
ย้อนกลับพริกกะเหรี่ยงและการรับรอง GAP ของเจ้าหน้าที่

3) จากผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรมีการปฏิบัติในการคัดแยกพริกที่ไม่มีคุณภาพ นำเสียเป็นโรคอกอกและคัดขนาดก่อนจำหน่าย อาจเนื่องมาจากเกษตรกรเก็บเกี่ยวพริกเสร็จแล้วนำผลผลิตจำหน่ายให้แก่พ่อค้าไม่ได้คัดแยกก่อน จึงส่งผลต่อราคาที่เกษตรกรขายได้ต่ำ ดังนั้นเกษตรกรควรคัดแยกขนาดพริกและพริกที่ไม่มีคุณภาพเป็นโรคอก่อน เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพราคาดี ไม่ถูกกดราคาจากพ่อค้า

4) จากผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรมีปัญหาขาดความรู้ในการเก็บเมล็ดพันธุ์เพื่อทำการปลูกในรอบต่อไป และปัญหาเมล็ดพันธุ์มีความงอกต่ำซึ่งเป็นผลต่อเนื่องกันจากการเก็บเมล็ดทำพันธุ์ ดังนั้น เกษตรกรควรเก็บเมล็ดพันธุ์ที่จะทำการปลูกจากต้นที่แข็งแรงไม่เป็นโรคและเก็บจากเมล็ดที่สมบูรณ์ไม่เป็นโรคมแมลง ก่อนปลูกควรมีการทดสอบความงอกหรือแช่น้ำอุ่นก่อนปลูกจะช่วยในการงอกและฆ่าเชื้อโรคที่ติดไปกับเมล็ดได้

3.1.2 ข้อเสนอแนะต่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

1) จากผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรขาดความรู้ในการเก็บเมล็ดเพื่อทำพันธุ์ ความรู้เรื่องการป้องกันกำจัดโรคมแมลง การจัดการผลผลิตหลังการเก็บเกี่ยว และมีปัญหาจำหน่ายพริกได้ราคาต่ำ ดังนั้น ในการอบรมถ่ายทอดความรู้เจ้าหน้าที่ควรมีการกำหนดหลักสูตรการเก็บเมล็ดเพื่อทำพันธุ์ การจัดการผลผลิตหลังการเก็บเกี่ยว การป้องกันกำจัดโรคมแมลง การตรวจสอบคุณภาพและการแปรรูปพัฒนาเพิ่มมูลค่าพริก พร้อมฝึกปฏิบัติ

2) จากผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรมีปัญหาในการบันทึกข้อมูลการปฏิบัติงานตามบันทึก GAP ซึ่งมีความซับซ้อนขั้นตอนการปฏิบัติหลายข้อ ดังนั้น เจ้าหน้าที่ควรถ่ายทอดการผลิตพริกตามระบบ GAP ให้เกษตรกรเข้าใจง่ายขึ้น เพื่อนำไปปฏิบัติในการผลิตของตนได้ ซึ่งแจ้งถ่ายทอดการฝึกบันทึกข้อมูลให้เกษตรกรทดลองทำก่อนนำไปปฏิบัติจริง และติดตามการดำเนินงานของเกษตรกรสม่ำเสมอ

3.1.3 ข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง

1) จากผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรขาดอุปกรณ์ที่ใช้ในการตากพริก เช่น เครื่องอบ เครื่องตาก ลานตาก เพื่อผลิตพริกแห้งให้มีคุณภาพเป็นที่ต้องการของตลาด ดังนั้น หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องควรมีการสนับสนุนอุปกรณ์หรือปัจจัยที่ใช้ในการผลิต เช่น เครื่องอบพริก ลานตาก เครื่องบด เป็นต้น แก่เกษตรกร

2) จากผลการวิจัยพบว่า ราคาพริกที่เกษตรกรขายได้ยังมีราคาต่ำและความรู้ด้านการเก็บเมล็ดพันธุ์ การป้องกันกำจัดโรคมแมลง การบันทึกการปฏิบัติ GAP ยังไม่เพียงพอ ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการสนับสนุนในการถ่ายทอดความรู้ด้านการผลิตพริกแก่เกษตรกรในส่วนที่เกี่ยวข้องมีการบูรณาการทำงานร่วมกัน

3) จากผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรมีข้อเสนอแนะในการสร้างช่องทางตลาดพริก GAP ให้มีราคาสูงกว่าพริกทั่วไปและเป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย และต้องการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำเพื่อลงทุนในการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์พริก ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในด้านการตลาด ควรสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงและประสานการตลาด ประชาสัมพันธ์พริก GAP รวมกลุ่มเกษตรกร และพัฒนาบรรจุภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์สร้างมูลค่าแก่เกษตรกร

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรมีการศึกษา ต้นทุนการผลิต ผลตอบแทน ผลผลิตและตลาดพริกกะเหรี่ยงของเกษตรกรที่ผลิตในระบบทั่วไปกับระบบการปฏิบัติทางการเกษตรที่เหมาะสมในจังหวัดแม่ฮ่องสอนและจังหวัดอื่นๆ เพื่อเปรียบเทียบข้อมูลให้เกษตรกรเห็นข้อดีและปรับเปลี่ยนการผลิตเข้าสู่การผลิตตามระบบการปฏิบัติทางการเกษตรที่เหมาะสม

3.2.2 ควรมีการติดตามและประเมินผลเกษตรกรที่ผ่านการรับรองระบบการปฏิบัติ GAP สำหรับพริกและเกษตรกรที่ผ่านการอบรมโครงการฯ เพื่อให้การดำเนินงานโครงการ มีประสิทธิภาพ เพื่อทราบปัญหา อุปสรรค ขั้นตอนการดำเนินงานกิจกรรมที่ประสบผลสำเร็จเป็นแนวทางให้หน่วยงานอื่นๆ นำไปใช้ต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กฤตวรรณ เวชกิจ. (2555). *การยอมรับเกษตรกรดีที่เหมาะสมของเกษตรกรผู้ปลูกกาแฟในตำบลลาวี อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย* (วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- กรมวิชาการเกษตร. (2556). “เทคโนโลยีการผลิตพริกคุณภาพในเขตภาคเหนือตอนบน” สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 1 กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- กรมส่งเสริมการเกษตร. (2552). “เกษตรกรดีที่เหมาะสม (GAP) สำหรับการผลิตผักปลอดภัยจากสารพิษ” กรุงเทพมหานคร: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2557). “ข้อมูลพื้นที่เพาะปลูกพืชสำคัญของจังหวัดแม่ฮ่องสอน” www.maehongson.doae.go.th ค้นคืนวันที่ 31 พฤษภาคม 2558.
- _____. (2557). “ข้อมูลการผลิตพริกกะเหรียงของจังหวัดแม่ฮ่องสอน” <http://production.doae.go.th> ค้นคืนวันที่ 31 พฤษภาคม 2558.
- ขวัญกมล สระทองอ่วม. (2553) *การพัฒนาการจัดการการผลิตพริกของเกษตรกรในตำบลบ้านยาง อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม* (วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- ทิพย์ภากร กันชวงค์. (2554). *กระบวนการ รูปแบบ และเนื้อหาการเผยแพร่ความรู้การพัฒนาของแกนนำภาคประชาชนในเขตภาคเหนือตอนบน* (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาไม่ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- บุญธรรม จิตต์อนันต์. (2536). *ส่งเสริมการเกษตร* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- บุญเลี้ยง ข่ายม่าน. (2548). “การปลูกพริกกะเหรียง” ใน เอกสารวิชาการเรื่องการปลูกพริกกะเหรียงในจังหวัดกาญจนบุรี ศูนย์ส่งเสริมเกษตรที่สูงจังหวัดกาญจนบุรี กรมส่งเสริมการเกษตร หน้า 1-3.
- ลำเขาวี วงศ์สุขสิน. (2551). *การใช้เทคโนโลยีในการผลิตพริกของเกษตรกรในตำบลบ้านขาม อำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ* (วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- วรรณรวี แสงสีดา. (2546). *การจัดการการผลิตและการตลาดพริกชี้หูในอำเภอบำเหน็จณรงค์ จังหวัดชัยภูมิ* รายงานการศึกษาอิสระ (ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.

- ศิริภา ทิมประเสริฐ. (2545). ปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่อการยอมรับการใช้แตนเบียนไข่ *Tricogramma confusum* ศัตรูธรรมชาติควบคุมหนอนกออ้อยของเกษตรกร อำเภอตากลี จังหวัดนครสวรรค์ (วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- สมยนต์ บุญลี. (2550). ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับเกษตรกรที่เหมาะสมสำหรับการผลิตฟริกของเกษตรกรตามโครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรที่ปลอดภัยและได้มาตรฐานในจังหวัดศรีสะเกษ (วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.
- สุภาวดี แยมพราม. (2549). ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับเทคโนโลยีการใช้สารชีวภัณฑ์ในการปลูกหอมแดงของเกษตรกรในจังหวัดอุตรดิตถ์ (วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.
- สุธีรา สถาปัตย์. (2555). การยอมรับการใช้สารชีวภาพเพื่อลดและทดแทนการใช้สารเคมีในการผลิตพืชปลอดภัยของเกษตรกรจังหวัดแพร่ (วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.
- สำนักงานจังหวัดแม่ฮ่องสอน. (2554). <http://www.maehongson.go.th/> ค้นคืนวันที่ 31 พฤษภาคม 2558.
- องอาจ อุดมะแสงจันทร์. (2544). การยอมรับเกษตรกรที่เหมาะสมของเกษตรกรผู้ปลูกพริกในอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ (วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.

ภาคผนวก

เลขที่แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง การผลิตพริกกะเหรียงโดยใช้การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพริกของเกษตรกร
ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน

คำชี้แจง :

1. แบบสัมภาษณ์การวิจัยนี้ต้องการทราบข้อมูลเกี่ยวกับการผลิตพริกกะเหรียงปลอดสารพิษของเกษตรกรในจังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรแขนงวิชาส่งเสริมและพัฒนากิจการเกษตรสาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเพื่อเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้ต่อไป จึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่านได้กรุณาตอบคำถามทุกข้อตามความเป็นจริงและตามความคิดเห็นของท่าน

2. แบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 4 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล สภาพเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร

ตอนที่ 2 สภาพการผลิตพริกกะเหรียงของเกษตรกร

ตอนที่ 3 ความรู้ แหล่งความรู้ ความเข้าใจและความคิดเห็นของเกษตรกรเกี่ยวกับการปลูกพริกกะเหรียง

ตอนที่ 4 การยอมรับการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการผลิตพริกของเกษตรกร

ตอนที่ 5 ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรเกี่ยวกับการผลิตพริกกะเหรียง

ผู้สัมภาษณ์อ่านคำถามให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ฟัง และให้ผู้สัมภาษณ์ทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน

ช่องว่างหน้าข้อความที่ต้องการ และ/หรือเติมข้อความลงในช่องว่าง (.....) ที่กำหนดให้

ชื่อ (ผู้ให้สัมภาษณ์).....นามสกุล.....

บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัดแม่ฮ่องสอน

วัน/เดือน/ปี ที่สัมภาษณ์.....

เบอร์โทรศัพท์(ถ้ามี).....E-mail (ถ้ามี).....

ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล สภาพเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร

ตอนที่ 1.1 สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล

1. เพศ

- 1.1 ชาย 1.2 หญิง

2. ปัจจุบันท่านมีอายุ.....ปี (เกิน 6 เดือน ให้นับเป็น 1 ปี)

3. สถานภาพการสมรส

- 3.1 โสด 3.2 สมรส 3.3 หย่า/หม้าย

4. ระดับการศึกษาสูงสุด

- 4.1 ไม่ได้เรียนหนังสือ 4.2 ประถมศึกษาปีที่ 4
 4.3 ประถมศึกษาปีที่ 6 4.4 มัธยมศึกษาตอนต้น
 4.5 มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า (ปวช.)
 4.6 อนุปริญญาหรือเทียบเท่า (ปวส.)
 4.7 ปริญญาตรี 4.8 อื่นๆ (ระบุ).....

5. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน.....คน

- 5.1 ชาย.....คน
 5.2 หญิง.....คน

ตอนที่ 1.2 สภาพเศรษฐกิจ

6. ลักษณะของพื้นที่ในการถือครองในการทำการเกษตร รวม.....ไร่

- 6.1 เป็นของตนเอง.....ไร่
 6.2 เช่าไร่ ค่าเช่า.....บาท/ปี
 6.3 อาศัยผู้อื่นทำ (ไม่มีค่าเช่า).....ไร่
 6.4 อื่นๆ (ระบุ).....

7. จำนวนแรงงานในการปลูกพริกกะเหรียง.....คน

- 7.1 ชาย.....คน
 7.2 หญิง.....คน

8. รายได้ของครัวเรือน.....บาท/ปี

- 8.1 ภาคการเกษตร.....บาท/ปี
1. พริกกะเหรียง.....บาท/ปี 2. ทำนา.....บาท/ปี
 3. ทำสวน.....บาท/ปี 4. ทำไร่.....บาท/ปี

5. เลี้ยงสัตว์.....บาท/ปี 6. ประมง.....บาท/ปี

6. อื่นๆ.....บาท/ปี

8.2 นอกภาคการเกษตร.....บาท/ปี

1. เงินเดือนประจำ.....บาท/ปี 2. รับจ้าง.....บาท/ปี

3. ค่าขาย.....บาท/ปี 4. อื่นๆ.....บาท/ปี

9. แหล่งเงินทุนในการปลูกพริกกะเหรียง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

9.1 ทุนตนเอง 9.2 ธกส. 9.3 ธนาคารอื่นๆ

9.4 กองทุนหมู่บ้าน 9.5 เงินกู้ยืมระบบ 9.6 สหกรณ์

9.7 กลุ่มออมทรัพย์ 9.8 อื่นๆ (ระบุ).....

ตอนที่ 1.3 สภาพสังคม

10. การเป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกร

10.1 ไม่เป็น

10.2 เป็น (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. ลูกค้า ธกส. 2. กลุ่มวิสาหกิจชุมชน

3. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร 4. กลุ่มกองทุนหมู่บ้าน

5. กลุ่มส่งเสริมอาชีพ 6. กลุ่มเกษตรกร

7. สหกรณ์การเกษตร 8. อื่นๆ (ระบุ).....

11. สถานภาพการเป็นผู้นำ

11.1 ไม่เป็น

11.2 เป็น (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. คณะกรรมการหมู่บ้าน 2. ผู้นำท้องถิ่น (กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน)

3. อาสาสมัครเกษตร (อกม.) 4. สมาชิกอบต./เทศบาล

5. อื่นๆ (ระบุ).....

12. ประสบการณ์ในการปลูกพริกกะเหรียง.....ปี

ตอนที่ 2 สภาพการผลิตพริกกะเหรียงของเกษตรกร

คำชี้แจง : ผู้สัมภาษณ์อ่านคำถามให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ฟัง และให้ผู้สัมภาษณ์ทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน

ช่องว่าง หน้าข้อความที่ต้องการ และ/หรือเติมข้อความลงในช่องว่าง (.....) ที่กำหนดให้

13. พื้นที่ปลูกพริกกะเหรียง.....ไร่

14. ลักษณะพื้นที่ทำการเพาะปลูก

14.2 ที่ราบลุ่ม

14.3 ที่ราบเชิงเขา

14.4 ที่ราบสูง

14.5 ที่ดอน

15. ลักษณะดิน

15.1 ดินร่วน

15.2 ดินร่วนปนทราย

15.3 อื่นๆ(ระบุ).....

16. การปรับปรุงดินก่อนปลูก

16.1 ไม่มี

16.2 มี (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. ใช้ปุ๋ยหมัก

2. ใส่ปุ๋ยคอก

3. ใส่ปุ๋ยอินทรีย์

4. โถกกลับพีชสด (ปอเทือง)

5. ใส่ปุ๋ยเคมี

6. อื่นๆ (ระบุ).....

17. แหล่งเมล็ดพันธุ์

17.1 เก็บพันธุ์เอง

17.2 ซื้อจากร้านค้าเกษตร

17.3 อื่นๆ.....

18. การทดสอบความงอกของเมล็ดพันธุ์

18.1 ไม่ทำ

18.2 ทำ

19. แหล่งน้ำที่ใช้ในการปลูก

19.1 อาศัยน้ำฝนอย่างเดียว

19.2 แหล่งน้ำธรรมชาติ (ลำคลอง หนอง)

19.3 สูบน้ำด้วยไฟฟ้า (บ่อน้ำบาดาล)

19.4 อื่นๆ(ระบุ).....

20. วิธีการปลูก

20.1 หว่านเมล็ด

20.2 เพาะกล้า

21. การกำจัดวัชพืช

21.1 ไม่ทำ

21.2 ทำ

1. ใช้แรงงานคน

2. ใช้สารเคมี

22. การป้องกันกำจัดแมลง-โรคพืช

 22.1 ไม่ทำ 22.2 ทำ (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. สักรวจแปลงปลูก 2. ใช้วิธีกล 3. ใช้สารสกัดจากธรรมชาติ
 4. ใช้สารชีวภัณฑ์ 5. ใช้สารเคมี 6. อื่นๆ (ระบุ).....

23. การใส่ปุ๋ยช่วงปลูก

 23.1 ไม่ใส่ 23.2 ใส่ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. ปุ๋ยอินทรีย์ 2. ปุ๋ยคอก 3. ปุ๋ยหมัก
 4. น้ำหมักชีวภาพ 5. ปุ๋ยเคมี 6. อื่นๆ(ระบุ).....

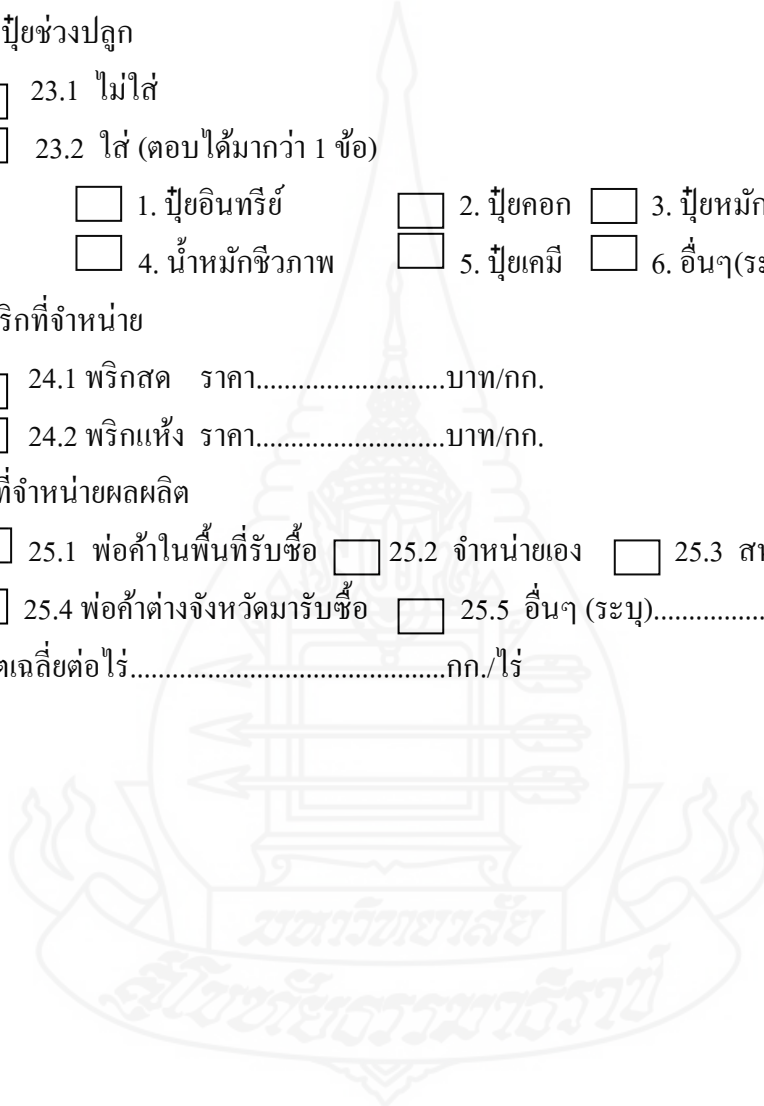
24. ชนิดพริกที่จำหน่าย

 24.1 พริกสด ราคา.....บาท/กก. 24.2 พริกแห้ง ราคา.....บาท/กก.

25. สถานที่จำหน่ายผลผลิต

 25.1 พ่อค้าในพื้นที่รับซื้อ 25.2 จำหน่ายเอง 25.3 สหกรณ์การเกษตร 25.4 พ่อค้าต่างจังหวัดมารับซื้อ 25.5 อื่นๆ (ระบุ).....

26. ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่.....กก./ไร่

ตอนที่ 3 ความรู้ แหล่งความรู้ ความเข้าใจและความคิดเห็นของเกษตรกร

ตอนที่ 3.1 ความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับการปลูกพริกกะเหรียงปลอดภัยจากสารพิษ

คำชี้แจง : ผู้สัมภาษณ์อ่านคำถามให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ฟัง แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องหน้า

คำตอบว่าถูกหรือผิดเพียงคำตอบเดียว ตามความรู้ความเข้าใจของท่าน

ความรู้เกี่ยวกับการปลูกพริกกะเหรียง	ถูก	ผิด
1. เมล็ดพันธุ์พริกกะเหรียงมาจากต้นที่แข็งแรง ไม่มีโรคและแมลง		
2. คัดเมล็ดที่ไม่สมบูรณ์โดยนำเมล็ดไปแช่น้ำอุ่น 30 นาทีแล้วนำเมล็ดที่ลอยทิ้ง		
3. เมื่อดันกล้ามีใบจริง 3-4 คู่หรืออายุได้ 30 วันจึงนำไปปลูก		
4. นำเมล็ดพันธุ์แช่น้ำ 1 คืนหรือห่อในผ้าขาวบางหมาดๆทิ้งไว้ 2-3 คืน จนมีตุ่มขาวเล็กๆ จึงนำไปเพาะหรือหว่านทำให้งอกง่ายขึ้น		
5. ช่วงเวลาที่เหมาะสมในการปลูกพริกกะเหรียงคือ ตอนกลางวันแดดจัด		
6. ก่อนนำกล้าพริกไปปลูกระวังอย่าให้รากขาด เพราะต้นจะอ่อนแอ ตั้งตัวยากหรืออาจตายได้		
7. การปลูกพริกแน่นติดกันจะทำให้ได้ผลผลิตมาก จัดการง่าย		
8. ถ้ากล้าพริกมีอายุมากเกินไปควรเด็ดยอดเพื่อให้พริกแตกพุ่มเร็วขึ้น		
9. เมื่อพ่นสารเคมีต้องรอถึงระยะเวลาที่ปลอดภัยก่อนจึงเก็บเกี่ยวได้		
10. การปลูกโดยอาศัยน้ำฝน ช่วงเดือนที่เหมาะสมที่สุดคือพฤษภาคม-มิถุนายน		
11. การใช้สารเคมีป้องกันกำจัดโรคแมลงใช้ได้โดยไม่ต้องอ่านฉลาก		
12. กำจัดเศษซากพืช วัชพืชในแปลงเพื่อไม่ให้แหล่งอาศัยของแมลงศัตรู		
13. หากมีการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชควรใช้ทีละชนิดหลายๆ ชนิดเพื่อได้ผลที่ดีและประหยัดเวลา		
14. การปฏิบัติตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีจะทำให้ผลผลิตพริกมีคุณภาพและปลอดภัยต่อผู้บริโภค		
15. เก็บเกี่ยวพริกโดยคัดแยกเมล็ดที่เป็นโรค ไม่สมบูรณ์ทิ้ง		

ตอนที่ 3.2 แหล่งที่มาของความรู้ ข้อมูลทางการเกษตรของเกษตรกร

3.2.1 แหล่งที่มาของความรู้ ข้อมูลทางการเกษตรที่เป็นสื่อบุคคล

คำชี้แจง : ผู้สัมภาษณ์อ่านคำถามให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ฟัง แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความรู้ที่ตรงกับความต้องการจากเกณฑ์ต่อไปนี้

5 = มากที่สุด 4 = มาก 3 = ปานกลาง 2 = น้อย 1 = น้อยที่สุด

แหล่งข้อมูล ความรู้ทางการเกษตร	ระดับการได้รับข้อมูล ความรู้				
	5	4	3	2	1
1. เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร					
2. อาสาสมัครเกษตร					
3. ผู้นำท้องถิ่น (กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน)					
4. เจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาล					
5. เจ้าหน้าที่รัฐของหน่วยงานอื่น					
6.ญาติ พี่น้อง เพื่อนฝูง					
7. อื่นๆ (ระบุ).....					

3.2.2 แหล่งที่มาของความรู้ ข้อมูลทางการเกษตรที่เป็นแบบสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อมวลชน

คำชี้แจง : ผู้สัมภาษณ์อ่านคำถามให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ฟัง แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความรู้ที่ตรงกับความต้องการจากเกณฑ์ต่อไปนี้

5 = มากที่สุด 4 = มาก 3 = ปานกลาง 2 = น้อย 1 = น้อยที่สุด

แหล่งข้อมูล ความรู้ทางการเกษตร	ระดับการได้รับข้อมูล ความรู้				
	5	4	3	2	1
1. หนังสือ					
2. เอกสารทางวิชาการจากหน่วยงานราชการ					
3. หนังสือพิมพ์					
4. วารสาร					
5. วิทยุกระจายเสียง					
6. หอกระจายข่าว/เสียงตามสาย					

แหล่งข้อมูล ความรู้ทางการเกษตร	ระดับการได้รับข้อมูล ความรู้				
	5	4	3	2	1
7. สื่อโทรทัศน์					
8. อินเทอร์เน็ต					
9. อื่นๆ ระบุ.....					

3.2.3 แหล่งที่มาของความรู้ ข้อมูลทางการเกษตรที่เป็นแบบกลุ่ม

คำชี้แจง : ผู้สัมภาษณ์อ่านคำถามให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ฟัง แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความรู้ที่ตรงกับความต้องการจากเกณฑ์ต่อไปนี้

5 = มากที่สุด 4 = มาก 3 = ปานกลาง 2 = น้อย 1 = น้อยที่สุด

แหล่งข้อมูล ความรู้ทางการเกษตร	ระดับการได้รับข้อมูล ความรู้				
	5	4	3	2	1
1. การประชุม					
2. การสาธิต					
3. การศึกษาดูงาน					
4. การอภิปราย					
5. การฝึกอบรม					
6. การสัมมนา					
7. อื่นๆ ระบุ.....					

ตอนที่ 4 ระดับการยอมรับเกษตรกรที่เหมาะสมในการผลิตพริกกะเหรี่ยงของเกษตรกร

คำชี้แจง ผู้สัมภาษณ์อ่านคำถามให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ฟัง แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่กำหนดให้ตามระดับการยอมรับเทคโนโลยีไปปฏิบัติ

ระดับการยอมรับนำไปปฏิบัติ มี 5 ระดับ คือ

5 = มากที่สุด 4 = มาก 3 = ปานกลาง 2 = น้อย 1 = น้อยที่สุด

เกษตรกรที่เหมาะสม	ระดับการยอมรับของความคิดเห็น					การปฏิบัติ	
	5	4	3	2	1	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ
1. แหล่งน้ำ							
1.1 มีแหล่งน้ำสะอาด มาจากแหล่งน้ำที่ไม่เสี่ยงต่อการปนเปื้อนสิ่งที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ							
2. พื้นที่ปลูก							
2.1 ต้องเป็นพื้นที่ที่ไม่มีวัตถุอันตรายที่จะทำให้เกิดการตกค้างหรือปนเปื้อนในผลิตผล							
3. การใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร							
3.1 หากจำเป็นต้องใช้ ให้ใช้ตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตรหรือตามคำแนะนำในฉลากที่ขึ้นทะเบียนอย่างถูกต้องกับกรมวิชาการเกษตร							
3.2 เลือกใช้เครื่องพ่นสารเคมี อุปกรณ์หัวฉีด และวิธีการพ่นสารเคมีที่ถูกต้อง พร้อมตรวจสอบเครื่องพ่นให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานตลอดเวลา							
3.3 หลังพ่นวัตถุอันตรายทางการเกษตร ให้อาบน้ำ สระผมและเปลี่ยนเสื้อผ้าทันที							
4. กระบวนการผลิตก่อนการเก็บเกี่ยว							
4.1 สำนองศัตรูพืชในแปลง หากพบการระบาดของในระดับที่ทำความเสียหาย ต้องป้องกันกำจัด							

เกณฑ์ที่เหมาะสม	ระดับการยอมรับของความคิดเห็น					การปฏิบัติ	
	5	4	3	2	1	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ
4.2 เลือกใช้เมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพดี มาจากแหล่งผลิตที่น่าเชื่อถือ หรือเลือกเก็บจากต้นที่ไม่เป็นโรค							
4.3 มีการบันทึกข้อมูลรายการปัจจัยการผลิตแหล่งที่มา ปริมาณและวันเดือนปีที่จัดซื้อ							
4.5 จัดทำรายการเครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตร จัดเก็บเป็นระเบียบและทำความสะอาดทุกครั้งหลังใช้							
5. การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว							
5.1 อุปกรณ์และภาชนะที่ใช้ต้องสะอาด ไม่ทำให้ผลผลิตเสียหายและปนเปื้อนมีผลต่อความปลอดภัยของผู้บริโภค							
5.2 สุขลักษณะของการเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว ต้องไม่ปนเปื้อนส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยในการบริโภค							
5.3 เก็บเกี่ยวพริกทั้งก้านอย่างระมัดระวัง ไม่ทำให้ผลผลิตเสียหาย นำพริกเข้าที่ร่ม							
5.4 มีการคัดแยกพริกที่ไม่มีคุณภาพ นำเสียเป็นโรคออก คัดขนาดก่อนจำหน่าย							
6. การพักผลผลิต การขนย้าย การเก็บรักษา และการรวบรวมผลผลิต							
6.1 อุปกรณ์ ภาชนะบรรจุและพาหนะในการขนย้ายต้องสะอาด ไม่มีการปนเปื้อนที่ส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยในการบริโภค							
6.2 สถานที่เก็บรักษาถูกสุขลักษณะ ไม่ถูกแสงแดดโดยตรงการหมุนเวียนดี ป้องกันการปนเปื้อนจากวัตถุอันตราย สัตว์ พาหะนำโรครวมทั้งทั้งสัตว์เลี้ยง							

เกณฑ์ที่ดีที่เหมาะสม	ระดับการยอมรับของความคิดเห็น					การปฏิบัติ	
	5	4	3	2	1	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ
7. สุขลักษณะส่วนบุคคล							
7.1 ผู้ที่จะสัมผัสศพรักโดยตรง หลังการเก็บเกี่ยว ควรดูแลสุขลักษณะส่วนบุคคลไม่ให้พรักปนเปื้อนจุลินทรีย์							
8. การบันทึกข้อมูล							
8.1 ต้องบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน การสำรวจและการป้องกันกำจัดศัตรูพืช การได้มาและการใช้ปุ๋ย							

ตอนที่ 5 ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรผู้ปลูกพริกกะเหรียง

5.1 ปัญหาของเกษตรกรในการปลูกพริกกะเหรียง

คำชี้แจง ผู้ให้สัมภาษณ์อ่านคำถามให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ฟัง แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่กำหนดให้ตามระดับของปัญหา โดยเลือกจากเกณฑ์ต่อไปนี้

5 = มากที่สุด 4 = มาก 3 = ปานกลาง 2 = น้อย 1 = น้อยที่สุด

ปัญหา	ระดับของปัญหา				
	5	4	3	2	1
1. ดินเสื่อมคุณภาพ มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ					
2. เมล็ดพันธุ์มีความงอกต่ำ					
3. ขาดความรู้ด้านการเก็บเมล็ดพันธุ์เพื่อทำการปลูกในรอบต่อไป					
4. ขาดแคลนน้ำในการปลูกพริกกะเหรียง					
5. จำนวนแรงงานไม่เพียงพอและค่าจ้างแรงงานมีราคาแพง					
6. ขาดความรู้เรื่องการผลิตพริกระบบการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP)					
7. การปฏิบัติตามระบบปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) มีความยุ่งยาก ซับซ้อน					
8. แมลงศัตรูพืชขนาดใหญ่ เช่น เพลี้ยไฟ เพลี้ยอ่อน					
9. เกิดโรคพืชขนาดใหญ่ทำลายผลผลิต เช่น โรครากเน่าโคนเน่า โรคแอนแทรคโนส					
10. ต้นทุนในการผลิตมีราคาแพง เช่น พันธุ์พริก ปุ๋ยเคมี					
11. ขาดความรู้เรื่องการป้องกันกำจัดโรคและแมลง					
12. แหล่งจำหน่ายสารชีวภัณฑ์และสารสกัดธรรมชาติมีน้อย					
13. ขาดอุปกรณ์ที่ใช้ในการเก็บและบรรจุผลผลิตพริกที่ถูกสุขลักษณะ					
14. ขาดอุปกรณ์ที่ใช้ในการตากพริก เช่น เครื่องอบ เครื่องตาก ลานตาก					
15. ขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดการผลผลิตหลังการเก็บเกี่ยว					
16. ราคาผลผลิตตกต่ำ ขายไม่ได้ราคา					
17. เขียนหนังสือไม่ได้ ไม่มีเวลาบันทึกข้อมูล					

5.2 ข้อเสนอแนะของเกษตรกรในการปลูกพริกกะเหรียง

คำชี้แจง ผู้ให้สัมภาษณ์อ่านคำถามให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ฟัง แล้วเติมข้อความในช่องว่างตาม
ข้อเสนอแนะของเกษตรกร

5.2.1 ด้านการผลิตพริกกะเหรียง

.....
.....
.....

5.2.2 ด้านการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่เหมาะสม(GAP)

.....
.....
.....

5.2.3 ด้านความรู้

.....
.....
.....

5.2.4 ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่

.....
.....
.....

5.2.5. อื่นๆ

.....
.....
.....

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่กรุณาให้ข้อมูลในครั้งนี้เป็นอย่างสูง

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวสุภาพร ศรีวิชัย
วัน เดือน ปีเกิด	30 ตุลาคม 2529
สถานที่เกิด	อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่
ประวัติการศึกษา	วท.บ. (เกษตรศาสตร์) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พ.ศ. 2551
สถานที่ทำงาน	สำนักงานเกษตรจังหวัดแม่ฮ่องสอน อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน จังหวัดแม่ฮ่องสอน
ตำแหน่ง	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

